

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE **HORNÉ HÁMRE**

SCHVAĽOVACIA DOLOŽKA
SCHVAĽUJÚCI ORGÁN: OBEC HORNÉ HÁMRE
Č. UZNES.: 49/2025 ZO DŇA 10.12.2025

.....
Ing. MILAN MOKRÝ, STAROSTA

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE HORNÉ HÁMRE

čistopis

Obstarávateľ:

Obec Horné Hámre

Poverený obstarávaním ÚPD:

Ing. arch. Karol Ďurenec

odborne spôsobilá osoba na obstarávanie ÚPP a ÚPD, reg. č. 470

Spracovateľ:

EKO-PLAN, s.r.o. Zvolen

www.eko-plan.sk

Hlavný riešiteľ:

doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD.

autorizovaný architekt SKA, reg. č. 1524 AA

Riešiteľský kolektív, odborná spolupráca:

Celková koncepcia a urbanizmus: doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD.

Demografia: doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD.

Technická infraštruktúra: Ing. Mária Dobošová (vodné hospodárstvo), Martin Brezovský (energetika, telekomunikácie)

Doprava: Ing. Pavol Klúčik

Environmentálne aspekty: doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD., Ing. Marta Copláková

Dátum spracovania:

júl 2023, uprav.: september 2025

schválené v OZ: 10. decembra 2025

Obsah

A. Textová časť

1. Základné údaje.....	5
1.1 Hlavné ciele rozvoja územia a riešené problémy.....	5
1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu.....	8
1.3 Údaje o súlade riešenia územia so zadaním.....	8
2. Riešenie územného plánu – smerná časť.....	9
2.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis.....	9
2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu.....	17
2.3 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy	26
2.4 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce.....	27
2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania.....	31
2.5.1 Koncepcia kompozičného formovania sídla	
2.5.2 Koncepcia kompozičného formovania krajinného prostredia	
2.5.3 Ochrana pamiatkového fondu	
2.5.4 Regulatívy priestorového usporiadania	
2.6 Návrh funkčného využitia územia obce.....	36
2.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, výroby a rekreácie.....	44
2.7.1 Návrh riešenia bývania	
2.7.2 Návrh riešenia občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou	
2.7.3 Návrh riešenia výroby	
2.7.4 Návrh riešenia rekreácie	
2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce.....	49
2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov...	50
2.10 Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami	52
2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení.....	54
2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia.....	58
2.12.1 Verejné dopravné vybavenie	
2.12.2 Vodné hospodárstvo	

2.12.3 Energetika	
2.12.4 Telekomunikačné a informačné siete	
2.12.5 Zariadenia civilnej ochrany	
2.13 Konceptia starostlivosti o životné prostredie.....	74
2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov.....	78
2.15 Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu.....	78
2.16 Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch.....	78
2.17 Hodnotenie navrhovaného riešenia z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územno-technických dôsledkov.....	82
3. Riešenie územného plánu – záväzná časť	86
3.1 Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, určenie prípustných, obmedzujúcich, vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia, určenie regulácie využitia plôch.....	86
3.2 Zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia územia.....	97
3.3 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného vybavenia územia.....	97
3.4 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia územia.....	98
3.5 Zásady a regulatívy zachovania kultúrnohistorických hodnôt.....	100
3.6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability.....	101
3.7 Vymedzenie zastavaného územia obce.....	102
3.8 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov.	103
3.9 Plochy na verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu a na chránené časti krajiny.....	105
3.10 Zoznam verejnoprospešných stavieb.....	106
3.11 Vymedzenie častí obce pre podrobnejšie riešenie v územnom pláne zóny.....	107
3.12 Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb.....	107
4. Doplnujúce údaje	108
4.1 Zoznam východiskových podkladov.....	108
4.2 Doplnujúce definície vybraných pojmov.....	109

B. Grafická časť

- Výkres širších vzťahov – v mierke 1: 50 000 (výkres č. 1)
- Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami – v mierkach 1: 10 000 (výkres č. 2), 1: 5 000 (výkres č. 3)
- Výkres riešenia verejného dopravného a technického vybavenia – v mierke 1: 5 000 (výkres č. 4)
- Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov ÚSES a vyhodnotenia dôsledkov stavebných zámerov na poľnohospodárskej pôde – v mierke 1: 10 000 (výkres č. 5)
- Výkres vyhodnotenia dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch – v mierke 1: 10 000 (výkres č. 6)
- Regulačný výkres (schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb) – v mierke 1: 10 000 (výkres č. 7)

Mapové podklady: Informačný systém katastra nehnuteľností ©Úrad geodézie, kartografie a katastra SR, 2023, ZBGIS®Úrad geodézie, kartografie a katastra SR, 2023

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1 Hlavné ciele rozvoja územia a riešené problémy

Dôvody obstarania územného plánu

Všeobecným dôvodom pre spracovanie územného plánu je potreba právne záväzného dokumentu s jednoznačne stanovenými regulatívmi pre stavebné aktivity a využívanie prírodných zdrojov. Tieto sú nevyhnutné pre harmonický rozvoj obce v súlade s princípmi udržateľného rozvoja a pre zachovanie identity obce. Bolo tiež nutné premietnuť rozvojové zámery z miestnej stratégie – aktuálneho programu rozvoja obce, ako aj z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie.

Obec Horné Hámre má výhodnú polohu v bezprostrednej blízkosti okresného mesta Žarnovica, na komunikačnej osi reprezentovanej cestou II/512. Z polohy obce vyplýva značný rozvojový potenciál, ktorý sa prejavuje zvýšenou intenzitou stavebných aktivít.

V obci sa počíta s rozširovaním obytného územia o viac ako 2 ha, preto podľa §11, ods. 2 písm. a) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len stavebný zákon) je v takom prípade povinná obstaráť územný plán obce aj obec s menej ako 2000 obyvateľmi. Za danej situácie obec Horné Hámre iniciovala obstaranie územnoplánovacej dokumentácie.

Hlavné ciele riešenia

Cieľom Územného plánu obce Horné Hámre je v zmysle ustanovení § 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej "stavebný zákon") komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia v rozsahu katastrálneho územia obce, stanovenie zásad jeho organizácie a vecná a časová koordinácia činností v území.

Špecifické ciele návrhu rozvoja územia obce Horné Hámre v rámci územného plánu obce sú formulované nasledovne:

- navrhnuť komplexnú koncepciu rozvoja obce, zaoberajúcu sa otázkami rozvoja rekreácie a cestovného ruchu, ako aj bývania a podnikateľských aktivít, vrátane zosúladenia jednotlivých urbanistických funkcií
- definovať optimálnu kompozično-priestorovú organizáciu obce, zachovávajúcu jedinečnosť a identitu obce, vychádzajúcu z princípov udržateľného rozvoja a zohľadňovať požiadavky ochrany prírody a životného prostredia
- navrhnuť odstránenie deficitov verejného dopravného a technického vybavenia (chýbajúca kanalizácia, absencia chodníkov, nevyhovujúci stav niektorých ciest atď.)

- stanoviť zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, pre umiestnenie verejného dopravného vybavenia a verejného technického vybavenia, ako aj ďalších zásad a regulatívov starostlivosti o životné prostredie, ochranu a využívanie prírodných zdrojov, ochranu a tvorbu krajiny, vytváranie a udržiavanie ekologickej stability
- stanoviť časovú koordináciu činností v území - stanovením návrhového obdobia územného plánu obce, rozčlenením návrhov do viacerých návrhových etáp, resp. výhľadovej etapy
- posúdiť východiská a návrhy odvetvových koncepčných rozvojových zámerov, strategických rozvojových koncepcií regiónu a obce, po zhodnotení stavu územia a v návrhovej časti ich primerane zohľadniť
- uvažovať s územnou rezervou pre rozvojové plochy, infraštruktúrne koridory, ako aj s kapacitami pre rozvoj a obsluhu územia, na základe určenia limitov využitia územia (vrátane stanovenia ochranných pásiem všetkého druhu)

Strategický cieľ formuloval Program rozvoja obce Horné Hámre na roky 2015 – 2022 nasledovne: „Obec Horné Hámre sa bude formovať ako súčasť regiónu Kľakovskej doliny a bude využívať svoje ľudské, materiálne, prírodné a ekonomické zdroje na zvýšenie kvality života svojich občanov. Je bezpečná a rozvíjajúca sa obec poskytujúca svojim občanom dobrú kvalitu života. V obci je dostatok možností bývania, pracovných možností priamo v obci a jej okolí a zaujímavých ponúk pre aktívne trávenie voľného času. Obec a jej okolie má pripravené podmienky pre rozvoj ľudských zdrojov, hospodárstvo, oblasť služieb cestovného ruchu a priemysel nezaťažujúci životné prostredie. Obec má dobre a efektívne fungujúcu samosprávu. V oblasti cestovného ruchu bolo dobudovaných niekoľko turistických a cykloturistických trás.“

Určenie problémov na riešenie

V riešenom území okrem potenciálov rozvoja boli identifikované aj negatívne javy, problémy a deficity, ktoré je potrebné riešiť, resp. v navrhovanom riešení zohľadniť:

- deficity technickej infraštruktúry – chýba splašková kanalizácia s čistením odpadových vôd
- líniové dopravné závady na niektorých miestnych cestách – nevyhovujúce šírkové parametre, v niektorých úsekoch aj nevyhovujúci povrchový kryt, osobitne v rozptýlenom osídlení
- chýbajúce chodníky pri ceste II. triedy
- nie sú vybudované samostatné cyklistické chodníky
- slabá ponuka občianskej vybavenosti v obci v segmente obchodu a komerčných služieb
- nedostatočná ponuka sociálnych služieb

- nízka kvalita zelene na verejných priestranstvách
- záplavové územie vodného toku Kľak zasahujúce zástavbu, neudržiavané korytá vodných tokov
- nestabilné podložie s výskytom zosuvných území
- nedostatočne diverzifikovaná hospodárska základňa obce
- nevyužitý a schátraný poľnohospodársky areál

Problémy na riešenie v podobe navrhovaných opatrení obsahuje aj Program rozvoja obce Horné Hámre na roky 2015 – 2022. Z navrhovaných konkrétnych opatrení majú viaceré priestorový priemet a týkajú sa fyzických prvkov a sú relevantné aj z hľadiska návrhu územného plánu obce:

1. Prioritná oblasť Hospodárstvo a technický rozvoj

- 1.1 Vybudovanie optického kábla na zabezpečovanie internetového signálu
- 1.2 Komplexná rekonštrukcia budovy OcÚ a KD
- 1.3 Rekonštrukcia a prestavba multifunkčného objektu požiarnej zbrojnice
- 1.4 Rekonštrukcia materskej škôlky
- 1.5 Rekonštrukcia miestneho rozhlasu
- 1.6 Komplexná rekonštrukcia domu smútku
- 1.7 Vybudovanie inžinierskych sietí pre individuálnu výstavbu RD
- 1.9 Zabezpečenie bezpečnosti občanov
- 1.10 Podpora cestovného ruchu

2. Prioritná oblasť Kvalita života občanov a sociálna sféra

- 2.1 Vybudovanie chodníkov pre peších chodcov popri ceste II/512
- 2.2 Vybudovanie nového asfaltového povrchu na ceste II/512 Žarnovica-Velké Pole
- 2.3 Zabezpečenie udržiavania ciest, chodníkov a zabezpečenie dopravnej obslužnosti objektov v správe obce
- 2.4 Rekonštrukcia športovísk
- 2.5 Rekonštrukcia ciest k odľahlým osadám do spevnených povrchov
- 2.6 Zabezpečiť sociálnu starostlivosť
- 2.7 Rekonštrukcia centrálného parku v obci

3. Prioritná oblasť Environmentálna

- 3.1 Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu Horné Hámre, Župkov, Hrabíčov
- 3.2 Revitalizácia vonkajších priestorov v centre obce
- 3.3 Protipovodňové opatrenia
- 3.4 Zlepšenie situácie odpadového hospodárstva

- 3.5 Protipovodňové opatrenia
- 3.6 Zabezpečiť ochranu vodných zdrojov
- 3.7 Vyregulovanie koryta Kľakovského potoka Žarnovica-Kľak

1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu

Obec Horné Hámre nemá platnú územnoplánovacia dokumentáciu. Stavebné a rekonštrukčné aktivity v území sa v poslednom období uskutočňovali bez koncepčného podkladu, len na základe územných rozhodnutí.

1.3 Údaje o súlade riešenia územia so zadaním

Zadanie na územný plán obce Horné Hámre bolo prerokované v zmysle §20 ods. 2, 3 a 4 stavebného zákona. Následne bolo posúdené Okresným úradom Banská Bystrica a bolo schválené uznesením obecného zastupiteľstva v Horných Hámroch č. 104/2022 zo dňa 14. 12. 2022.

Riešenie návrhu územného plánu obce Horné Hámre je v plnej miere v súlade so zadaním. Súčasne sleduje naplnenie cieľov a požiadaviek na riešenie, uložených v zadaní.

2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU – SMERNÁ ČASŤ

2.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis

Hranice riešeného územia

Obec Horné Hámre (okres Žarnovica, Banskobystrický kraj) leží na styku pohorí Pohronský Inovec a Vtáčnik v doline potoka Kľak. Čiastočne odlesnený hornatinný chotár má viaceré zlomové línie s hlbokými údoliami, v ktorých tečú menšie potoky, od juhu zasahuje ryolitový, vo vrcholných partiách odlesnený chrbát Raja.

Riešené územie pre územný plán obce je vymedzené administratívno-správnymi hranicami obce, t. j. celým katastrálnym územím obce. Katastrálne územie je celistvé, má kompaktný tvar. Má výmeru 1967,3 ha. Hustota osídlenia dosahuje 34,1 obyvateľov na km², čo je výrazne pod úrovňou celoštátneho priemeru (110 obyv./ km²).

Riešené územie hraničí s nasledujúcimi obcami a ich katastrálnymi územiami:

- na východe s mestom Žarnovica (k.ú. Žarnovická Huta, k.ú. Žarnovica, k.ú. Revištské Podzámčie)
- na severe s obcami Župkov a Hradičov
- na západe s obcou Píla
- na juhu s mestom Nová Baňa

Katastrálne hranice prebiehajú zväčša bez nápadných ohraničujúcich prvkov lesnými porastmi. Na severovýchode vedú vrcholovou časťou pohoria Vtáčnik, na severe siaha k.ú. Horné Hámre až po zastavané územie obce Župkov.

Zastavané územie zahŕňa zastavané pozemky s príslušnými záhradami. Je vymedzené hranicami stanovenými k 1.1.1990 pre súvisle urbanizované územie, ako aj pre väčšinu osád rozptýleného osídlenia.

Riešené územie je rozdelené do siedmych základných sídelných jednotiek: Horné Hámre, Gambatovci, Pri žarnovickej huti, Prostrednovci, Vodňakovci, Kostivrch, Oslanovci.

Geografický opis územia

Reliéf

Riešené územie z hľadiska geomorfologického členenia patrí do alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, oblasti Slovenské stredohorie. Prevažná časť riešeného územia spadá do celku Vtáčnik, malá časť na juhozápade do celku Pohronský Inovec a podcelku Vojšín. Podcelok Vtáčnik tvoria v riešenom území podcelok Župkovská brázda (časť Župkovská vrchovina), okrajovo aj podcelky Nízky Vtáčnik a Raj.

Reliéf je prevažne vrchovinový až hornatinový, len v lokalite Kostivrch planinový. Nadmorská výška riešeného územia je od 255 do 759 m n.m., stred obce je vo výške 270 m n.m. Najvyšší bod dosahuje na kóte Čierny vrch, najnižší pri potoku Kľak v časti Žarnovická Huta.

Horninové prostredie

Celé územie Kľakovskej doliny je tvorené vulkanickými horninami, najmä pyroklastikami andezitov, v ktorých sa nachádzajú ostrovčekovite pyroxenické andezity. Formovanie krajiny doliny úzko súvisí s konečným štádiom vývoja karpatskej geosynklinály. V priebehu sopečnej činnosti sa tu vystriedali fázy ryolitového vulkanizmu s andezitovým a túto činnosť zavřišli výlevy čadičov. V období pliocénu vznikali tektonické pohyby, kde sa začali tvoriť hlboké trhliny. Súčasťou andezitov, tvoriacu asi polovicu hmoty, sú stredne bázické plagioklasy. Údolie svahov Kľakovského potoka a potôčikov je vytvorené priepustnými tufmi. Bádenský vulkanizmus sa odohral v priestore poklesnutej medzikryhy, kde jeho centrá kopirovali okraje vtedajších elevácií.

Neogén je v riešenom území zastúpený formáciou neovulkanitov – sopečnými tufmi a tufitmi (baden – spodný panón), andezitovými prúdmi – pyroxenické a amfibolicko-pyroxenické andezity (baden – sarmat), ryolitmi (vrchný sarmat – spodný panón). Najväčšia časť vznikla koncom bádenu v druhej andezitovej fáze.

Údaje o pôdnych typoch sú v kap. 2.16.

Hydrologické pomery

Územie obce hydrograficky patrí do vrchovinnó–nížinnej oblasti. Pre vodné toky je charakteristický dažďovo–snehový typ režimu odtoku s najvyšším prietokom v marci; v septembri býva hladina miestnych vodných tokov najnižšia.

Hydrologicky riešené územie náleží do povodia rieky Hron. Patrí k veľkým slovenským riekam – tok II. rádu s celkovou dĺžkou 284 km a plochou povodia 5464,5 km².

Zastavaným územím tečie Kľak (Kľakovský potok). Potok Kľak s dĺžkou 21,5 km a plochou povodia 132,3 km² pramení v pohorí Vtáčnik, na juhovýchodnom úpätí Zadného Kľaku v nadmorskej výške okolo 920 m n.m. V Žarnovici ústi do Hrona v nadmorskej výške 213,8 m n.m. V riešenom území priberá prítoky Pílanský potok, Hornohámorský potok, Suchý potok, Hachlov jarok a drobné bezmenné potoky. Najvýznamnejším prítokom Kľaku je Pílanský potok, ktorý priteká na hornom konci Horných Hámrov, v lokalite Brod.

Podľa prílohy č. 1 vyhlášky č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov, náleží Kľak do zoznamu vodohospodársky významných vodných tokov.

Hydrogeologické pomery

Podľa Hydrogeologickej rajonizácie Slovenska (SHMÚ 1984) patrí riešené územie do hydrogeologického rajóna V 086 Neovulkanity pohorí Vtáčnik a Pohronský Inovec.

Geologická stavba územia nevytvára priaznivejšie podmienky pre sústreďovanie väčšieho množstva podzemných vôd. Zásoby podzemnej vody sú nevýznamné. Prevažujúcou horninou na povrchu sú andezity a ich pyroklastiká. Ide všeobecne o slabo priepustné horniny, ktoré sú od hĺbky 20 – 30 m len veľmi slabo priepustné. V masívnych efuzívnych horninách prevažujú vody plytkého obehu, cirkulujúce v zóne zvetrávania a rozpojenia puklín. Väčšina prameňov v takýchto oblastiach má výdatnosť do 1 l/s a je nestála. Zvodnené pórové vulkanoklastiká sa vyznačujú medzizrnovou a puklinovou priepustnosťou. Ich výdatnosť dosahuje 5 – 20 l/s. Hlbšie založené poruchové zóny, majúce pôvod v extenznej tektonike môžu byť tiež zvodnené. Ich výdatnosť sa pohybuje od 0,4 do 5 l/s. Všeobecne majú tieto vody mineralizáciu typu Ca-Mg-HCO₃ v rozmedzí od 0,04 – 0,25 g/l v efuzívnych horninách po 0,04 – 0,05 g/l v tufitických horninách. Na miestach ich prechodu sulfidickými horninami ich mineralizácia rastie, tieto vody sú často znehodnotené a nevhodné na využitie.

Okolie riešeného územia je súčasťou štruktúr geotermálnej energie stredoslovenských neovulkanitov (severozápadná časť).

Klimatické pomery

Z klimatického hľadiska patrí riešené územie do mierne teplej oblasti, okrsku M3 - mierne vlhkého, pahorkatinového až vrchovinového. Mierne teplá oblasť má priemerný počet letných dní v roku menej ako 25. Júlový priemer teploty je vyšší ako 16 °C. V okrsku M3 je januárový priemer teploty vyšší ako –3 °C.

Priemerná ročná teplota na stanici Nová Baňa je 8,4 °C. Najteplejším mesiacom je júl a najchladnejším január. Priemerný počet letných dní v roku (viac 25 °C) je 45. Priemerný počet ľadových dní v roku (menej 0,1 °C) je 40.

Ročný úhrn zrážok je 650 – 800 mm, pričom dolná hranica platí pre nižšie položené časti, horná hranica sa týka vrcholových častí pohorí. Najviac zrážok pripadá na letné mesiace (jún a júl), naopak minimálne množstvo spadne od januára do apríla. Priemerný počet dní so zrážkami viac ako 1 mm je 98,2 dní, viac ako 5 mm 45,5 dní. Snehová pokrývka sa v oblasti vyskytuje v priemere 50,2 dní ročne a jej priemerná výška je 12,3 cm.

Tab.: Priemerné mesačné teploty v °C – stanica Žiar nad Hronom

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
8,1	-3,0	-0,7	3,3	6,8	13,5	17,0	18,2	17,3	13,4	8,5	3,9	-0,7

Zdroj: SHMÚ

Tab.: Priemerné mesačné zrážky v mm – stanica Žiar nad Hronom

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
650	44	38	38	47	65	77	63	71	56	42	55	64

Zdroj: SHMÚ

Tab.: Častosť smerov vetra v % – stanica Žiar nad Hronom

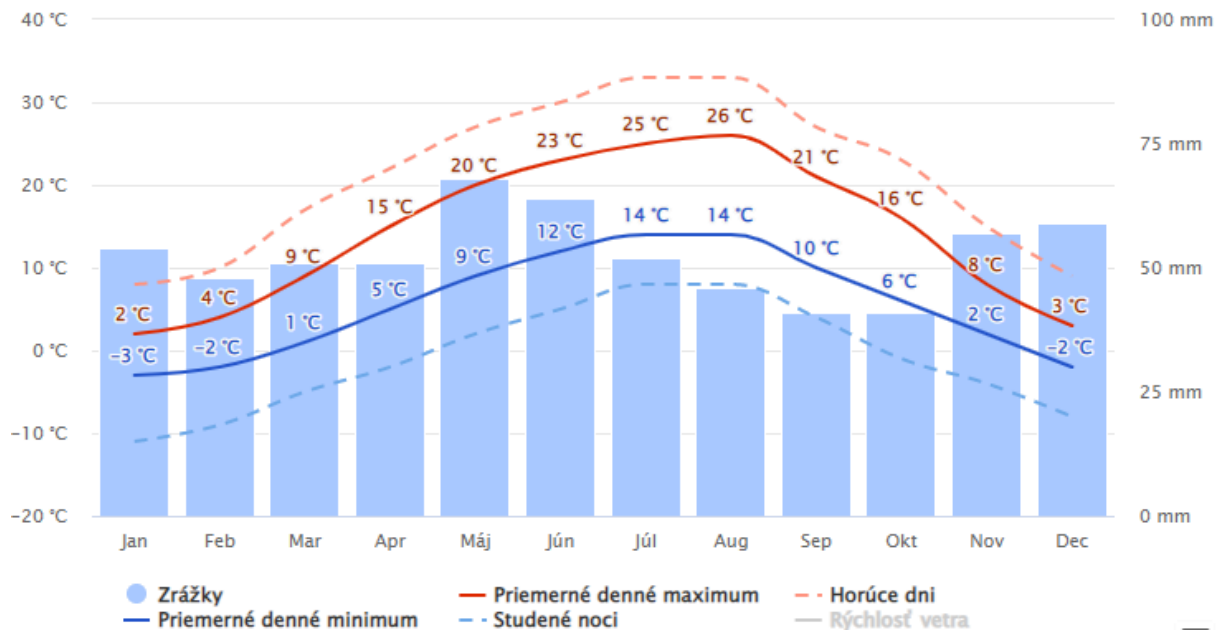
S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezv.
9,5	2,6	6,1	6,0	13,4	7,3	8,9	10,1	30,5

Zdroj: SHMÚ

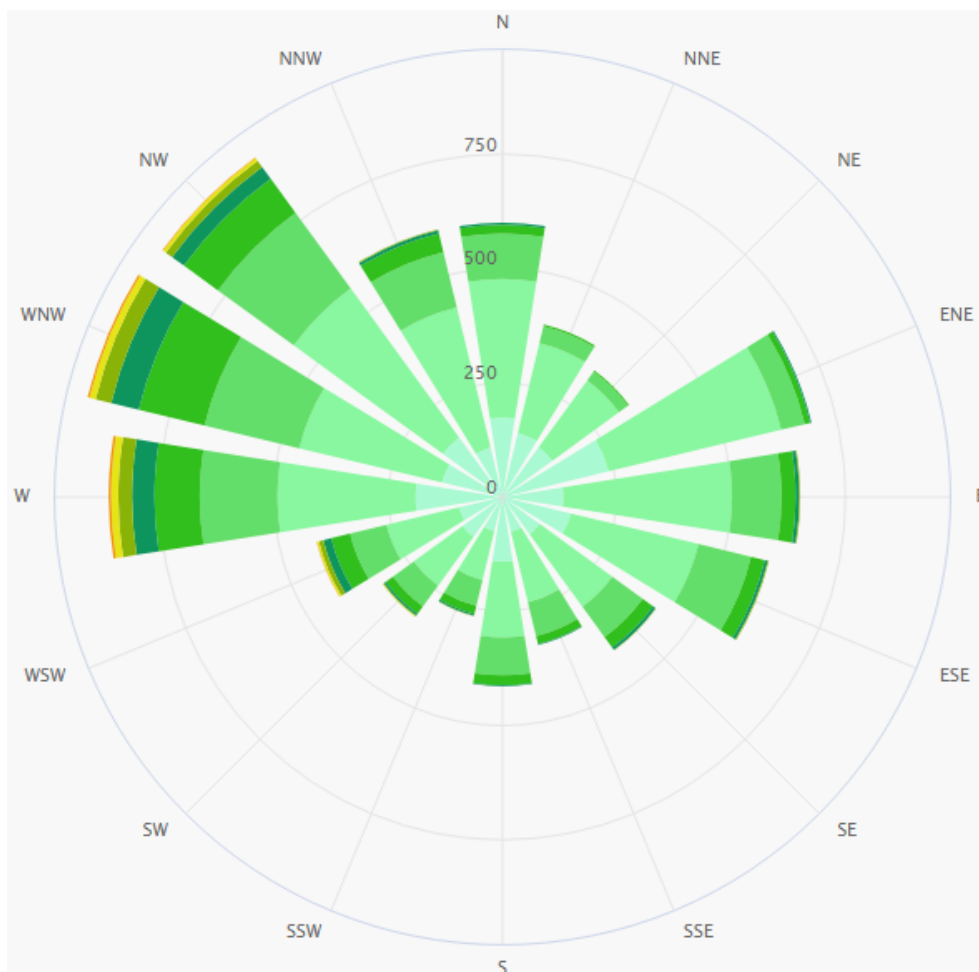
Prúdenie, smer a rýchlosť vetra ovplyvňujú predovšetkým orografické pomery. V zimnom období sú veterné pomery ovplyvňované cirkulačnými pomermi ázijskej anticyklóny, islandskej a stredomorskej níše. V jarnom období je v dôsledku častého, nestabilného zvrstvenia atmosféry najmenšia početnosť výskytu bezvetria. Prevládajúce vzdušné prúdenie v riešenom území je zo severozápadu a západu. Všeobecne však oblasť patrí k relatívne málo veterným oblastiam s priemernou rýchlosťou vetra 1 – 2,5 m/s.

Z hľadiska zaťaženia územia prízemnými inverziami riešené územie spadá do kategórie mierne inverzných polôh.

Obr.: Priemerné teploty a úhrn zrážok

Obr.: Veterná ružica

Zdroj: www.meteoblue.com

Vegetácia

Na základe fytogeografického členenia Slovenska (Atlas krajiny SR) patrí záujmové územie do oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*), obvodu predkarpatskej flóry (*Praecarpaticum*), okresu Slovenské stredohorie a podokresov Pohronský Inovec a Vtáčnik.

Potenciálna prirodzená vegetácia je taká vegetácia, ktorá by sa v riešenom území vyvinula bez antropogénneho vplyvu. V riešenom území sú podľa Atlasu krajiny (2002) nasledovné jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie s drevinovou skladbou:

- karpatské dubovo-hrabové lesy (*C – Carici pilosae-Carpinetum*) – nachádzali sa v údolí. Ide o spoločenstvá drevín dub zimný (*Quercus petraea*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), javor poľný (*Acer campestre*) a bylín ako ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), zubačka cibuľkonosná (*Dentaria bulbifera*), mliečnik mandľolistý (*Tithymalus amygdaiodes*).
- podhorské bukové lesy (*Fs – Fagenion p.p., Dentario bulbiferae-Fagetum*) – táto jednotka sa v riešenom území nachádza vo vyšších polohách, na svahoch vrchoviny. Reprezentovaná je lesnými spoločenstvami druhov buk lesný (*Fagus sylvatica*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), javor horský (*Acer platanoides*) a bylín ako ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), zubačka cibuľkonosná (*Dentaria bulbifera*), kostrava horská (*Festuca drymeja*), lipkavec marinkový (*Gallium odoratum*)
- bukové a jedľovo-bukové lesy (*F – Dentario glandulosae-Fagetum*) – táto jednotka pokrýva najvyššie položené časti vrchoviny a hornatiny. Patria sem spoločenstvá zmiešaných lesov, ktoré vytvára buk lesný (*Fagus sylvatica*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), jedľa biela (*Abies alba*), zubačka žliazkatá (*Dentaria glandulosa*), zubačka deväťlistá (*Dentaria enneaphyllis*).

Reálna vegetácia, nachádzajúca sa v danom území, sa od prirodzenej vegetácie odlišuje. Lesné plochy boli sčasti nahradené lúkami a pasienkami. Lesné porasty pokrývajú plochy s členitejším reliéfom a na okrajoch katastrálneho územia. Lesné porasty sú klasifikované takmer výlučne ako hospodárske lesy (93,2%), zvyšok pripadá na ochranné lesy. Najväčšie zastúpenie má buk (47%), hrab (21%), smrek (8,6%), dub (6,3%), javor (2,5%), cer (2,4%). Lesné plochy majú výmeru 922,6 ha, t.j. 50,5% z celkovej výmery katastrálneho územia. Náležia do LHC Brod.

Nelesná drevinová vegetácia líniového charakteru je rozptýlená na trvalých trávnych porastoch, pozdĺž medzí, vo výmoľoch a v podobe sprievodných porastov vodných tokov. Drevinová skladba je rôznorodá a závisí od polohy a nadmorskej výšky. Líniový doprovod vodným tokom vytvárajú jelše (*Alnus glutinosa* alebo *Alnus incana*), vrby (rôzne druhy rodu *Salix*), jasene (hlavne *Fraxinus excelsior*), javory (*Acer pseudoplatanus*, *Acer platanoides*), čremcha obyčajná (*Padus avium*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), lipa malolistá (*Tilia cordata*). Veľmi dobre je vyvinutá kroviná etáž, rastie tu svíb krvavý (*Swida sanguinea*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), baza čierna (*Sambucus nigra*), bršlen

európsky (*Euonymus europaea*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna*).

Bývalé pasienky a lúky, ktoré dlhšiu dobu neboli využívané, postupne zarastajú krovunami, najmä trnkou (*Prunus spinosa*), ružami (*Rosa sp.*), hlohom (*Crataegus sp.*), svíbm krvavým (*Cornus sanguinea*), zobom vtáčím (*Ligustrum vulgare*), ale aj drevinami - borovicou lesnou (*Pinus sylvestris*), hrabom obyčajným (*Carpinus betulus*), javorom poľným (*Acer campestre*), brezou previsnutou (*Betula pendula*), intenzívne sa šíri smlz kroviskový (*Calamagrostis epigejos*), metlica trstnatá (*Deschampsia caespitosa*) a ostružina ožinová (*Rubus caesius*). V súčasnosti sú neobhospodarované, niekde kosené, tvoria rôzne úhorové štádia. Nelesná drevinová vegetácia nie je vyčlenená ako osobitný druh pozemku a je zahrnutá zväčša v rámci trvalých trávnych porastov. V grafickej časti je ako nelesná drevinová vegetácia vyznačená aj plocha lesných porastov, ktoré vznikli samovoľnou sukcesiou a nie sú súčasťou lesných pozemkov.

Trvalé trávne porasty predstavujú spoločenstvá stepného charakteru – lúky a pasienky. V riešenom území predstavujú dominantné využitie poľnohospodárskej pôdy. Vytvárajú rozsiahle plochy, členené nelesnou drevinovou vegetáciou. Vyvinuli sa prevažne hospodárením človeka v rámci rozptýleného osídlenia. Značnú časť trvalých trávnych porastov tvoria biotopy európskeho významu a biotopy národného významu.

Lúky patria k poloprirodzeným lúkam, ktoré sú veľkoplošne kosené a v blízkosti usadlosti aj spásané. Tvorené sú spoločenstvami ovsíkových lúk patriacich do zväzu *Arrhenatherion elatioris* Koch 1926. Z tráv sa tu najčastejšie vyskytuje ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatius*), kostrava červená (*Festuca rubra*), kostrava lúčna (*Festuca pratensis*), kostrava ovčia (*Festuca ovina*), psinček tenučký (*Agrostis capillaris*), tomka voňavá (*Anthoxanthum odoratum*), lipnica lúčna (*Poa pratensis*), trojštet žltkastý (*Trisetum flavescens*), reznačka laločnatá (*Dactylis glomerata*), timotejka lúčna (*Phleum pratense*), traslica prostredná (*Briza media*), psiarka lúčna (*Alopecurus pratensis*), medúnok vlnatý (*Holcus lanatus*), mrvica peristá (*Brachypodium pinnatum*). Z ostatných bylín sa vyskytujú: ďatelina lúčna (*Trifolium pratense*), ďatelina plazivá (*Trifolium repens*), krížavka jarná (*Cruciata glabra*), nevädzovec lúčny (*Jacea pratensis*), nevädzovec frygický (*Jacea phrygia*), bedrovník lomikameňovitý (*Pimpinella saxifraga*), bedrovník väčší (*Pimpinella major*), rebríček obyčajný (*Achillea millefolium*), skorocel kopijovitý (*Plantago lanceolata*), púpavec srstnatý (*Leontodon hispidus*), chrastavec roľný (*Knautia arvensis*), alchemilka (*Alchemilla sp.*), rasca lúčna (*Carum carvi*), iskerník prudký (*Ranunculus acris*), margaréta biela (*Leucanthemum vulgare*), púpava lekárska (*Taraxacum officinale*), pakost lúčny (*Geranium pratense*), mrkva obyčajná (*Daucus carota*), kozobraza východná (*Tragopogon orientalis*), šalvia lúčna (*Salvia pratensis*), lipkavec mäkký (*Galium mollugo*), ľadenec rožkatý (*Lotus corniculatus*), zvonček konárístý (*Campanula patula*), štiav lúčny (*Acetosa pratensis*), veronika obyčajná (*Veronica chamaedrys*), prvosienka vyššia (*Primula elatior*), boľševník borščový (*Heracleum sphondylium*) a iné.

Najväčší výskyt trvalých trávnatých porastov je okolo zastavaného územia obce a potom v štálovej oblasti, zasahujúcej do južnej časti katastrálneho územia - a to najmä v častiach štálov Katrenovci, Oslanovci, Kostivrch, Korimovci, Štefankovci, Horný a Dolný Pajer. V súvislosti so zmenou spôsobu života, vyludňovaním hospodárskych usadlostí a ich premenou na víkendové chalupy, ale aj so zmenou dodavateľsko-odberateľských vzťahov pri zužitkovaní poľnohospodárskych produktov sa mení využívanie zeme. Kosia sa obyčajne len lúky v bezprostrednej blízkosti domov, ostatné degradujú. Nevypásané pasienky zarastajú krovínami. Zmena lúčnych biotopov sa prejavuje ochudobnením biodiverzity, hlavne o druhy viazané na pôvodné spoločenstvá. Trvalé trávne porasty majú výmeru 721,8 ha, t.j. 36,7 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Orná pôda má len minoritný podiel na výmere poľnohospodárskej pôdy. Agrocenózy na ornej pôde vykazujú najnižšiu ekologickú hodnotu. Orná pôda má výmeru 87,3 ha, t.j. 4,4 % z celkovej výmery riešeného územia.

Vegetácia v zastavanom území má kultúrny charakter, väčšinou ide o synantropnú vegetáciu. Tvorí ju predovšetkým vegetácia úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch. Záhrady majú celkovú výmeru 36,4 ha. Väčšie plochy verejnej zelene sa v obci nenachádzajú. V drevinovej skladbe výsadby na verejných priestranstvách majú zastúpenie najmä ihličnaté a okrasné dreviny (tuje, smrek, jedľa), ďalej sa vyskytuje orech kráľovský, lipa.

Tab. Prehľad úhrnných hodnôt druhov pozemkov v m² (ÚHDP) za katastrálne územie Horné Hámre

Druh pozemku	výmera v m ²
orná pôda	872677
chmeľnice	0
vinice	0
záhrady	363519
ovocné sady	0
trvalé trávne porasty	7218059
lesné pozemky	9925514
vodné plochy	152679
zastavané plochy a nádvoría	803471
ostatné plochy	337233
spolu – k.ú.	19673152

Zdroj: GKÚ Bratislava www.katasterportal.sk (2021)

Krajinnoekologická charakteristika

V rámci krajinnoekologickej syntézy boli v riešenom území definované homogénne krajinnoekologické komplexy s ekvivalentnými vlastnosťami krajinných zložiek (reliéf, podklad, vegetácia). Pri vymedzení krajinnoekologických komplexov sme vychádzali z ich

rámцovej definície v Atlase krajiny SR (2002). V rámci krajinnoekologickej syntézy boli vymedzené nasledujúce krajinnoekologické komplexy:

- Vrchovina na kyslých horninách s prevahou zmiešaných lesov a ich mozaiky s trávnyimi porastmi – komplex sa rozprestiera na severnom okraji katastrálneho územia. Lesné porasty sú využívané pre účely lesného hospodárstva.
- Hornatina na kyslých horninách s prevahou listnatých lesov – komplex sa nachádza v juhovýchodnej časti katastrálneho územia a taktiež je využívaný hlavne pre účely lesného hospodárstva.
- Nekrasová vrchovinová a hornatinová plošina s prevahou zmiešaných lesov – zaberá južnú časť katastrálneho územia v okolí osady Kostivrch, v polohách okolo 500 m n.m. Vyznačuje sa relatívne nižšou členitosťou reliéfu oproti zvyšku riešeného územia.

2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu

V záväznej časti Územného plánu veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov 2004 (VZN BBSK č. 4/2004), zmien a doplnkov č. 1/2007 (VZN BBSK č. 6/2007), zmien a doplnkov 2009 (VZN BBSK č. 14/2010) a zmien a doplnkov 2014 (VZN BBSK č. 27/2014), sú určené niektoré všeobecné podmienky pre rozvoj miest a obcí, ako aj konkrétne požiadavky vzťahujúce sa na riešené územie, ktoré je potrebné rešpektovať:

V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

- 1.7 V oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom
 - 1.7.1 podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka v znení prírodných a kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností, pričom pri ich rozvoji zohľadniť koordinovaný proces prepojenia sektorových strategických a rozvojových dokumentov
 - 1.7.2 zachovať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov
 - 1.7.3 pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať a rešpektovať ich ekonomické danosti, špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých

činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru.

- 1.7.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráram podporou výstavby verejného dopravného a technického vybavenia obcí tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie s urbánnym prostredím a dosahovali skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života
- 1.7.5 vytvárať ekonomické a územnotechnické podmienky pre zachovanie charakteristického rozptýleného osídlenia v južnej a centrálnej časti územia Banskobystrického kraja ako špecifického a rovnocenného typu sídelnej urbanistickej štruktúry Slovenska.

V oblasti hospodárstva

- 2.1 vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území vrátane zariadení na nakladanie s odpadmi a považovať ich za prioritný podnet pre jeho komplexný rozvoj;
 - 2.1.1 prednostne sa zamerať na rozvoj pracovných príležitostí v okresoch, kde dlhodobo miera nezamestnanosti presahuje 20%, a to najmä v okresoch Rimavská Sobota, Veľký Krtíš, Žarnovica, Lučenec, Poltár a Revúca,
 - 2.1.2. podporovať prednostné využívanie existujúcich priemyselných a poľnohospodárskych areálov formou ich rekonštrukcie, revitalizácie a zavádzaním nových technológií, šetriacich prírodné zdroje, ktoré znížia množstvo vznikajúcich odpadov a znečisťovanie životného prostredia, prípadne budú odpady zhodnocovať,
- 2.2.1 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond, podporovať jeho využívanie v celom jeho rozsahu a poľnohospodársku pôdu v kategóriách zodpovedajúcich pôdno-ekologickej rajonizácii a typologicko-produkčnej kategorizácii, v súlade s platnou legislatívou
- 2.2.4 rešpektovať lesné pozemky a ich ochranné pásmo ako limitujúci prvok pri územnom rozvoji krajiny,
- 2.2.6. zabezpečiť ochranu najkvalitnejších a najproduktívnejších poľnohospodárskych pôd v kraji a ochranu viníc Stredoslovenskej vinohradníckej oblasti pred ich zástavbou
- 2.2.7 vytvárať podmienky a podporovať opatrenia zamerané na elimináciu erózie poľnohospodárskych a lesných pôd
- 2.2.8 vytvárať podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva v horských oblastiach s podporou tradičného pastevného chovu hospodárskych zvierat

- 2.2.10 stabilizovať výmeru najkvalitnejších pôd a ich ochranu uskutočňovať ako ochranu hospodársko-sociálneho potenciálu štátu aj ako súčasť ochrany prírodného a životného prostredia
- 2.3.1 pri rozvoji priemyslu podporovať a uprednostňovať princíp rekonštrukcie, sanácie a intenzifikácie využívania existujúcich priemyselných zón, areálov a plôch, prípadne aj objektov,
- 2.4.4 vytvárať územno-technické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania
- 2.4.5 podporovať rozvoj výroby a služieb založených na využití domácich zdrojov
- 2.4.7 diverzifikovať odvetvovú a ekonomickú základňu miest a regiónov a podporovať v záujme trvalej udržateľnosti malé a stredné podnikanie,
- 2.4.9. zabezpečiť v záujme rozvoja vidieka v horských a podhorských oblastiach so sťažnými prírodnými podmienkami primeranú životnú úroveň a zlepšenie kvality života vidieckeho obyvateľstva prostredníctvom podpory vybraných centier s využitím ich prírodného, demografického a kultúrno-historického potenciálu v prospech rozvoja vidieckych oblastí.

V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

- 3.1 usmerňovať vytváranie funkčno-priestorového systému cestovného ruchu kraja v súlade s Regionalizáciou cestovného ruchu SR. Uplatňovať navrhnutú štruktúru druhov a foriem turizmu a jeho priestorových a funkčných jednotiek. Ako nový článok systému akceptovať turistické centrá, turistické aglomerácie a turistické parky
- 3.2. Udržiavať a skvalitňovať podmienky a vybavenosť pre krátkodobú vnútromestskú a prímestskú rekreáciu:
 - 3.2.1 zabezpečiť ochranu plošného rozsahu existujúcej verejnej zelene a parkov v sídlach a budovaním nových plôch zelene zabezpečiť zvyšovanie jej podielu na jedného obyvateľa a kvality životného prostredia,
- 3.4. Rozvíjať komplexnosť a kvalitu vybavenosti všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu
 - 3.4.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do ich zastavaného územia a jeho okolia,
 - 3.4.2. nové zariadenia a služby v lokalitách rekreácie a cestovného ruchu mimo zastavaných území miest a obcí, umiestňovať prednostne do už zastavaných lokalít,
- 3.8 Viazť lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu prednostne do zastavaného územia sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a

revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok.

- 3.15 vytvárať územno-technické podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a celoštátneho významu, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny
- 3.16 Využiť bohatý kultúrno-poznávací potenciál územia na rozvoj poznávacieho a rekreačného turizmu.
- 3.18 podporovať rozvoj všetkých druhov turizmu v súlade s ochranou prírody a krajiny
- 3.21 Podporovať rozvoj krátkodobej a prímestskej rekreácie obyvateľov mestských sídiel.

V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu

- 4.2. Rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia význam a hodnoty jeho prírodných daností. V chránených územiach (európska sústava chránených území NATURA 2000 vrátane navrhovaných, národná sústava chránených území, chránené územia vyhlásené v zmysle medzinárodných dohovorov), v prvkoch územného systému ekologickej stability, v NECONET, v biotopoch európskeho významu, národného významu, regionálneho významu a v biotopoch druhov európskeho, národného a regionálneho významu zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny s cieľom udržania resp. dosiahnutia priaznivého stavu druhov, biotopov a častí krajiny.
- 4.4. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území chránených podľa zákona o ochrane prírody a krajiny diferencovaný spôsob hospodárenia a uprednostňovať biologické a integrované metódy ochrany územia,
 - 4.4.2. rešpektovať hlavnú biologickú, ekologickú a environmentálnu funkciu lesov s druhoradým, alebo podradným drevoprodukčným významom, ktoré sú v kategóriách ochranné lesy, lesy osobitného určenia mimo časti lesov pod vplyvom imisií zaradených do pásiem ohrozenia a lesy vo všetkých vyhlásených a navrhovaných chránených územiach kategórií chránený areál, národný park a v územiach vymedzených biocentier
- 4.5 Rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability
- 4.6 Rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia, hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín, zohľadňovať ich predpokladané vplyvy na životné prostredie, na charakteristický vzhľad krajiny a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny

- 4.7 Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky ustanovené platnou legislatívou:
 - 4.7.1 zákonom o ochrane prírody a krajiny pre kategórie a stupne ochrany chránených území
 - 4.7.2 zákonom o lesoch
 - 4.7.3 zákonom o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, pre poľnohospodárske ekosystémy v kategóriách podporujúcich a zabezpečujúcich ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),
- 4.8 Zosúladiť trasovanie dopravnej a technickej infraštruktúry s prvkami ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť ich vhodným trasovaním, resp. budovaním funkčných ekoduktov.
- 4.9 Eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (znečisťovanie prostredia, eutrofizáciu, fragmentáciu krajiny, šírenie invázných druhov organizmov, bariérový efekt dopravných koridorov a priečných prekážok v tokoch...).
- 4.10 Rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesné pozemky ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice)
- 4.11 Zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej
- 4.12 Zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehy vrátane brehových porastov a lemov, zvýšiť rôznorodosť príbrežnej zóny (napojenie odstavených ramien, zachovanie sprievodných brehových porastov) s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov s prioritou udržania biodiverzity a vitality brehových porastov vodných tokov
- 4.15 Zabezpečiť ochranu všetkých vodných zdrojov v rozsahu ich vymedzených ochranných pásiem na území kraja využívaných na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.
- 4.17 Zabezpečovať trvalo ochranu krajiny v zmysle Európskeho dohovoru o krajine smerujúcu k zachovaniu a udržaniu významných alebo charakteristických črt krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania alebo ľudskej aktivity.

V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva

- 5.1 Rešpektovať pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo, vo všetkých okresoch Banskobystrického kraja predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie pamiatkových území pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón, pamiatkových objektov a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.
- 5.4 Utvárať podmienky na ochranu pamiatkového fondu a spolupracovať s orgánmi štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu pri záchrane, obnove a využívaní pamiatkového fondu, pamiatkových území a ich ochranných pásiem v súlade s ustanoveniami zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu. Obdobne vytvárať podmienky pre ochranu pamätihodností miest a obcí a spolupracovať s orgánmi samosprávy miest a obcí.
- 5.5 Zabezpečiť osobitnú pozornosť a zvýšenú ochranu evidovaným, známym a predpokladaným archeologickým náleziskám a lokalitám, v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.
- 5.6 Podporovať dodržiavanie zásad ochrany pamiatkových území vedených v registri Pamiatkového úradu Slovenskej republiky v územiach historických jadier miest a obcí nepodliehajúcich ochrane pamiatkového fondu zo zákona, ako aj v častiach územia so zachovanou historickou urbanistickou štruktúrou a historickým stavebným fondom.
- 5.7. Podporovať ochranu vedeckých a technických hodnôt: banské a hutnícke diela - šachty, štôlne, tajchy, huty, hámre, valkovne a pod., vybraté typické remeselnícke a priemyselné objekty, zariadenia železničnej dopravy - pôvodné stanice, charakteristické a unikátne úseky tratí, ako sú Telgárt - Červená Skala, Brezno - Tisovec, Čiernohronská železnica, železničná trať Banská Bystrica - Diviaky.
- 5.8. Podporovať ochranu
 - areálov a historických objektov liečebných kúpeľov v kúpeľných miestach Brusno, Dudince, Číž, Kováčová, Sliac, Sklené Teplice,
 - hodnotných objektov a zachovaných urbanistických štruktúr miest a obcí z obdobia 19. a 20. storočia,
 - hodnotných architektonicko-urbanistických celkov lokalizovaných mimo zastavaného územia sídiel z obdobia 19. a 20. storočia.
- 5.12 Rešpektovať typické formy a štruktúry osídlenia charakterizujúce jednotlivé špecifické regióny kraja vo vzťahu k staviteľstvu, ľudovému umeniu, typickým formám hospodárskych aktivít a väzbám s prírodným prostredím, so snahou o zachovanie charakteristických črt krajiny, v súlade so súčasnou krajinou štruktúrou v jednotlivých regiónoch a s ustanoveniami Európskeho dohovoru o krajine.

- 5.13 Uplatňovať a rešpektovať typovú a funkčnú charakteristiku sídiel mestského, malomestského a rôznych foriem vidieckeho osídlenia vrátane typického rozptýleného osídlenia strednej a južnej časti územia kraja.
- 5.14 Rešpektovať pri rozvoji územia význam a hodnoty jeho kultúrno-historických daností v nadväznosti na všetky zámery v sociálno-ekonomickom rozvoji.

V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

- 6.1.19. rekonštruovať a vybudovať cestu II/512 v úseku hranica Nitrianskeho kraja - Žarnovica (I/65 - R1), rezervovať územie pre výhľadový obchvat obce Horné Hámre,
- 6.1.38 pri rekonštrukcii ciest II. a III. triedy rezervovať priestor pre realizáciu súbežných cyklistických trás
- 6.1.47 zabezpečiť pre cesty I., II. a III. triedy územnú rezervu pre ich výhľadové šírkové usporiadanie
- 6.2.1 rezervovať priestor pre výhľadový koridor vysokorýchlostnej trate ako územnú rezervu s predpokladom jej postupného spresňovania v ďalších stupňoch územnoplánovacej dokumentácie,
- 6.9 V oblasti rozvoja infraštruktúry cyklistickej dopravy.
- 6.9.1 podporovať rozvoj nemotorovej, predovšetkým cyklistickej dopravy
- 6.9.4 podporovať využívanie pozemkov a lesných ciest vo vlastníctve štátu a samospráv na budovanie cyklistických ciest a cykloturistických trás

V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

- 7.1.1 rezervovať priestor pre výhľadový hlavný prívod pitnej vody a súvisiace stavby pre jednotlivé oblastné a skupinové vodovody Stredoslovenskej a Východoslovenskej vodárenskej sústavy,
- 7.1.6 rezervovať priestor na výhľadové vybudovanie skupinových kanalizačných systémov
- 7.1.8. vytvárať územnotechnické predpoklady na úpravu a revitalizáciu vodných tokov v čiastkových povodiach Hrona, Ipľa a Slanej; úpravy na vodných tokoch realizovať tak, aby neboli dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny v súlade s platnou legislatívou,
- 7.1.9. rezervovať priestor pre výhľadové malé vodné nádrže, poldre a stavby súvisiace s ochranou pred povodňami a transformáciou povodňovej vlny podľa Plánov manažmentu povodí a schválených ÚPN obcí,
- 7.1.10. zabezpečiť vypúšťanie komunálnych odpadových vôd výstavbou verejnej kanalizácie s ČOV (prípadne iné vhodné spôsoby odvádzania komunálnych odpadových vôd)) v aglomeráciách nad 10.000 ekvivalentných obyvateľov do 31.12.2010 a v aglomeráciách od 2.000 - 10.000 ekvivalentných obyvateľov, ktoré nemajú vybudovanú verejnú kanalizáciu, a v aglomeráciách menších ako 2.000 EO,

v ktorých je vybudovaná verejná kanalizácia bez primeraného čistenia do 31.12.2015 v súlade s platnou legislatívou, ktorou sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd,

- 7.1.11 postupne znižovať zaostávanie rozvoja verejných kanalizácií s ČOV za rozvojom verejných vodovodov b) prioritnou výstavbou kanalizácií s ČOV v obciach ležiacich v ochranných pásmach vodárenských zdrojov, ochranných pásmach prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov, prípadne v ich blízkosti,
- 7.1.12 v súlade s Plánmi manažmentu povodí zabezpečiť ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych opatrení v povodiach, ktoré spomalia odtok vôd z povodia do vodných tokov a zvýšia retenčnú kapacitu územia, výstavbu retenčných nádrží a poldrov, ochranných hrádzí, protipovodňových línií a zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd, úpravu vodných tokov a ich nevyhnutnú opravu a údržbu, obnovu inundačných území,
- 7.1.13 v zmysle platnej legislatívy zabezpečiť stanovenie rozsahu inundačných území tokov a pri ich využívaní rešpektovať ustanovenia platnej legislatívy o ochrane pred povodňami
- 7.1.14 akceptovať pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií v súlade s platnou legislatívou o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, pásma ochrany vodárenských zdrojov v súlade s vodným zákonom, ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov v súlade so zákonom o prírodných liečivých vodách, prírodných liečivých kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o regulácii v sieťových odvetviach,
- 7.1.15 rešpektovať Plány manažmentu povodia, základných nástrojov na dosiahnutie cieľov vodného plánovania v správnych územiach povodí (čiastkových povodí Hron, Ipeľ, Slaná), ktoré určujú úlohy :
 - v oblasti nakladania s povrchovými a podzemnými vodami s cieľom ich udržateľného využívania,
 - na zlepšovanie stavu útvarov povrchovej a podzemnej vody vrátane vodných ekosystémov,
 - na zabránenie ďalšieho zhoršovania stavu vôd a zabezpečenie ich dobrého stavu,
 - pri ochrane pred povodňami a na zabránenie škodlivých účinkov vôd,
- 7.2.6 rezervovať koridor pre výstavbu vedenia ZVN 2x400 kV v trase Rz Horná Ždáňa - Rz Bystričany, na území Banskobystrického kraja
- 7.2.12 v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných elektrických vedení a transformačných staníc v zmysle platnej legislatívy

- 7.3.1. prednostne využívať zemný plyn na zásobovanie lokalít teplom, s cieľom znížiť miestnu záťaž znečistenia ovzdušia,
- 7.3.2 ekologizovať výrobu a spotrebu tepla a podľa možností využívať miestne zdroje energie,
- 7.3.3 v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných plynovodov, teplovodov a produktovodov,
- 7.3.5 podporovať rozvoj využívania obnoviteľných zdrojov energie (biomasy, slnečnej, veternej a geotermálnej energie), ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike...
- 7.4.2 rezervovať priestor pre výhľadové trasy diaľkových optických káblov DOK a DON (Harmanec - Ružomberok)
- 7.6.2 v podrobnejších dokumentáciách, resp. v územných plánoch obcí, zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s budovaním systému na triedenie, recykláciu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov

V oblasti sociálnej infraštruktúry

- 8.3.1 rozširovať sieť a štruktúru zariadení sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb podľa potrieb okresov paralelne s narastaním podielu občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov v dôchodkovom veku, ako aj občanov so zdravotným postihnutím, najmä občanov s ťažkým zdravotným postihnutím

V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

- 9.1 Podpora realizácie národných, regionálnych a lokálnych programov zameraných na znižovanie produkcie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia, ich podrobné rozpracovanie a realizácia v podmienkach Banskobystrického kraja, realizovať a implementovať všetky environmentálne programy a následne ich premietnuť do dokumentácii na nižších úrovniach.
- 9.9 Pri posudzovaní územnotechnických podmienok a projektovej príprave nových trás a zariadení dopravnej infraštruktúry zhodnotiť kvalitu územia a zabezpečiť jeho trvalú ochranu v ich okolí pred hlukom, infrazvukom a vibráciami v zmysle platnej legislatívy.
- 9.10 V rámci spracovania nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN O, ÚPN Z) v jednotlivých oblastiach, podľa účelu ich využitia, určiť stupeň radónového rizika
- 9.11 Pri spracovaní nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie rešpektovať ochranné pásma pohrebísk v súlade s platnou legislatívou

V oblasti zariadení civilnej ochrany

- 12.1. V záujme plnenia úloh a opatrení civilnej ochrany obyvateľstva v oblastiach sídelného rozvoja a priemyselných parkov rešpektovať povinnosť výstavby

ochranných stavieb pre ukrytie obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v súlade s platnou legislatívou,

- 12.2. Ochranné stavby pre ukrytie obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti navrhovať podľa Analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí a budovať ich v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku civilnej ochrany obyvateľstva.

II. Verejnoprospešné stavby

- 1.20. rekonštrukcia cesty II/512 v úseku hranica Nitrianskeho kraja - Žarnovica (I/65 - R1); (výhľadovo rezervovať priestor pre obchvat obce Horné Hámre),
- 7.84. Ostatné stavby súvisiace s ochranou pred povodňami a transformáciou povodňovej vlny a sprietočnením tokov pre zabezpečenie pozdĺžnej kontinuity,
- 7.95. Klak, úprava Klakovského potoka, rkm 16,300 - 16,800
- 10.2. rezervovanie priestorov pre výhľadové trasy diaľkových optických káblov (DOK, DON)

2.3 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy

Obec Horné Hámre patrí na základe územno-správneho členenia do okresu Žarnovica a Banskobystrického kraja. Okres Žarnovica má rozlohu 426 km² a 25 242 obyvateľov (SODB 2021). Podľa rozlohy je druhým najmenším a podľa počtu obyvateľov tretím najmenším okresom v kraji. Vznikol rozčlenením pôvodného „veľkého“ okresu Žiar nad Hronom po zmene územnosprávneho členenia v roku 1996.

Podľa Koncepcie územného rozvoja Slovenska (KÚRS) riešené územie leží na okraji územia ťažiska osídlenia regionálneho významu s potenciálnymi až rozvinutými aglomeračnými väzbami. Nachádza sa tiež v blízkosti významnej nitriansko-pohronskej sídelnej osi, ktorá je podľa ÚPN VÚC Banskobystrického kraja rozvojovou osou I. stupňa, a v blízkosti multimodálneho dopravného koridoru (železnica, rýchlostná cesta).

Obec Horné Hámre patrí medzi menšie až stredne veľké obce. Je situovaná v bezprostrednej blízkosti okresného mesta Žarnovica (4 km) a v blízkosti mesta Nová Baňa (14 km). Časť Žarnovickej Huty - miestnej časti Žarnovice, dokonca spadá do k.ú. Horné Hámre, kde je pomenovaná ako základná sídelná jednotka Pri žarnovickej huti. Okrajové osady v lokalite Kostivrch majú spádovosť do Novej Bane. Žarnovica a Nová Baňa sú najvýznamnejším spádovým mestami pre obyvateľov obce z hľadiska dochádzky za občianskou vybavenosťou a pracovnými príležitosťami.

Podľa ÚPN VÚC Banskobystrického kraja je mesto Žarnovica klasifikované ako centrum štvrtej skupiny. Súčasťou okresu Žarnovica je aj mesto Nová Baňa, ktoré je v sídelnej

hierarchii podľa ÚPN VÚC Banskobystrického kraja centrom tretej skupiny, druhej podskupiny.

Najbližšími sídlami s viac ako 10 tisíc obyvateľmi sú Žiar nad Hronom (24 km), Banská Štiavnica (25 km), Zlaté Moravce (40 km), Levice (45 km), Zvolen (45 km), Banská Bystrica (62 km). Vyššiu občiansku vybavenosť (administratíva, školstvo, zdravotníctvo) a bohatšiu ponuku pracovných príležitostí poskytujú hlavne väčšie mestá Žiar nad Hronom, Zvolen a Banská Bystrica.

Rozvíja sa aj spolupráca na mikroregionálnej úrovni - v rámci mikroregiónu Kľakovská dolina so sídlom v Horných Hámroch. Súčasťou mikroregiónu, založeného v roku 2003, sú tiež obce Župkov, Hrabíčov, Ostrý Grúň a Kľak.

Obec Horné Hámre bola v čase uplatňovania strediskovej sústavy osídlenia súčasťou spádového územia strediska miestneho významu Žarnovica. Z hľadiska riešenia záujmového územia v územnom pláne obce Horné Hámre bolo preto relevantné naznačenie väzieb na mesto Žarnovica, ako aj na bezprostredne susediacu obec Župkov. Tieto väzby sú významné najmä z hľadiska prepojenia dopravného vybavenia a technického vybavenia.

2.4 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

Vývoj počtu obyvateľov, prirodzený a mechanický pohyb

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, čiastočne je aj odrazom významu obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Od 2. polovice 19. storočia miestna populácia zaznamenávala sústavný nárast až do roku 1910, kedy obec dosiahla 1207 obyvateľov. Nasleduje dlhšie obdobie populačnej stagnácie, ktoré trvalo až do 60. rokov 20. storočia. V tomto období sa počet obyvateľov pohybuje v relatívne úzkom rozmedzí od 1111 do 1209 obyvateľov. Vývoj v 2. polovici 20. storočia bol dôsledkom sťahovania obyvateľov do miest (urbanizáciou) za podpory masívnej bytovej výstavby. Do roku 1991 klesol počet obyvateľov až na 891 a pokles pokračoval aj v ďalších dekádach. Neskôr sa na populačnom vývoji negatívne prejavovali štrukturálne problémy hospodárstva regiónu. Až v posledných rokoch sa počet obyvateľov stabilizoval a vykazuje rastový trend. V roku 2013 bolo dosiahnuté historické minimum na úrovni 601 obyvateľov. Oproti historickému maximu stratila obec viac ako polovicu obyvateľov. K 31. 12. 2021 mali Horné Hámre 662 obyvateľov.

K rastu počtu obyvateľov v posledných rokoch dochádza výlučne vďaka migračným prírastkom. V sledovanom 10-ročnom období rokov 2012 – 2021 došlo k prirodzenému úbytku (v pomere 48 narodených : 89 zomretých). Pokles miery natality je dôsledkom celkových spoločenských a sociálnych zmien v SR a v celom stredoeurópskom priestore. Migračná bilancia obce bola v sledovanom období bola výrazne pozitívna – 216 : 124 obyvateľov v prospech prisťahovaných. Migračný prírastok tak kompenzoval prirodzený úbytok. Obec by mohla v budúcnosti aj naďalej profitovať z trendu sťahovania obyvateľov z miest na vidiek. Tento trend je najsilnejší v bezprostrednej blízkosti miest, pričom jeho základným predpokladom je dobrá dopravná dostupnosť a kvalitnejšie životné prostredie.

Podľa priestorového rozloženia populácie v riešenom území je v súčasnosti väčšina obyvateľstva (83,9%) sústredená v súvisle urbanizovanom území obce. Zvyšok obyvateľstva pripadá na odľahlejšie miestne časti a rozptýlené osídlenie.

Z hľadiska demografických prognóz má istú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ v roku 2021 dosahoval nepriaznivú hodnotu – 72,7. Podľa všeobecnej interpretácie až hodnoty nad 100 zaručujú perspektívu rastu počtu obyvateľov prirodzenou menou. Ide teda o regresívny typ populácie.

Tab. Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1869 – 2021

Rok sčítania obyv.	Počet obyv.
1869	984
1880	1036
1890	1147
1900	1198
1910	1207
1921	1162
1930	1171
1940	1209
1948	1111
1961	1199
1970	1074
1980	891
1991	706
2001	657
2011	633
2021	658

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, ŠÚSR

Segment obyvateľstva v produktívnom veku má najväčší podiel na celkovej populácii. V roku 2011 predstavoval jeho podiel až 66,8%, do roku 2021 sa mierne znížil na 62,8%. Najväčší nárast sa týkal zložky obyvateľstva v poproduktívnom veku.

Tab. Skladba obyvateľov podľa vekových skupín

	SODB 2011	SODB 2021
Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	633	658
z toho muži	327	333
z toho ženy	306	325
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	90	96
Počet obyvateľov v produktívnom veku	423	430
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku	120	132

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011, 2021

Tab. Vývoj počtu obyvateľov, narodených, zomrelých, prihlásených a odhlásených

Rok	narodení	zomrelí	prihlásení	odhlásení	Počet obyvateľov k 31.12.
2012	1	9	9	20	604
2013	3	4	9	11	601
2014	4	8	42	7	632
2015	5	13	13	10	627
2016	4	7	25	14	635
2017	4	9	22	8	644
2018	5	8	20	18	643
2019	10	6	28	15	660
2020	5	8	28	15	670
2021	7	17	20	6	662
Spolu	48	89	216	124	

Zdroj: ŠÚSR

Tab.: Priestorové rozloženie obyvateľstva

základná sídelná jednotka	spolu - počet	predproduktívny vek	produktívny vek	poproduktívny vek
Horné Hámre	531	75	357	99
Gambatovci	15	2	8	5
Pri žarnovickej huti	49	10	29	10
Prostrednovci	24	4	17	3
Vodňakovci	13	1	11	1
Kostivrch	52	5	36	11
Oslanovci	50	10	30	10

Zdroj: Štatistický lexikón obcí SR, 2011

V budúcnosti predpokladáme pokračovanie trendu presunu časti obyvateľstva z miest do okolitých vidieckych obcí s výhodnou polohou a dobrou dostupnosťou. Tieto predpoklady obec Horné Hámre spĺňa. Preto do roku 2040 prognózujeme mierny rast počtu obyvateľov k úrovni okolo 800 obyvateľov. Skutočný potenciál obce získavať nových obyvateľov migráciou bude závisieť predovšetkým od globálnych vývojových tendencií a

lokalizačných faktorov, investičnej aktivity súkromného sektora, ale tiež od samotnej obce, jej rozvojovej politiky, udržania a zlepšenia kvality života v obci, ponuky služieb v obci, odstránenia deficitov infraštruktúry.

Skladba obyvateľov podľa národnosti a vierovyznania

Obyvateľstvo je slovenskej národnosti. Slováci podľa údajov SODB 2021 tvoria 98,8% obyvateľov (bez zohľadnenia obyvateľov s nezistenou národnosťou).

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva homogénna. 77,8% všetkých obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi. Iné vierovyznania nie sú významnejšou mierou zastúpené. Miera religiozity dosahuje priemerné hodnoty. Bez vyznania bolo 16,7% obyvateľov.

Tab.: Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnosť	slovenská	maďarská	iná	nezistená
	638	2	6	12

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

Tab.: Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	rímskokatolícka cirkev	iné	bez vyznania	nezistené
	512	14	110	22

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

Navrhovaný rozvoj obce nebude mať vplyv na národnostné a náboženské zloženie obyvateľstva.

Ekonomická aktivita obyvateľov

Z vekovej skladby a údajov o počte ekonomicky aktívnych vyplýva, že obyvateľstvo má v súčasnosti podpriemerný potenciál ekonomickej produktivity. Miera ekonomickej aktivity obyvateľov predstavuje 44,7%.

Základom hospodárskej aktivity a zdrojom obživy tunajšieho obyvateľstva bolo od najstarších čias poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo. V dôsledku reštrukturalizácie hospodárstva klesol počet pracovníkov v tomto odvetví. Súčasne došlo k zvýšeniu podielu zamestnaných v terciárnom sektore. Podľa údajov SODB 2011 najviac obyvateľov pracovalo v terciárnom sektore (služby) – 147 obyvateľov a v sekundárnom sektore (priemysel) – 88 obyvateľov. Relatívne nízky je podiel zamestnancov primárneho sektora (poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo) – 27 obyvateľov.

V obci je v súčasnosti vytvorených do 50 pracovných miest. Zo zamestnanej zložky ekonomicky aktívneho obyvateľstva väčšina odchádza za prácou do okolitých miest Žarnovica, Nová Baňa, Žiar nad Hronom. Za prácou a štúdiom odchádzalo 213 obyvateľov, čo z počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva predstavovalo až 75,2%. Možnosť získania zamestnania je teda podmienená ochotou cestovať za prácou.

Navrhované riešenie počíta s rozširovaním aktivít v oblasti rekreácie, ako aj s novými plochami výroby, kde vzniknú nové pracovné miesta. Ich počet však nie je možné vopred vyčíslit. Zvýšením počtu pracovných príležitostí v obci by sa znížila odchádzka za prácou.

2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

2.5.1 Koncepcia kompozičného formovania sídla

Úlohu hlavnej kompozičnej osi urbanistickej štruktúry obce plní cesta II/512. Jej vznik je podmienený geomorfologickými pomermi – dolinou potoka Kľak. Podieľa sa na výrazne pretiahnutom pôdoryse obce v smere tejto osi - pozdĺž nej sa formovala zástavba. Neskôr sa zástavba obohatila o novšie kratšie úseky ulíc. Na hlavnej kompozičnej osi, resp. v tangenciálnej polohe, sa v miestach lokalizácie občianskej vybavenosti sformovalo viacero menších uzlových priestorov (pri kostole, obecnom úrade, predajni).

Hlavnou dominantou obce je kostol, ktorého dominantné pôsobenie zvyrazňuje mierne vyvýšená poloha. Iné historické ani novodobé dominanty sa v obci nenachádzajú. V urbanisticko-architektonickej štruktúre obce sa ojedinele zachovali objekty ľudovej architektúry so štítom do ulice, s hospodárskymi stavbami. V 2. polovici 20. storočia sa začali do sídelnej štruktúry obce začleňovať domy na štvorcovom pôdoryse s rôznymi typmi striech (sedlovými, stanovými i plochými strechami).

Charakteristickým prvkom sídelnej štruktúry je rozptýlené osídlenie. Nachádza sa tu voľná štáľová zástavba (spolu asi 30 lazov). Najväčšia koncentrácia rozptýleného osídlenia je južne od obce, na planine a okolitých svahoch.

Potrebné je zachovať pôvodné zastavovacie štruktúry v sústredenom osídlení i v rozptýlenej zástavbe a rešpektovať vidiecky charakter zástavby, najmä jej výškovú hladinu a urbanistickú mierku jednotlivých objektov. Za účelom zachovania vidieckeho charakteru zástavby a jej konzistentnosti je regulovaná výšková hladina zástavby. Regulácia sa vzťahuje na existujúcu i navrhovanú zástavbu, maximálna výšková hladina je stanovená špecificky pre každý priestorovo-funkčný celok.

Na prekrytie domov sa odporúčajú šikmé strechy - sedlové strechy, prípadne valbové, polvalbové a stanové strechy, so sklonom od 35° do 45°. Neodporúčajú sa ploché, pultové a manzardové strechy. Použité by mali byť tradičné materiály striech. Konštrukcie oplotení

pozemkov rodinných domov, rekreačných chát a usadlostí z uličnej strany vyššie ako 1,5 m môžu byť len priehľadné z dreva, z kovových prvkov alebo zo zelene. Nové oplotenia by sa mali umiestňovať minimálne 2 m od krajnice miestnej cesty podľa jej navrhovaného šírkového usporiadania. V prípade rodinných domov by súvislá zastavaná plocha jedného objektu nemala prekročiť 200 m². Samostatne stojace rodinné domy by sa mali budovať na pozemkoch s minimálnou veľkosťou 500 m² na 1 bytovú jednotku; pri 2 a 3 bytových jednotkách sa táto výmera zvýši o 30% na každú ďalšiu bytovú jednotku (t.j. na 650 m², resp. 800 m²). V zmiešanom území Z2 (usadlosti a chaty v rozptyle) sa minimálna výmera pozemku stanovuje na 1000 m², pričom v prípade výmery pozemku nad 2500 m² nesmie zastavaná plocha presiahnuť 600 m². Skupinové formy zástavby, osobitne radovú zástavbu, nie je v obci vhodné realizovať. Pri zástavbe prieluk a rozvojových plôch je potrebné dodržať založenú uličnú a stavebnú čiaru, zladíť architektonické riešenie stavieb (tvar striech, podlažnosť a pod.) s okolitými stavbami.

Pri návrhu nových plôch na zástavbu boli rešpektované limity prírodného charakteru (geomorfologické pomery, vodné toky s inundačným územím, zosuvy, významné biotopy) a územnotechnické limity (línie nadradeného dopravného a technického vybavenia). Lokalizáciou novej zástavby navrhujeme rozvinúť priestorové pôsobenie hlavnej kompozičnej osi. Kompozične sa doplní najmä severný a severozápadný okraj obce. Pritom sa navrhovaná uličná sieť prirodzene prepojí s existujúcou uličnou sieťou. Zástavbou na voľných prielukách vznikne kontinuálny uličný priestor.

Žiaduce je uskutočniť komplexnú revitalizáciu a dobudovanie centrálnej časti obce, vrátane úpravy a dotvorenia verejných priestranstiev, doplnenia verejnej zelene a oddychových plôch. Ako nezastavateľné plochy je tu potrebné rešpektovať existujúce plochy verejnej zelene.

2.5.2 Konceptia kompozičného formovania krajinného prostredia

Za najvýznamnejšie faktory, ktoré podmieňujú estetický ráz kultúrnej krajiny, sa považuje druh a hustota osídlenia, spôsob poľnohospodárskeho či lesohospodárskeho využitia, trasovanie nadradenej cestnej siete, nadzemných energetických vedení a hlavne priemysel a ťažba surovín. Ide o antropomorfné zásahy a štruktúry, ktoré so zvyšujúcou sa intenzitou ich výskytu v krajine znižujú estetické pôsobenie krajiny na človeka.

V scenérii krajiny a v jej vizuálnom vnímaní je limitom reliéf, ktorý určuje mieru výhľadových a videných priestorov. Reliéf je značne členitý a celkovo pestrosť reliéfu vytvára zaujímavý krajinný obraz územia. Je zdrojom atraktívnych scenérií a výhľadov. Z vyššie položených svahov sú atraktívne pohľady na samotné sídlo a rozptýlené osídlenie. Krajinnou dominantou je silueta masívu Vtáčnika a Pohronskeho Inovca.

Mozaika drobných celkov lúk, polí, lesov a rozptýleného osídlenia v podhorskej krajine štálov pôsobí veľmi atraktívne.

Strmšie svahy sú pokryté lesnými porastmi s rôznorodou drevinovou skladbou a sú preto atraktívnejšie ako lesné monokultúry. Vizualne vnemy odlišného rázu poskytujú pasienky a mozaiky s lesnými porastmi.

Možno konštatovať, že v krajinnom obraze prevládajú harmonicky pôsobiace prvky prírodného charakteru. Kategóriu neutrálne pôsobiacich prvkov reprezentuje orná pôda a zastavané územie, vrátane výrobných areálov. Rušivo pôsobiace prvky v území nie sú zastúpené (okrem elektrických vedení 22 kV a elektrického vedenia ZVN 400 kV na východnom okraji katastrálneho územia). Ani vo vzdialenejšom horizonte nevystupujú ako dominantné prvky siluety výškových objektov a technických zariadení.

V navrhovanom riešení sa pozornosť venuje aj sídelnej zeleni. Odporúča sa revitalizácia verejnej zelene v centre obce. V rámci revitalizácie je potrebné dosadiť vhodné dreviny a výrazne nerozširovať podiel spevnených plôch. V navrhovaných obytných uliciach vyššieho významu sa počíta s výsadbou líniovej (alejovej) zelene. Podiel zelene by mal v obytnom území dosiahnuť aspoň 35%.

2.5.3 Ochrana pamiatkového fondu

Prvá písomná zmienka o obci Horné Hámre sa datuje do roku 1391, kedy sa nazývala Hamor. V roku 1391 patrila obec panstvu Revište, po vymretí Dóczyovcov správe Banskej komory.

Už v 15. storočí mala obec rozsiahle okolité lazy. Obyvatelia boli pôvodom drevorubači a uhliari, neskôr baníci a spracovatelia vyťaženej rudy z miestnych a iných baní. V portálnych súpisoch Tekovskej stolice sa v roku 1616 spomínajú Horné Hámre a Dolné Hámre, ktoré patrili panstvu hradu Šášov. Neskôr v 17. storočí bola obec v správe štiavnickej banskej komory. V roku 1601 mala mlyn a 68 domov, v roku 1715 bol v obci pivovar, v roku 1720 4 mlyny a 43 daňovníkov, z toho 17 remeselníkov, 3 obchodníkov, 2 baníkov, v roku 1828 83 domov a 569 obyvateľov. Spracúvali rudu vyťaženej v okolitých banských mestách. V chotári vzniklo koncom 18. storočia viacero osád (s uvedením počtu domov a obyvateľov v roku 1828): Čierťaž (21 domov a 150 obyv.), Jančok (7 domov a 55 obyv.), Kostivrch (46 domov a 323 obyv.), Pajer (8 domov a 51 obyv.), Pecnov (23 domov a 162 obyv.).

V obci v období 18. storočia existovala železiarska huta a hámor na spracovanie železa. V chotári obce Horné Hámre vznikla osada Žarnovická Huta a v 17. - 18. storočí tu pracovala huta na zlato a striebro. Od polovice 19. storočia do roku 1950, keď bola jej podstatná časť pričlenená k Žarnovici, bola samostatnou obcou.

Za I. ČSR obyvatelia pracovali prevažne v poľnohospodárstve. Počas Slovenského národného povstania tu boli 16. – 17. 9. 1944 ťažké boje povstalcov s nemeckými vojskami, v ktorých sa vyznamenal najmä novohámorský partizánsky oddiel. V roku 1959 bolo založené JRD.

Katastrálne územie obce Horné Hámre ani jeho časti neboli vyhlásené za pamiatkovo chránené územie. Na území obce Horné Hámre sa nenachádzajú nehnuteľné národné kultúrne pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF). Nachádzajú sa tu však pamiatky s historickými a kultúrnymi hodnotami, ktoré je potrebné zachovať a chrániť:

- kostol rímsko-katolícky sv. Martina biskupa v barokovom slohu z roku 1671, postavený na starom základe, prestavaný v roku 1734
- náhrobník 32 partizánov a vojakov z roku 1949
- rímsko-katolícka fara
- kaplnka Lurdskej Panny Márie
- drobná (cirkevná) architektúra (prícestné kríže, kaplnky, liatinové ohrady hrobov)
- ojedinele zachované stavby ľudovej architektúry, aj s hospodárskymi a technickými objektmi - so štítom do ulice a s dreveným štítom a výzorníkom (dom pri obecnom úrade a dom č. 58) alebo s prístavbou drevenej verandy na dvorovej (pozdĺžnej) strane, s dvojosovou čelnou fasádou, so štukovou výzdobou, s valbovou strechou a bielou keramickou krytinou orientovanou do ulice (domy č. 114, 57 a dom pri obecnom úrade), so zdvojenými – štvorosovými čelnými fasádami, s polvalbou strechy orientovanou do ulice, s hospodárskymi stavbami (sýpka, maštaľ, chliev, stodola) pri dome alebo za domom – tzv. hlboké dvory (domy č. 32, 34, 37, 54, sýpky pri domoch č. 32, 68)

Ďalej je z hľadiska ochrany kultúrneho dedičstva potrebné:

- pri obnove, dostavbe a novej výstavbe zohľadniť historický pôdorys a parceláciu, mierku pôvodnej štruktúry zástavby, uličnú zastavovaciu čiaru, objemovo-priestorové riešenie (s použitím šikmých striech a s vylúčením plytkých a plochých striech a ustupujúcich podlaží), ako aj architektonický výraz a materiálové riešenie stavieb, osobitne v rozptýlenej zástavbe
- zachovať charakter zástavby a jej typickú panorámu
- zachovať urbanistickú štruktúru v centre obce okolo kostola a rešpektovať dominantu kostola
- zachovať historickú urbanistickú štruktúru lazničkeho (rozptýleného) osídlenia (Pajer, Kostivrch, Drieňa, Marušková dolina, Maras dolina)
- vylúčiť veľkoplošné asanácie a asanácie povoľovať len na staticky narušené stavby s pamiatkovými hodnotami

V riešenom území nie sú evidované archeologické nálezy a náleziská, v blízkosti je však historicky významná Žarnovická Huta. Z dôvodu možnej existencie archeologických nálezov na celom riešenom území musia byť v jednotlivých etapách realizácie a uplatňovania územného plánu v praxi splnené podmienky v zmysle stavebného zákona a platnej legislatívy v oblasti pamiatkovej ochrany (v súčasnosti zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, osobitne § 36, ods. 2 a 3).¹

2.5.4 Regulatívy priestorového usporiadania

Územný plán stanovuje súbor záväzných regulatívov priestorového usporiadania. Regulatívy sa vzťahujú na priestorovo-funkčné celky, vymedzené v regulačnom výkrese. Týkajú sa plôch s predpokladom lokalizácie zástavby (navrhované rozvojové plochy), ako aj plôch existujúcej zástavby. Pre usmernenie priestorového usporiadania zástavby sú definované nasledujúce regulatívy:

- Maximálna výška zástavby
- Maximálny podiel zastavaných plôch
- Minimálny podiel zelene (vegetačných plôch)
- Odstupové vzdialenosti medzi objektmi

Regulatív maximálnej výšky zástavby je vyjadrený maximálnym počtom nadzemných podlaží (NP), resp. v metroch tam, kde sa nedá určiť podlažiami (v prípade výrobných území). Do počtu nadzemných podlaží sa nezapočítava podkrovie a ustupujúce podlažie. Objekty, ktoré v čase schválenia tohto územného plánu a jeho regulatívov, vykazujú vyššiu podlažnosť ako je určené pre príslušný priestorovo-funkčný celok, si túto podlažnosť môžu zachovať aj pri prestavbe a rekonštrukcii, avšak nemôžu túto podlažnosť zvyšovať. Regulatív maximálnej výšky zástavby sa nevzťahuje na technické vybavenie (stožiare technických zariadení a pod.) umiestňované mimo zastavaného územia. Podrobné definície vybraných uvádzaných pojmov sú v kap. 4.2.

Maximálny podiel zastavaných plôch je určený maximálnym percentom zastavanosti (pomer zastavanej plochy k ploche pozemku alebo k skupine súvisiacich pozemkov x 100). Do zastavaných plôch sa nezapočítavajú spevnené plochy. Záväzný regulatív maximálneho percenta zastavanosti je stanovený pre všetky plochy s predpokladom lokalizácie zástavby. Regulatív minimálnej intenzity využitia plôch nie je stanovený. Podrobné definície vybraných uvádzaných pojmov sú v kap. 4.2.

¹ V prípade realizácie zemných prác je z hľadiska ochrany archeologických nálezov a nálezísk potrebné ku realizácii každej pripravovanej stavebnej činnosti ako aj rekonštrukcii historických objektov, ktorá predpokladá zemné práce na predmetnom území vyžiadať si vyjadrenie Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica. Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica bude posudzovať každý projekt jednotlivo z hľadiska prípustnosti prác a nevyhnutnosti vykonať archeologický výskum.

Minimálny podiel zelene je určený ako minimálne percento zelene (pomer započítateľných plôch zelene k ploche pozemku alebo k skupine súvisiacich pozemkov x 100). Za započítateľné plochy sa považuje zeleň na rastlom teréne, nad podzemnými konštrukciami. Do plôch zelene sa nezapočítavajú zelené strechy a terasy objektov so zeleňou.

Pri umiestňovaní stavieb je potrebné riadiť sa vyhláškou č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Minimálne odstupové vzdialenosti medzi objektmi sú stanovené v § 6 tejto vyhlášky. Ak rodinné domy vytvárajú medzi sebou voľný priestor, vzdialenosť medzi nimi nesmie byť menšia ako 7 m (§ 6, ods. 3). V rozptýlenom osídlení sa má táto vzdialenosť zvýšiť na dvojnásobok.

Tab. Prehľad regulatívov priestorového usporiadania

Označenie prevládajúceho funkčného územia	Maximálna výška zástavby	Maximálny podiel zastavaných plôch	Minimálny podiel zelene
Obytné územie B1	2 NP	30 %	35 %
Zmiešané územie Z1	3 NP	40 %	20 %
Zmiešané územie Z2	1 NP	20 %	60 %
Rekreačné územie R1	1 NP	30 %	50 %
Výrobné územie V1	1 NP a súčasne 12 m	30 %	20 %
Výrobné územie V2	1 NP a súčasne 12 m	15 %	30 %

2.6 Návrh funkčného využitia územia obce

Základné rozvrhnutie funkcií, prevádzkových a komunikačných väzieb v riešenom území

Obec Horné Hámre plní primárne obytnú funkciu a obytné územie má dominantný podiel na celkovej výmere zastavaného územia obce. Súčasnú funkčnú zónovú štruktúru obce v plnej miere rešpektujeme a ďalej rozvíjame. Vymedzením nových rozvojových plôch pre výstavbu vytvárame podmienky pre naplnenie rozvojového potenciálu obce. Jednotlivé funkcie sú rozvíjané vo vhodnom vzájomnom pomere, s orientáciou najmä na rozvoj bývania a rekreácie.

V rámci zastavaného územia je prípustná intenzifikácia využitia v rámci príslušných priestorovo-funkčných celkov s predpokladom lokalizácie zástavby, dostavbami a nadstavbami existujúcich objektov. Žiaduce je dôsledne priestorovo oddeľovať obytné funkcie a výrobné funkcie. Predpokladá sa tiež postupná reštrukturalizácia zástavby

v centrálnej zóne obce doplnením nových zariadení občianskej vybavenosti, vrátane komerčných prevádzok obchodu a služieb.

Nové rozvojové plochy pre obytnú funkciu sú navrhované v priamej nadväznosti na zastavané územie obce, čo umožňuje plynulo nadviazať na existujúce dopravné a technické vybavenie. Sú rovnomerne rozložené do viacerých lokalít na okraji zastavaného územia. Na bývanie sa využijú aj priestorové rezervy v zastavanom území.

Výrobné územie je lokalizované pri ceste II/512 na východnom okraji obce, pričom sa člení na areál nepoľnohospodárskej výroby a skladov a areál poľnohospodárskej výroby. Rozšíri sa o bezprostredne nadväzujúce plochy pri ceste II/512.

Rekreačné aktivity sa uskutočňujú v rozptýlenom osídlení so zástavbou usadlostí a chát. Vymedzené sú v rámci zmiešaného územia plochy pre rozširovanie tejto zástavby vo vhodných plochách s cieľom zamedziť živelnej výstavbe rekreačných a obytných stavieb. V obci sú tiež viaceré areály využívané pre športové a rekreačné aktivity.

Nové rozvojové plochy priamo nadväzujú na existujúce zastavané územie a komunikačný systém. Navrhovaná uličná sieť sa prepojí sa s existujúcou uličnou sieťou. Podmieňujúcim predpokladom výstavby nových budov v navrhovaných rozvojových plochách je dopravné napojenie prostredníctvom vybudovaných spevnených ciest (asfaltových alebo betónových), ako aj napojenie na inžinierske siete.

Určenie prevládajúcich funkčných území

Územný plán stanovuje súbor regulatívov funkčného využívania územia. V rámci definovaného prípustného funkčného využívania je určené prevládajúce funkčné využívanie, ktoré je rozhodujúce pre zaradenie územia do nasledujúcich prevládajúcich funkčných území:

- obytné územie
- výrobné územie
- rekreačné územie
- zmiešané územie

Obytné územie sú plochy, ktoré sú určené pre obytné domy a k nim prislúchajúce nevyhnutné zariadenia, napr. garáže, stavby občianskeho vybavenia, verejné dopravné a technické vybavenie, zeleň a detské ihriská. Obytné územie obsahuje aj plochy na občianske vybavenie.

Výrobné územie sú:

- plochy určené pre prevádzkové budovy a zariadenia, ktoré na základe charakteru prevádzky sú neprípustné v obytných, rekreačných a zmiešaných územiach,
- plochy pre priemyselnú výrobu

- plochy pre poľnohospodársku výrobu; vo vidieckych sídlach sa na tejto ploche umiestňujú všetky stavby a zariadenia rastlinnej a živočíšnej poľnohospodárskej výroby, ak ich prevádzka nemá negatívny vplyv na životné prostredie.

Rekreačné územie obsahuje časti územia obce, ktoré zabezpečujú požiadavky každodennej rekreácie bývajúceho obyvateľstva a turistov. Podstatnú časť rekreačných zón musí tvoriť zeleň, najmä lesy a sady, ovocné sady, záhrady a záhradkárske osady, trávne plochy a prípadne aj vodné toky a iné vodné plochy. Do rekreačnej plochy sa môžu umiestniť športové zariadenia, ihriská, kúpaliská, zariadenia verejného stravovania a niektorých služieb, centrá voľného času a zariadenia so špecifickou funkciou.

Zmiešané územie s prevahou plôch pre obytné budovy sú plochy umožňujúce umiestňovanie stavieb a zariadení patriacich k vybaveniu obytných budov a iné stavby, ktoré slúžia prevažne na ekonomické, sociálne a kultúrne potreby obyvateľstva a nemajú negatívny vplyv na životné prostredie, ani výrazne nerušia svoje okolie.

Uvedené definície prevládajúcich funkčných území vychádzajú z ustanovení § 12, ods. 10 – 14 vyhlášky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

Tab. Prehľad navrhovaných rozvojových plôch a ich funkčné využitie

číselné označenie rozvoj. plochy (lokalita)	výmera v ha	prevládajúce funkčné územie
1	0,8129	obytné územie (obč. vybav.)
2	0,1361	obytné územie
3	3,8634	obytné územie
4	0,5750	obytné územie
5	0,0659	obytné územie
6	0,0575	obytné územie
7	0,0901	obytné územie
8	0,2111	obytné územie
9	0,5875	obytné územie
11	0,1397	obytné územie
12	0,3303	obytné územie
13	1,8207	obytné územie
14	1,3930	obytné územie
15	0,2733	obytné územie
16	0,2000	obytné územie
17	0,3733	obytné územie
18	0,8271	obytné územie
19	0,3205	obytné územie
20	0,8491	výrobné územie
21 (Korimovci)	0,0780	zmiešané územie (rekreácia+bývanie+poľ.výroba)

číselné označenie rozvoj. plochy (lokalita)	výmera v ha	prevládajúce funkčné územie
22 (Korimovci)	0,3128	zmiešané územie (rekreácia+bývanie+poľ.výroba)
23 (Štefankovci)	0,6508	zmiešané územie (rekreácia+bývanie+poľ.výroba)
24 (Katrenovci)	0,0734	zmiešané územie (rekreácia+bývanie+poľ.výroba)
25 (Kostivrč)	0,3100	zmiešané územie (rekreácia+bývanie+poľ.výroba)
26 (Kostivrč)	0,2716	zmiešané územie (rekreácia+bývanie+poľ.výroba)
27 (Kostivrč)	0,8275	zmiešané územie (rekreácia+bývanie+poľ.výroba)
28 (Majer)	0,2540	zmiešané územie (rekreácia+bývanie+poľ.výroba)
29 (Majer)	0,8346	zmiešané územie (rekreácia+bývanie+poľ.výroba)
31 (Gambatovci)	0,2761	zmiešané územie (rekreácia+bývanie+poľ.výroba)
32 (Prostrednovci)	0,9989	zmiešané územie (rekreácia+bývanie+poľ.výroba)
34 (Pod Skalkou)	0,7349	zmiešané územie (rekreácia+bývanie+poľ.výroba)
prieluky I. (Horné Hámre - ZÚO)	1,1681	obytné územie
prieluky II. (Žar. Huta - ZÚO)	0,7160	obytné územie
prieluky III. (Majer - ZÚO)	0,7170	zmiešané územie (rekreácia+bývanie+poľ.výroba)
prieluky IV. (Kostivrč - ZÚO)	0,8693	zmiešané územie (rekreácia+bývanie+poľ.výroba)

Prevažná časť zastavaného územia, ako aj väčšina rozvojových plôch pre jeho rozšírenie, sa zaraďuje do obytného územia a zmiešaného územia.

Na základe výsledkov prerokovania boli vypustené rozvojové plochy č. 10, 30 a 33, redukované výmery rozvojových plôch č. 13 + 14, ako aj rozvojovej plochy č. 32. Ďalšie rozvojové plochy č. 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31 boli súčasne ponechané, ale prehodnotila sa ich etapizácia – boli preradené do II. etapy.

Regulatívy funkčného využitia územia

Územný plán obce v zmysle vyhlášky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii (§ 12, ods. 4, písm. f) stanovuje nasledovný súbor regulatívov funkčného využívania územia:

- priradenie k prevládajúcemu funkčnému územiu (obytné / zmiešané / výrobné / rekreačné územie / územie bez zástavby).

- prípustné funkčné využívanie – vymedzenie prevládajúceho funkčného využívania. Prípustné funkčné využívanie musí predstavovať minimálne 60% funkčných plôch príslušného priestorovo-funkčného celku.
- obmedzujúce funkčné využívanie – je prípustné len za stanovených podmienok, resp. obmedzení. Obmedzujúce funkčné využívanie môže predstavovať maximálne 40% funkčných plôch príslušného priestorovo-funkčného celku.
- zakazujúce funkčné využívanie – pomenúva neprípustné funkcie s predpokladom nevhodného pôsobenia na okolité prostredie

Regulatívy sa vzťahujú na priestorovo-funkčné celky, vymedzené v regulačnom výkrese. Regulatívy funkčného využitia sú definované v podobe regulačných listov priestorovo-funkčných celkov.

Regulácia funkčného využitia pre obytné územie B1

V priestorovo-funkčnom celku B1 sa počíta so zachovaním, ako aj s novou výstavbou rodinných domov s možnosťou zastúpenia menších prevádzok základného občianskeho vybavenia a drobných remeselno-výrobných prevádzok v rodinných domoch, prípadne aj v samostatných objektoch. Výstavbu v záhradách v zastavanom území obce je mimo vymedzených rozvojových plôch a prieluk možné realizovať len formou viacgeneračného bývania s max. jedným rodinným domom v záhrade za existujúcimi rodinnými domami pôvodnej zástavby (pri dodržaní regulatívu minimálnej výmery pozemku) a za podmienky zabezpečenia vlastného prístupu k domom v tzv. druhom rade.

Tab. Regulácia funkčného využitia pre obytné územie

Ozn.	Prípustné funkčné využívanie	Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením)	Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné)
B1	bývanie v rodinných domoch	príslušné verejné technické vybavenie a verejné dopravné vybavenie (vrátane odstavných a parkovacích plôch, garáží) - len vybavenie nevyhnutné pre obsluhu daného priestorovo-funkčného celku základné občianske vybavenie typu maloobchod, služby pre obyvateľstvo, sociálne služby (vrátane zdravotníckych a vzdelávacích zariadení), verejné stravovanie, prechodné ubytovanie, administratíva, kultúrne zariadenia – len miestneho významu nepoľnohospodárska výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – len výrobné služby a remeselné prevádzky so	bývanie v bytových domoch poľnohospodárska výroba (vrátane živočíšnej výroby) – okrem drobnochovu priemyselná výroba (vrátane stavebnej výroby) skladovanie a logistika občianske vybavenie vyššieho významu s negatívnymi vplyvmi na kvalitu prostredia a/alebo s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu technické vybavenie a dopravné vybavenie vyššieho významu všetky ostatné druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, zvýšeným výskytom hľadavcov a pod.) priamo alebo

Ozn.	Prípustné funkčné využívanie	Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením)	Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné)
		zastavanou plochou do 200 m ² ihriská a oddychové plochy – len miestneho významu pre potreby príslušného obytného územia	nepriamo obmedzili využitie susedných pozemkov

Regulácia funkčného využitia pre zmiešané územie Z1, Z2

Centrálna zóna obce (priestorovo-funkčný celok Z1) má charakter polyfunkčného územia bývania a občianskeho vybavenia, s predpokladom zvyšovania zastúpenia drobných prevádzok občianskeho vybavenia; súčasťou centrálnej zóny obce je aj obecný športový areál. Počíta sa tu so zachovaním existujúcej zástavby a jej charakteru, s možnosťou intenzifikácie zástavby. Zachová sa existujúca verejná a vyhradená zeleň.

V priestorovo-funkčnom celku Z2 sa počíta so zachovaním, dostavbou, prestavbou existujúcich rekreačných chát a usadlostí s kombinovanou obytnou funkciou, rekreačnou funkciou (vo forme individuálnej chatovej a chalupárskej rekreácie, agroturistiky) a výrobnou funkciou tradičnej poľnohospodárskej malovýroby. Nová výstavba je možná v rámci navrhovaných rozvojových plôch a v záhradách v zastavanom území obce. Priestorovo-funkčný celok Z2 pozostáva z nasledovných segmentov v lokalitách: Z2a - Prostrednovci, Pod Skalkou, Zavrchovci, Pittner, Žiar, Breziny (SZ časť k.ú.), Z2b - Jančokovci, Gambatovci (Z časť k.ú.), Z2c - Dolný Pajer, Horný Pajer, Maras (JZ časť k.ú.), Z2d - Kostivrch, Majer (J časť k.ú.), Z2e - Lipie, Oslanovci, Fusatovci, Katrenovci, Štefankovci, Horní Štefankovci, Korimovci, Štetlovo (centrálna časť k.ú.), Z2f - Šajbovci, Vodnákovci, Pukovci, Cvangovci (V časť k.ú.), Z2g - Biely vrch, Rovné, Lešniakovci, Beňov vrch, Marušková dol., Majsniarovci (S časť k.ú.)

Tab. Regulácia funkčného využitia pre zmiešané územie

Ozn.	Prípustné funkčné využívanie	Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením)	Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné)
Z1	bývanie v rodinných domoch základné občianske vybavenie typu maloobchod, služby pre obyvateľstvo, sociálne služby (vrátane zdravotníckych a vzdelávacích zariadení), verejné stravovanie, prechodné ubytovanie, administratíva, kultúrne zariadenia – len miestneho významu	príslušné verejné technické vybavenie a verejné dopravné vybavenie (vrátane odstavných a parkovacích plôch, garáží) - len vybavenie nevyhnutné pre obsluhu daného priestorovo-funkčného celku bývanie v bytových domoch šport a rekreácia – športové ihriská, oddychové plochy a zariadenia pre rekreáciu a šport odpadové hospodárstvo (zberný dvor, kompostovisko)	poľnohospodárska výroba (vrátane živočíšnej výroby) priemyselná výroba a výrobné služby – okrem existujúcich prevádzok skladovanie a logistika občianske vybavenie vyššieho významu s negatívnymi vplyvmi na kvalitu prostredia a/alebo s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu technické vybavenie a dopravné vybavenie vyššieho významu všetky ostatné druhy činností,

Ozn.	Prípustné funkčné využívanie	Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením)	Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné)
		– len miestneho významu v existujúcom rozsahu a bez negatívnych vplyvov na životné prostredie verejná a vyhradená zeleň	ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, zvýšeným výskytom hlodavcov a pod.) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných pozemkov
Z2	rekreácia individuálna – v rekreačných chatkách so zastavanou plochou do 80 m ² bývanie v hospodárskych usadlostiach, resp. rodinných domoch so zastavanou plochou do 200 m ² , vrátane drobnochovu	príslušné verejné technické vybavenie a verejné dopravné vybavenie (vrátane odstavných a parkovacích plôch, garáží pre rezidentov) - len vybavenie nevyhnutné pre obsluhu daného priestorovo-funkčného celku prechodné ubytovanie rekreantov – s kapacitou do 10 lôžok ihriská a oddychové plochy do výmery 500 m ²	bývanie v bytových domoch priemyselná výroba (vrátane výrobných služieb) skladovanie a logistika živočíšna výroba - veľkochov rekreačné zariadenia vyššieho významu technické vybavenie a dopravné vybavenie vyššieho významu všetky ostatné druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, zvýšeným výskytom hlodavcov a pod.) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných pozemkov

Regulácia funkčného využitia pre rekreačné územie R1

V priestorovo-funkčnom celku R1 sa počíta so zachovaním, prípadne dobudovaním rekreačného areálu agroturistiky (Jazdecký areál sv. Františka).

Tab. Regulácia funkčného využitia pre rekreačné územie

Ozn.	Prípustné funkčné využívanie	Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením)	Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné)
R1	rekreácia – agroturistika občianske vybavenie viazané na rekreáciu (služby, verejné stravovanie, kultúra, prechodné ubytovanie)	príslušné verejné technické vybavenie a verejné dopravné vybavenie – len vybavenie nevyhnutné pre obsluhu daného priestorovo-funkčného celku športové ihriská a zariadenia športu (vrátane prevádzkových objektov) verejná a vyhradená zeleň – na podporu oddychových a rekreačných funkcií	bývanie (okrem ubytovania zamestnancov a správcov) priemyselná výroba skladovanie a logistika občianske vybavenie nesúvisiace s prípustným funkčným využívaním

Regulácia funkčného využitia pre výrobné územie V1, V2

V priestorovo-funkčnom celku V1 sa počíta so zachovaním a dobudovaním výrobných areálov nepoľnohospodárskej výroby a skladov.

V priestorovo-funkčnom celku V2 sa počíta so zachovaním a revitalizáciou areálu poľnohospodárskej výroby s možnosťou aktivít agroturistiky, pričom živočíšnu výrobu je možné realizovať v časti areálu odvrátenej od obytného územia, najmenej vo vzdialenosti 50 m od obytných stavieb,

Tab. Regulácia funkčného využitia pre výrobné územie

Ozn.	Prípustné funkčné využívanie	Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením)	Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné)
V1	nepoľnohospodárska výroba, výrobné služby (vrátane opravárenských, servisných, stavebníckych a komunálnych prevádzok)	príslušné verejné technické vybavenie a verejné dopravné vybavenie – len vybavenie nevyhnutné pre obsluhu daného priestorovo-funkčného celku skladovanie a logistika – miestneho významu komerčná administratíva – súvisiaca s prípustným funkčným využívaním vyhradená zeleň (ochranná a areálová)	poľnohospodárska výroba bývanie šport a rekreácia
V2	poľnohospodárska výroba (vrátane živočíšnej výroby do 100 veľkých dobytčích jednotiek)	príslušné verejné technické vybavenie a verejné dopravné vybavenie – len vybavenie nevyhnutné pre obsluhu daného priestorovo-funkčného celku nepoľnohospodárska výroba, výrobné služby (vrátane opravárenských, servisných, stavebníckych a komunálnych prevádzok) skladovanie a logistika – miestneho významu plochy vyhradenej zelene (ochrannej a areálovej)	bývanie (okrem ubytovania zamestnancov / správcov) priemyselná výroba s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie skladovanie a logistika vyššieho významu šport a rekreácia (okrem agroturistiky)

Regulácia funkčného využitia pre územie bez zástavby K1, K2, K3

Priestorovo-funkčný celok K1 je zalesnený a využívaný pre účely lesného hospodárstva. Plní dôležité funkcie v rámci územného systému ekologickej stability. Socioekonomické aktivity sú prípustné len v minimálnom rozsahu.

Priestorovo-funkčný celok K2 tvorí sídelná zeleň - špeciálna zeleň cintorína.

Priestorovo-funkčný celok K3 je poľnohospodársky využívaný zväčša ako trvalé trávne porasty. Územie je vhodné na poľnohospodárske využitie, bez lokalizácie novej zástavby. Pre zvýšenie ekologickej stability sú potrebné ekostabilizačné opatrenia a dobudovanie prvkov ÚSES.

Tab.: Regulácia funkčného využitia pre územie bez zástavby

Ozn.	Prípustné funkčné využívanie	Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením)	Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné)
K1	lesné porasty, nelesná drevinová vegetácia	príslušné verejné technické vybavenie a verejné dopravné vybavenie – len nevyhnutné vybavenie	výstavba akýchkoľvek iných trvalých stavieb

Ozn.	Prípustné funkčné využívanie	Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením)	Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné)
		zariadenia a stavby pre účely lesného hospodárstva – senníky, horáreň, posedy a pod. doplnkové vybavenie cyklistických trás a peších turistických trás – prístrešky, odpočívadlá, rozhľadne atď.	
K2	špeciálna zeleň (cintorín), vrátane objektov pohrebných a súvisiacich služieb	príslušné verejné technické vybavenie a verejné dopravné vybavenie – len nevyhnutné vybavenie	všetky ostatné druhy funkčného využitia
K3	poľnohospodárska pôda (trvalé trávne porasty, orná pôda, trvalé kultúry) nelesná drevinová vegetácia, lesné porasty	príslušné verejné technické vybavenie a verejné dopravné vybavenie – len nevyhnutné vybavenie menšie (poľno)hospodárske objekty (napr. kompostovisko, senník) a pre pastevný chov hospodárskych zvierat - so zastavanou plochou do 50 m ² doplnkové vybavenie cyklistických trás a peších turistických trás – prístrešky, odpočívadlá, rozhľadne atď.	výstavba akýchkoľvek iných trvalých stavieb

2.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, výroby a rekreácie

2.7.1 Návrh riešenia bývania

Bývanie je hlavnou funkciou v riešenom území. Bytový fond tvorí tradičná zástavba rodinných domov, zväčša jednopodlažných. Zastúpené sú aj nájomné byty v bytových domoch.

V obci je podľa SODB 2021 396 bytov, 385 domov, z toho 359 rodinných domov (t.j. 93,25% z domového fondu), 2 bytové domy, 16 ostatných budov na bývanie.

Priemerná obložnosť bytu (počet obyvateľov na 1 trvalo obývaný byt) dosahuje 3,06 (podľa SODB 2021) a korešponduje s priemerom SR a priemerom za okres Žarnovica. Plošný štandard bytového fondu dosahuje priemerné hodnoty v rámci okresu.

Podiel neobývaných bytov predstavoval 45,7% (181 bytov podľa SODB 2021) z celkového počtu bytov a je podstatne vyšší ako okresný priemer. Od roku 2011 sa neobývanosť bytov výrazne zvýšila z úrovne 37,9%. Značná časť domov sa však využíva na rekreačné účely ako chalupy a nepredstavuje preto disponibilnú rezervu.

Tab.: Štruktúra bytového fondu

1 obytná miestnosť	2 obytné miestnosti	3 obytné miestnosti	4 obytné miestnosti	5 obytných miestností	6+ obytných miestností	nezistené
52	85	114	58	31	20	36

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

Tab.: Domy podľa obdobia výstavby

do r. 1945	1946 - 1980	1981 - 2000	2001 - 2010	2011 - 2015	Po r. 2016	nezistené
112	175	34	6	7	13	38

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

Vzhľadom k vyššej obložnosti bytov možno v budúcnosti očakávať zvýšenie záujmu o novú bytovú výstavbu zo strany individuálnych stavebníkov. Tieto skutočnosti kladú značné nároky na riešenie obytnej funkcie. Ďalší nárast počtu obyvateľov obce je reálny len v prípade realizácie výstavby nových bytov (v rodinných domoch).

Bolo preto nutné vymedziť nové plochy pre výstavbu, ako aj voľné prieluky v existujúcej zástavbe. Nové rozvojové plochy pre obytnú funkciu sú pomerne rovnomerne rozložené do viacerých lokalít v zastavanom území obce a po jeho okrajoch. Najväčšia je rozvojová plocha č. 3 so zostávajúcou kapacitou pre 34 rodinných domov, ktorá je v súčasnosti vo výstavbe s už vybudovanými cestami a inžinierskymi sieťami (na základe platných povolení). Ďalšie väčšie rozvojové plochy č. 13, 14 pre výstavbu rodinných domov sa navrhujú na severnom okraji obce. Na južnom okraji obce sa navrhujú rozvojové plochy č. 1. Ostatné rozvojové plochy majú zväčša charakter prieluk v zástavbe, spadajú však mimo zastavaného územia. Osobitne sú vykázané voľné prieluky a rezervy v rámci zastavaného územia obce. Väčšina voľných prieluk v súvisle urbanizovanom území obce Horné Hámre sa nachádza pri ceste II/512. Voľné prieluky sú aj v časti Pri žarnovickej huti, hlavne pri miestnych cestách.

Počíta sa predovšetkým s výstavbou rodinných domov; bytové domy je možné lokalizovať len v centrálnej zóne obce. Rozvojové plochy určené pre rozšírenie obytného územia boli rozdelené do dvoch etáp výstavby – I. etapa do r. 2035, II. etapa do r. 2040, na základe predpokladu rôznej náročnosti investičnej prípravy.

Celková kapacita rozšírenia funkcie bývania predstavuje 102 bytových jednotiek. Predpokladá sa pokračovanie trendu znižovania obložnosti bytového fondu až na úroveň 2,55. Návrhový počet obyvateľov je vypočítaný ako súčet súčasného počtu trvale obývaných bytov a navrhovaného počtu bytov násobený predpokladanou obložnosťou: $(211 + 102) \times 2,55 = 800$.

Prírastok bytového fondu na základe rozvojových zámerov a predpokladanej intenzifikácie zástavby v rámci zastavaného územia obce je sumarizovaný v nasledujúcej tabuľke:

Tab. Rekapitulácia prírastku bytového fondu

Lokalita / číslo rozvojovej plochy	Kapacita – počet bytových jednotiek	Etapa
1	7	I.
2	1	I.
3	34	I.
4	3	I.
5	1	I.
6	1	I.
7	1	I.
8	1	I.
9	3	II.
11	1	I.
12	3	I.
13	7	I.+II.
14	10	I.+II.
15	1	I.
16	1	I.
17	2	II.
18	3	II.
19	2	I.
prieluky I. (Horné Hámre - ZÚO)	12	I.+II.
prieluky II. (Pri žar. huti - ZÚO)	8	I.+II.
Spolu	102	

2.7.2 Návrh riešenia občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou

Občianska vybavenosť je čiastočne vybudovaná na úrovni základnej vybavenosti. Zariadenia občianskej vybavenosti sú rozptýlené pri ceste II/512.

Nekomerčnú občiansku vybavenosť reprezentuje materská škola, kultúrny dom, obecný úrad, rímskokatolícky kostol s farským úradom, cintorín s domom smútku. Cintorín má dostatočnú priestorovú rezervu pre pochovávanie; ochranné pásmo nemá určené formou VZN.

Zo vzdelávacích zariadení je zastúpená len materská škola. Materská škola je jednotriedna, pričom bola nedávno rekonštruovaná. Základnú školu navštevujú žiaci v Žarnovici a Župkove, kde sú plnotriedne základné školy. Kapacity vzdelávacích zariadení je potrebné koordinovať s rozširovaním obytného územia.

V obci nie sú žiadne zdravotnícke zariadenia ani zariadenia sociálnych služieb. Obyvatelia využívajú služby zdravotníckych zariadení v mestách Žarnovica a Nová Baňa; najbližšia nemocnica je v Žiari nad Hronom. V obci je vhodné vybudovať zariadenie sociálnych služieb pre seniorov.

Zo zariadení komerčnej občianskej vybavenosti je v obci pošta, maloobchodná predajňa potravín a rozličného tovaru, pohostinské zariadenie. Širšie spektrum zariadení maloobchodu a služieb je dostupné v Žiari nad Hronom a vo Zvolene. Rast počtu obyvateľov obce by mal generovať dopyt po službách a zariadeniach maloobchodu. Nové zariadenia občianskej vybavenosti celoobecného významu je vhodné lokalizovať predovšetkým do centrálnej časti obce a pozdĺž cesty II/512.

Žiaduce je podporiť vznik drobných prevádzok obchodu a služieb aj v navrhovanej zástavbe. Presnú polohu prípadných nových zariadení občianskeho vybavenia nie je účelné záväzne stanoviť. Relatívne flexibilné regulačné podmienky, stanovené v záväznej časti, umožnia výstavbu istých druhov zariadení občianskeho vybavenia v obytnom území, vrátane jeho navrhovaného rozšírenia.

2.7.3 Návrh riešenia výroby

Poľnohospodársku výrobu v k.ú. Horné Hámre realizujú viaceré subjekty a samostatne hospodáriaci roľníci. Sekundárny sektor (priemyselná, resp. nepoľnohospodárska výroba) nie je významnejšou mierou zastúpený. Väčší výrobný areál ani hospodársky dvor s veľkochovom živočíšnej výroby sa v obci nenachádza. Niekoľko extenzívne využívaných stavieb pre poľnohospodársku výrobu (Poľan, s.r.o.) sa nachádza na východnom okraji obce. Viaceré prevádzky a sídla výrobných služieb sú v existujúcej obytnej zástavbe, v rodinných domoch (kovovýroba, stolárstvo, autoservis, potravinárstvo, stavebné profesie). Menší areál stavebnín je pri ceste II. triedy od Žarnovice. Navrhujeme rozšírenie areálu o príľahlú rozvojovú plochu č. 20.

Regulačné podmienky, ktoré územný plán obce stanovuje pre navrhované rozvojové plochy a existujúcu zástavbu, umožňujú lokalizáciu drobných remeselno-výrobných prevádzok bez negatívnych a rušivých vplyvov aj v rámci obytného územia B1. Podmienkou je maximálna zastavaná plocha objektu 200 m².

Vo vidieckych obciach má tradične veľký význam drobných hospodárskych zvierat v prídomyých hospodárstvach. Regulačné podmienky v obytnom území drobných povoluujú v limitovanom rozsahu- len pre osobnú potrebu, pri dodržaní minimálnej vzdialenosti stavby pre drobných od obytnej budovy 15 m a za predpokladu, že to

umožňujú veterinárne a hygienické predpisy. V centrálnej časti obce, osobitne v susedstve zariadení občianskeho vybavenia, nie je vhodné realizovať drobnochov.

2.7.4 Návrh riešenia rekreácie

Obec je z hľadiska rozvoja cestovného ruchu situovaná v atraktívnom prostredí. Potenciál zatiaľ nie je dostatočne využitý, materiálna základňa cestovného ruchu nie je vybudovaná. Nie sú tu vyznačené pešie turistické chodníky ani vybudované samostatné cyklotrasy. Vyznačený je len náučný chodník Po stopách železnice Kľakovskou dolinou. Vhodné je rozvíjať rekreačný potenciál obce, založený primárne na agroturistike, cykloturistike, chalupárskej rekreácii.

Pre účely chalupárskej rekreácie sa využíva značná časť staršieho bytového fondu v obci a v rozptýlenom osídlení. V rámci zmiešaného územia sa navrhujú vhodné plochy pre výstavbu rekreačných chát a usadlostí menšieho rozsahu, pri splnení kritéria prístupu z existujúcich spevnených ciest. Nové chaty a hospodárske usadlosti v treba umiestňovať vo vymedzených plochách jednotlivo, rovnomerne pozdĺž ciest, v pravidelných, dostatočných rozostupoch. Maximálna zastavaná plocha rekreačnej chatky je 80 m², hospodárskej usadlosti, resp. rodinného domu je 200 m². Pre tento účel sa navrhujú rozvojové plochy č. 21 – 29, 31, 32, 34 v lokalitách (osadách) Korimovci, Štefankovci, Katrenovci, Kostivrch, Majer, Gambatovci, Prostrednovci, Pod Skalkou. Okrem rozvojových plôch mimo zastavaného územia boli vytypované aj vhodné plochy prieluk a plôch v zastavanom území osád Majer a Kostivrch.

V obci sa rozvíja agroturistika, spojená s chovom koní. Jazdecký areál sv. Františka (situovaný v rekonštruovanej hospodárskej usadlosti) poskytuje tiež ubytovanie s kapacitou 5-7 lôžok. Aktivity v oblasti agroturistiky je vhodné v rámci diverzifikácie smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam rozvíjať aj v existujúcom hospodárskom dvore Poľan, s.r.o., prípadne v hospodárskych usadlostiach rozptýleného osídlenia. V katastrálnom území je tiež poľovný revír.

Pre športové aktivity obyvateľov obce sa využívajú futbalové ihrisko a multifunkčné ihrisko. Pôsobí tu športový klub TJ Klas. Odporúčame počítať s rekonštrukciou a dobudovaním športových ihrísk.

V obytnom území a jeho navrhovanom rozšírení je potrebné dobudovať oddychové priestranstvá s verejnou zeleňou, detskými ihriskami a športovými prvkami.

Tab. Rekapitulácia prírastku kapacít rekreácie v zmiešanom území

Lokalita / číslo rozvojovej plochy	Kapacita – počet chát / hospodárskych usadlostí	Etapa
21 (Korimovci)	1	II.
22 (Korimovci)	1	II.
23 (Štefankovci)	4	II.
24 (Katrenovci)	1	II.
25 (Kostivrč)	2	II.
26 (Kostivrč)	2	II.
27 (Kostivrč)	5	II.
28 (Kostivrč)	1	II.
29 (Majer)	3	II.
31 (Gambatovci)	1	II.
32 (Prostrednovci)	10	I.
34 (Pod Skalkou)	3	I.
prieluky III. (Majer - ZÚO)	5	
prieluky IV. (Kostivrč - ZÚO)	5	
Spolu	44	

2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce

Zastavané územie obce je vymedzené hranicou zastavaného územia obce stanovenou k 1. 1. 1990.

V súvislosti s návrhom rozvojových plôch vymedzuje územný plán obce Horné Hámre zastavané územie obce tak, že bude zahŕňať:

- existujúce zastavané územie vymedzené súčasnou hranicou zastavaného územia obce
- skutočne zastavané územie obce (podľa navrhovanej hranice zastavaného územia obce)
- navrhované rozvojové plochy č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 34 (podľa navrhovanej hranice zastavaného územia obce)

Rozvojová plocha č. 24 nadväzuje na stavby bez vymedzeného zastavaného územia obce, preto sa nenavrhuje na zaradenie do zastavaného územia obce. Hranica zastavaného územia obce k 1.1.1990 a navrhovaná hranica zastavaného územia obce sú vyznačené v grafickej časti územného plánu obce Horné Hámre.

2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

Ochranné pásma dopravy a dopravných zariadení

Z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného vybavenia územia je potrebné v riešenom území rešpektovať:

- cestné ochranné pásma mimo zastavaného územia obce, vymedzeného platným územným plánom obce (v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.):
 - ochranné pásmo cesty II. triedy – 25 m od osi vozovky
 - ochranné pásmo cesty III. triedy – 20 m od osi vozovky

Ochranné pásma technického vybavenia

Z hľadiska ochrany trás (nadradeného) technického vybavenia územia je v zmysle príslušných právnych predpisov potrebné v riešenom území rešpektovať požiadavky na ochranné a bezpečnostné pásma existujúceho aj navrhovaného technického vybavenia:

- ochranné pásma vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (v zmysle § 43 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov), vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
 - 400 kV – 25 m
 - 22 kV – 10 m (pre vodiče bez izolácie)
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia (v zmysle § 43 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov) vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla – 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
- ochranné pásmo elektrickej stanice (v zmysle § 43 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov):
 - vonkajšieho vyhotovenia s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice

- s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- ochranné pásmo plynovodu (v zmysle § 79 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov) vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm – 8 m
 - pre technologické objekty (regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly) – 8 m
 - pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm – 4 m
 - pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území mesta s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa – 1 m
- bezpečnostné pásmo plynovodu (v zmysle § 80 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov) vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 500 mm – 150 m
 - pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 150 mm – 50 m
 - pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch – 50 m
 - pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území – 10 m
- ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete (v zmysle zákona č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov)
- ochranné pásmo vodovodu a kanalizácie (v zmysle zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách v znení neskorších predpisov) – vymedzené zvislými plochami vedenými po oboch stranách potrubia vedenými od ich osi vo vodorovnej vzdialenosti:
 - pri priemere potrubia do 500 mm vrátane – 1,8 m
 - nad priemerom potrubia 500 mm – 3,0 m

Ostatné ochranné pásma (ochranné pásma vodných tokov, lesa, cintorína)

V riešenom území je ďalej potrebné rešpektovať ochranné pásma:

- ochranné pásmo vodných tokov (pobrežný pozemok) - 10 m od brehovej čiary resp. vzdušnej a návodnej päty hrádze obojstranne pri vodohospodársky významnom vodnom toku Klak a pri drobných vodných tokoch 5 m od brehovej čiary obojstranne, v zmysle § 49 zákona o vodách č. 364/2004 Z.z. (vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102. V tomto území nie je možné umiestňovať vedenia a zariadenia technickej infraštruktúry, stavby trvalého charakteru vrátane pevného oplatenia a súvislú vzrastlú zeleň. Pobrežný pozemok sa stanovuje z dôvodu zabezpečenia prístupu mechanizácie správcu k údržbe koryta toku a z dôvodu povodňovej prevencie. Brehová čiara je priesečnica plochy tvoriacej breh s plochou príľahlého územia, resp. čiara určená hladinou vody, ktorá stačí pretekať korytom toku bez vylievania do príľahlého územia.
- ochranné pásmo lesa – 50 m od hranice lesného pozemku (v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov)
- ochranné pásmo cintorína – môže určiť obec vo VZN najviac 50 m od hranice pohrebiska (v zmysle zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve v znení neskorších predpisov)

2.10 Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami

Návrh riešenia záujmov obrany štátu

Vojenské objekty a podzemné inžinierske siete vojenskej správy nie sú v záujmovom priestore evidované a vojenská správa tu nemá žiadne územné požiadavky.

Návrh riešenia záujmov požiarnej ochrany

Ulice v zastavanom území sú pokryté verejným vodovodom. Je tu hasičská zbrojnica s primeraným vybavením a funkčný dobrovoľný hasičský zbor. Požiarne stanice Hasičského a záchranného zboru MV SR sa nachádzajú v Novej Bani a v Žiari nad Hronom.

Nové odberné miesta na vodovodnej sieti sa navrhujú zriadiť aj v navrhovaných rozvojových plochách a pri rekonštrukcii existujúcich vodovodov, v zmysle požiadaviek vyhlášky č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov a STN 92 0400 Požiarna bezpečnosť stavieb. Zásobovanie vodou na hasenie požiarov a v

súlade so zákonom č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách v znení neskorších predpisov.

Pre zabezpečenie požadovanej dostupnosti z hľadiska výkonu požiarnych zásahov budú navrhované rozvojové plochy prístupné navrhovanými miestnymi cestami.

Riešenie záujmov požiarnej ochrany musí byť v súlade so zákonom č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov a s vyhláškou č. 94/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb.

Návrh riešenia záujmov ochrany pred povodňami

Zastavaným územím obce tečie potok Kľak. V riešenom území priberá prítoky Pílanský potok, Hornohámorský potok a ďalšie drobné vodné toky. Pre Kľak sú v mapách povodňového ohrozenia určené záplavové čiary. Na drobných vodných tokoch pretekajúcich riešeným územím, nie je vysledované inundačné územie.

Geografická oblasť Horných Hámrov je zahrnutá v Pláne manažmentu povodňového rizika pre čiastkové povodie rieky Hron v rámci projektového zámeru „Horné Hámre, vodný tok Kľak – korytová úprava“. Úpravu Kľakovského potoka je potrebné realizovať v rkm 16,300 – 16,800 (v zmysle nadradenej ÚPD).

Mimo zastavaného územia obce je potrebné realizovať opatrenia na spomalenie odvedenia povrchových vôd, vylúčiť významné zásahy do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich a realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku, bez zvýšenia odtoku a zhoršenia kvality vody v recipiente (podrobnejšie v kapitolách 2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie a 2.12.2 Vodné hospodárstvo – odvádzanie dažďových vôd). Protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov tokov.

Revitalizácia, úpravy vodných tokov musia byť v súlade s STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“. V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami je nevyhnutné dodržiavať zákon č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami.

Všetky križovania miestnych ciest a inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť technicky riešené v zmysle s STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“ a odsúhlasené správcom vodných tokov. Nové miestne cesty, križujúce vodné toky, nenavrhujeme.

2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení

Chránené územia

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne maloplošné ani veľkoplošné chránené územia prírody, chránené stromy ani chránené územia sústavy chránených území Natura 2000. V celom katastrálnom území platí 1. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Žiadne nové územia sa nenavrhuje na vyhlásenie za chránené územia ani z územného plánu regiónu nevyplývajú pre riešené územie žiadne nové návrhy ochrany prírody a krajiny.

V rôznom stupni rozptýlenia sú na trvalých trávnych porastoch evidované biotopy Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), z biotopov národného významu je to Lk10 Vegetácia vysokých ostríc. V území sú evidované aj výskytové dáta niektorých druhov chránených živočíchov napr. z radu motýľov (*Lepidoptera*), druh modráčik krvavcový (*Maculinea telejus*); z radu netopierov (*Chiroptera*); z radu hadov (*Ophidia*). Z lesných biotopov sú to Ls2.1 Dubovo-hrabové lesy karpatské, Ls2.2 Duhovo-hrabové lesy panónske (NATURA 2000: 9160* prioritný biotop), Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy (NATURA 2000: 9180* prioritný biotop) a Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (NATURA 2000: 9130). Čez územie preteká vodný tok Kľak, ktorý tvorí regionálny hydrický biokoridor a zároveň je aj biotopom raka riečneho (*Astacus astacus*).

Územný systém ekologickej stability

Katastrálne územie obce Horné Hámre sa v rámci okresu Žarnovica vyznačuje priemernou ekologickou stabilitou. Podľa www.beiss.sk priestor ekologicky stabilný tvorí 51,2% územia, zvyšok pripadá na priestor ekologicky stredne stabilný (40,3%) a priestor ekologicky nestabilný (8,5%).

Štrukturálnymi prvkami ÚSES sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky. Prvky nadregionálneho ÚSES boli charakterizované v Genereli nadregionálneho ÚSES SR. V nadväznosti na tento dokument boli vypracované Regionálne územné systémy ekologickej stability (RÚSES) pre všetky okresy Slovenska, vrátane pôvodného RÚSES okresu Žiar nad Hronom (1994). Návrh týchto prvkov bol premietnutý do ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov. Na mieste prvkov územného systému ekologickej stability (biocentrum, biokoridor, genofondová lokalita a pod. je potrebné vylúčiť stavebné aktivity.

Základným prvkom ÚSES je biocentrum. Ide o kompaktné a ekologicky súvislé územie, ktoré je hostiteľom prirodzených alebo prírode blízkych spoločenstiev voľne žijúcich druhov rastlín a divožijúcich druhov živočíchov. Podmienkou je, aby dané územie poskytovalo trvalé podmienky pre výživu, úkryt a rozmnožovanie živých organizmov a udržiavanie primeraného genetického zdravia svojich populácií.

Podľa VÚC Banskobystrický kraj a RÚSES okresu Žiar nad Hronom do riešeného územia nezasahujú žiadne biocentrá. Bolo preto potrebné navrhnuť biocentrá miestneho významu. Pri návrhu biocentier miestneho významu sa prihliada na minimálnu plochu biocentra, nevyhnutnú pre plnenie všetkých funkcií. Pre biocentrum lesného typu je minimálna plocha 3 ha a v prípade biocentra stepného alebo mokraďového charakteru nemá plocha klesnúť pod 0,5 ha. Pre vytvorenie funkčnej kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledovné potenciálne biocentrá miestneho významu:

- **MBc1** – biocentrum tvorí lesný porast na strmšom svahu s prameňmi viacerých vodných tokov, na hranici s k.ú. Žarnovica. Bezprostredne nadväzuje na MBc2 navrhnuté na trvalých trávnych porastoch. Na kostru ÚSES je naviazané prostredníctvom biokoridoru MBk1.
- **MBc2** – biocentrum je navrhnuté na trvalých trávnych porastoch s výskytom biotopov európskeho a národného významu v lokalite Kostivrch, v kontakte s rozptýleným osídlením. Na mieste biocentra je potrebné vylúčiť stavebné aktivity.
- **MBc3** – biocentrum je navrhnuté na lesných porastoch a na trvalých trávnych porastoch s výskytom biotopov európskeho a národného významu nad lokalitou Dolný Pajer. Nachádza sa medzi biokoridormi regionálneho a miestneho významu - RBk 13/11 Koložiar – Obrázok a MBk2.
- **MBc4** – biocentrum je navrhnuté najmä na trvalých trávnych porastoch s výskytom biotopov európskeho a národného významu nad lokalitou Prostrednovci. Na kostru ÚSES je naviazané prostredníctvom biokoridoru RBk 13/11 Koložiar – Obrázok.
- **MBc5** – biocentrum je navrhnuté na trvalých trávnych porastoch s výskytom biotopov európskeho a národného významu medzi lokalitami Zavrchovci, Pod Skalkou, Prostrednovci. Biocentrum je na kostru ÚSES pripojené prostredníctvom biokoridoru MBk4. Na mieste biocentra je potrebné vylúčiť stavebné aktivity.
- **MBc6** – biocentrum je navrhnuté v lesných porastoch na krížení biokoridorov regionálneho a miestneho významu - RBk 13/11 Koložiar – Obrázok a MBk3.

Biokoridor predstavuje ekologicky hodnotný krajinný segment, ktorý na rozdiel od biocentra nemusí mať kompaktný tvar. Základnou funkciou biokoridoru je umožňovať migráciu živých organizmov medzi biocentrami, resp. ich šírenie z biocentier s ich nadpočetným výskytom do iných biocentier, kde je ich prítomnosť žiaduca.

Z ÚPN VÚC Banskobystrický kraj bol prevzatý návrh troch biokoridorov regionálneho významu:

- **RBk 13/11 Koložiar - Obrázok** – potenciálny terestrický biokoridor prechádza úpäťm a hrebeňom Vtáčnika. Biokoridor má celkovú dĺžku 13,5 km a šírku 500 – 1300 m. Stresovým javom je križovanie ciest II. a III. triedy nad horným koncom obce Horné Hámre.
- **RBk 12/12 Vodný tok Kľak** – os hydricko-terestrického biokoridoru tvorí vodný tok Kľak a jeho niva s brehovými porastmi. Šírka biokoridoru je 100-300 m. Funkčnosť

biokoridoru je v riešenom území obmedzená prechodom zastavaným územím obce, čo predstavuje stresový faktor.

- **RBk 12/16 Pílanský potok** – os hydricko-terestrického biokoridoru tvorí Pílanský potok s brehovými porastmi. Šírka biokoridoru je 50-100 m. Biokoridor v riešenom území vedie v tesnom súbehu s cestou II/512, ktorá má na biokoridor negatívny vplyv.

Biokoridor miestneho významu musí mať šírku najmenej 15 m a dĺžku najviac 2000 m, pričom po uvedenom úseku by mal byť biokoridor prerušený biocentrom najmenej miestneho významu. Pre vytvorenie funkčnej kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledovné biokoridory miestneho významu:

- **MBk1** – osou biokoridoru je drobný vodný tok – pravostranný prítok potoka Kľak. Súčasťou biokoridoru je priľahlá brehová a sprievodná vegetácia.
- **MBk2** – osou biokoridoru je drobný vodný tok – pravostranný prítok potoka Kľak, ktorý sa nachádza v centrálnej časti katastrálneho územia. Prostredníctvom potenciálneho biocentra MBc3 je prepojený na biokoridor regionálneho významu RBk13/11.
- **MBk3** – osou biokoridoru je Hornohámorský potok. Biokoridor ďalej pokračuje do k.ú. Hrabíčov a lokality Čierťaže.
- **MBk4** – osou biokoridoru je drobný vodný tok – ľavostranný prítok Pílanského potoka. Biokoridor je ukončený potenciálnym biocentrom MBc5.

Interakčný prvok má nižšiu ekologickú hodnotu ako biocentrum alebo biokoridor. Jeho účelom v kultúrnej krajine je tlmiť negatívne ekologické pôsobenie devastáčnych činiteľov na ekologicky hodnotnejšie krajinné segmenty a na druhej strane prenášať ekologickú kvalitu z biocentier do okolitej krajiny s nižšou ekologickou stabilitou, resp. narušenej antropogénnou činnosťou.

Pre plnenie uvedených funkcií sú navrhované prvky plošného a líniového charakteru:

- remízky, zeleň na stržiach a v erózných ryhách
- lesné porasty v kontakte s potenciálnymi biocentrami
- trvalé trávne porasty s biotopmi európskeho a národného významu, ktoré nie sú zaradené medzi biocentra miestneho významu
- drobné vodné toky s brehovou vegetáciou, ktoré nie sú zaradené medzi biokoridory miestneho významu

Ekostabilizačné opatrenia

Ekologickú stabilitu v poľnohospodárskej krajine možno podporiť predovšetkým systémom opatrení na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity. Hlavne na poľnohospodárskej pôde zabezpečujú celoplošné pôsobenie ÚSES. Ak by neboli implementované, môže dôjsť k ohrozeniu prírodných zdrojov a následne až k situácii, že

navrhované prvky kostry ÚSES (biocentrá, biokoridory, interakčné prvky) nebudú v dostatočnej miere plniť im prisudzované ekologické funkcie.

Opatrenia s daným účelom sú uvedené v návrhu jednotlivých prvkov MÚSES. Na zabezpečenie biodiverzity ekosystémov je potrebné:

- optimalizovať drevinovú skladbu a preferovať pôvodné dreviny, v súlade s potenciálnou prirodzenou vegetáciou v danom území
- zvýšiť druhovú diverzitu lesných porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a zabrániť jej ďalšej monokulturalizácii
- zachovať a revitalizovať nárazníkové pásy brehových porastov pozdĺž vodných tokov
- pred výstavbou v rozptýlenom osídlení preveriť výskyt chránených biotopov európskeho a národného významu, ako aj chránených druhov rastlín
- zabrániť šíreniu a zabezpečiť odstraňovanie nepôvodných druhov a invázných druhov rastlín ohrozujúcich biologickú diverzitu v súlade s platnou legislatívou
- ponechávať stromy a drevnú hmotu v porastoch (kde je to možné), zabezpečiť vhodné pobytové podmienky bioty po dohode s obhospodarovateľom, šetrné spôsoby sústreďovania drevnej hmoty, ponechávať dostatočné podiely starých porastov v jednotlivých lesných celkoch, dostatočné počty dutinových stromov, ako i stojace a ležiace mŕtve drevo v dostatočnom objeme a štruktúre, zabezpečiť optimálne vekové zloženie lesných porastov
- zachovať a revitalizovať meandre vodných tokov, za účelom zvýšenia inundačnej a retenčnej kapacity tokov a tradičných krajinárskych štruktúr
- obmedziť holorubný spôsob ťažby v biokoridoroch, biocentrách a plochách interakčných prvkov
- obnoviť extenzívne využívanie zarastajúcich lúk a pasienkov s ich kosením a vypásaním až po ich okraj
- zachovať biodiverzitu lúčnych ekosystémov a obmedziť sukcesný proces (zarastanie náletovými drevinami)

Na zabezpečenie ekologickej stability je potrebné:

- dobudovať prvky územného systému ekologickej stability (biokoridory, biocentrá)
- obmedziť socioekonomické činnosti v lokalitách tvoriacich prvky územného systému ekologickej stability
- funkčnosť prvkov ÚSES zabezpečiť rešpektovaním ich ochrany pred zástavbou – nezasahovať do ich plochy bariérovými prvkami, oploteniami, stavbami
- dodržať minimálnu šírku regionálneho biokoridoru 40 m a minimálnu šírku miestneho biokoridoru 20 m

2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia

2.12.1 Verejné dopravné vybavenie

Širšie dopravné vzťahy a nadradená dopravná infraštruktúra

Z hľadiska dopravnej dostupnosti má obec Horné Hámre výhodnú polohu na ceste II/512, ktorá zabezpečuje napojenie na rýchlostnú cestu R1 Trnava – Banská Bystrica. Najbližšie napojenie na rýchlostnú cestu R1 je v Žarnovici. V riešenom území sa na cestu II/512 napája cesta III/2523 Horné Hámre – Župkov – Klak. Do riešeného územia zasahuje aj cesta III/2513 Nová Baňa – križovatka s cestou II/512.

Podľa sčítania dopravy z r. 2015 bolo na sčítacom úseku 90360 Žarnovica – Horné Hámre cesty II/512 dopravné zaťaženie 1 057 voz./24 hod. Na ceste III/2523 nebolo zisťované dopravné zaťaženie.

Tab.: Priemerné denné intenzity dopravy v roku 2015 (sk.voz./24 h)

Cesta: úsek	T= nákladné automobily a prívesy	O= osobné a dodávkové automobily	M= motocykle	S = spolu
II/512: 90360 Žarnovica – Horné Hámre	390	2 685	13	3 088
II/512: 90350 Horné Hámre - Píla	267	1 527	60	1 854
III/2513 : 93550 Nová Baňa – križ. s cestou II/512	92	657	4	753

Zdroj: Sčítanie dopravy, SSC 2015

Na základe TP070 pre prognózovanie výhľadových intenzít na cestnej sieti do roku 2040 sa v Banskobystrickom kraji predpokladá do konca návrhového obdobia územného plánu obce (t.j. do roku 2040) zvýšenie intenzít dopravy oproti roku 2010 podľa nasledovných koeficientov:

- na cestách II. triedy pre ľahké vozidlá: koeficient 1,58
- na cestách II. triedy pre ťažké vozidlá: koeficient 1,50
- na cestách III. triedy pre ľahké vozidlá: koeficient 1,50
- na cestách III. triedy pre ťažké vozidlá: koeficient 1,44

Potrebné je rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty II. triedy v zastavanom území v kategórii MZ 12(11,5)/50 a vo funkčnej triede B2 a v kategórii C 9,5/80 mimo zastavaného územia, ako aj ciest III. triedy v zastavanom území v kategórii MZ 8,5(8,0)/50

a vo funkčnej triede B3 a v kategórii C 7,5/70 mimo zastavaného územia. V zmysle nadradenej ÚPD sa vymedzuje výhľadový koridor pre obchvat obce Horné Hámre – preložka cesty II/512, po južnom okraji obce.

Zariadenia a líniové stavby iných druhov dopravy sa v území nenachádzajú. Najbližšia železničná stanica je v Žarnovici, na trati č. 121 Palárikovo – Hronská Dúbrava, zabezpečujúcej spojenie s Bratislavou a Zvolenom. Podľa ÚPN VÚC sa v ďalekom výhľade cez riešené územie plánuje vysokorýchlostná železničná trať v tunelovom vedení. Najbližšie letisko, zaradené do kategórie medzinárodných letísk, je na Sliači.

Navrhované riešenie je v súlade s koncepcnými dokumentmi a stratégiami celoštátneho významu v oblasti dopravy, ktoré je potrebné rešpektovať aj v následnej fáze projektovej prípravy a výstavby (Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike, Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030, Rozvojový program priorít verejných prác a i.).

Miestne cesty

Kostru dopravnej siete obce Horné Hámre a os zastavaného územia tvorí cesta II/512. Na túto cestu sa napájajú krátke úseky miestnych ciest. Ide zväčša o cesty najnižšej funkčnej triedy, ktoré je možné klasifikovať ako upokojené cesty a zjazdné chodníky funkčnej triedy D1. Miestne cesty v obci sú spevnené, prevažne asfaltové. Rozptýlené osídlenie je sprístupnené sieťou účelových ciest, zväčša spevnených. Nárokom na dopravnú obsluhu zastavaného územia v zásade vyhovujú, niektoré miestne cesty však majú nevyhovujúce technické parametre – narušený povrchový kryt alebo nevhodné šírkové usporiadanie.

Existujúce miestne cesty funkčnej triedy C3 sa dobudujú, resp. upraví sa v kategóriách MOK 6,5/30, prípadne MOK 6(7)/30. To predpokladá rekonštrukciu a šírkové úpravy nevyhovujúcich úsekov miestnych ciest. Ostatné cesty funkčnej triedy D1 budú prebudované tak, ako to umožňujú priestorové pomery.

Navrhuje sa vybudovanie miestnych ciest, resp. upokojených ciest funkčnej triedy D1 v rozvojových plochách č. 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 17, 18. Ostatné rozvojové plochy v sústredenej zástavbe a v rozptýlenom osídlení je možné dopravne obsluhovať z existujúcich ciest. V rozvojovej ploche č. 3 boli vybudované nové miestne cesty s celobetónovým povrchom.

Na ukončení navrhovaných i existujúcich slepých ciest s dĺžkou nad 100 m, ktoré nie je možné zokruhovať, je potrebné vybudovať obratiská.

Zoznam navrhovaných ciest je v nasledujúcej tabuľke.

Tab. Celkový prehľad navrhovaných ciest podľa funkčných tried pre nové rozvojové plochy

Poloha (č. obsluhovanej rozvojovej plochy)	Funkčná trieda - kategória	Dĺžka cesty v m
7, 8	D1 – MOU	122
9	D1 – MOU	243
12, 13, 14, 15	D1 – MOU	793
17, 18	D1 – MOU	122

Poľnohospodárske a lesné pozemky v katastrálnom území, ako aj rozptýlené osídlenie, sú sprístupnené poľnými a lesnými cestami. Hlavné poľné a lesné cesty a cesty sprístupňujúce rozptýlené osídlenie navrhujeme rekonštruovať v parametroch P(6)4,5/30 (podľa ON 736118) s výhybňami a so spevneným povrchom, ostatné v parametroch P3,5(3,0)/30.

Statická doprava

Verejné plochy statickej dopravy sa nachádzajú v ťažiskových priestoroch pri zariadeniach občianskej vybavenosti (pri obecnom úrade – 8 stojísk, pri ihrisku - 4 stojiská, pred kostolom – 5 stojísk). Ďalšie odstavné plochy sú pri bytových domoch. Kapacitne postačujú súčasným potrebám. Pre odstavovanie motorových vozidiel sa ďalej využívajú pridružené priestory ciest - zatrávnené krajnice. Odstavné plochy pre rodinné domy sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov – v garážach alebo na spevnených plochách.

S týmto riešením sa počíta aj v navrhovanej obytnej zástavbe. Na pozemku každého rodinného domu musí byť zabezpečená možnosť odstavenia minimálne dvoch osobných vozidiel v zmysle ustanovení STN 73 6110/Z2.

Parkoviská bude ďalej potrebné budovať pre potreby prípadných nových zariadení občianskej vybavenosti a bytových domov. Ich lokalizácia sa predpokladá v centrálnej zóne obce. Takto vzniknuté nároky na statickú dopravu je potrebné riešiť v zmysle požiadaviek STN 73 6110/Z2 pre výhľadový stupeň automobilizácie 1:2,5.

Nemotorová doprava

Chodníky pozdĺž ciest nie sú vybudované, a to ani na prieťahu cesty II. triedy zastavaným územím obce. Pešia lávka nad potokom Kľak sprístupňuje časť centrálnej zóny obce s ihriskom, materskou školou a s nájomnými bytmi.

Chodník pre chodcov je potrebné vybudovať na celom prieťahu cesty II. triedy zastavaným územím obce (podľa priestorových možností). Chodník je vhodné vybudovať aj pri významnejších miestnych cestách. Vybudujú sa ako aspoň jednostranné chodníky so šírkou min. 1,5 m, v súlade s STN 73 6110. V uliciach s navrhovanými upokojenými cestami (zjazdovými chodníkmi) nie je segregácia dopravy nevyhnutná.

Cyklistické chodníky tiež nie sú vybudované. Cyklotrasy sú vyznačené cykloturistickým značením na cestách II. a III. triedy, čo je nevyhovujúce riešenie najmä v prípade cesty II.

triedy. Nevyhnutné je vybudovať cyklistickú trasu Žarnovica – Veľké Pole ako samostatný cyklistický chodník. Cyklistické trasy je potrebné riešiť v zmysle STN 73 6110.

Osobná hromadná doprava

Verejná hromadná doprava je realizovaná výlučne autobusovou dopravou. Celkovo možno spojenie verejnou dopravou hodnotiť ako vyhovujúce. V pracovných dňoch zabezpečuje priame spojenie z centra obce do okresného mesta 22 párov spojov. Priame spojenie osady Kostivrch s Novou Baňou zabezpečuje 7 párov spojov. Spoje S.A.D. Zvolen a.s. premávajú na linkách Hodruša-Hámre, Sandrik – Žarnovica – Veľké Pole/Župkov, Pecné – Kľak, Žiar nad Hronom – Župkov – Kľak, Žarnovica - Župkov – Kľak, Nová Baňa, žel. st. - Nová Baňa, Štále – Horné Hámre, Kostivrch.

V obci sú štyri autobusové zastávky na ceste II/512 (Kajlovka, brod, OcÚ, pošta). Osady v južnej časti k.ú. Horné Hámre sú obsluhované zo zastávok Kostivrch, Kostivrch-škola. Časť riešeného územia je dostupná aj zo zastávky Žarnovická Huta. Zastávky nemajú vybudované zastávkové pruhy. Podľa priestorových možností odporúčame dobudovanie zastávkových pruhov pri ceste II/512. Vzhľadom na rozsah súvisle urbanizovaného územia a jeho navrhovaného rozšírenia je požiadavka dostupnosti zastávok do vzdialenosti 500 m splnená. Nové zastávky nenavrhujeme. Podľa plánu udržateľnej mobility Banskobystrického samosprávneho kraja sa v obci Horné Hámre predpokladá prestupový bod verejnej dopravy najnižšej kategórie E.

Dopady dopravy a ich eliminácia

Interakcia dopravy so zastavaným územím sa hodnotí kritériami kvality vzájomných ovplyvňovaní, ktoré predstavujú najmä hygienické dopady (hluk, imisie), bezpečnosť verejného dopravného priestoru a jeho estetický obraz.

Zastavaným územím obce Horné Hámre prechádzajú cesty II. a III. triedy. Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov definuje ochranné pásmo cesty v šírke 25 m pre cestu II. triedy a 20 m pre cestu III. triedy od osi vozovky mimo zastavaného územia obce, vymedzeného platným územným plánom obce. V cestnom ochrannom pásme platia zákazy alebo obmedzenia činnosti; výnimky môže povoliť príslušný cestný správny orgán.

Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku určuje vyhláška č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov, pričom limity pre prípustné hodnoty hluku v životnom prostredí z akejkoľvek činnosti (doprava, priemysel, stavby, výroba, šport) nemôžu byť prekročené.

V prípade výstavby budov pre bývanie a ubytovanie v blízkosti ciest II. a III. triedy je pred začatím výstavby potrebné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy na základe vypracovanej hlukovej štúdie vo vzťahu k pozemnej komunikácii a vyznačiť pásma prípustných hladín

hluku v zmysle uvedenej vyhlášky. V prípade preukázania potreby opatrení na elimináciu negatívnych účinkov dopravy je potrebné na ich vykonanie zaviazat investorov.

2.12.2 Vodné hospodárstvo

Zásobovanie pitnou vodou

Stav zásobovania pitnou vodou

Obec Horné Hámre má vybudovaný verejný vodovod v správe Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti, a.s. Zdrojom pitnej vody je Žarnovický skupinový vodovod. Rekonštrukcia bola realizovaná na úseku v dĺžke 5,3 km. Potrubia sú z rúr DN 100. Sú vedené zväčša v krajniciach ciest a zelených pásoch. Rozptýlené osídlenie je pitnou vodou zásobované individuálne, z vlastných vodných zdrojov alebo súkromných vodovodov. Z verejného vodovodu je zásobovaných 35% domov (podľa SODB 2021).

Výpočet potreby vody

Vo výpočte potreby vody sa uvažuje s potrebou vody pre bytový fond, občiansku vybavenosť a výrobu. Výpočet je prevedený v zmysle vyhlášky č. 684/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a kanalizácií.

Súčasný počet obyvateľov: 662

Výpočet priemernej dennej potreby vody Q_p

- Bývanie: $662 \times 135 \text{ l/osoba/deň} = 89\,370 \text{ l/deň} = 1,034 \text{ l/s}$
- Základná občianska vybavenosť: $662 \times 15 \text{ l/osoba/deň} = 9\,930 \text{ l/deň} = 0,115 \text{ l/s}$
- Priemerná potreba vody spolu: $99\,300 \text{ l/deň} = 1,149 \text{ l/s}$

Výpočet maximálnej dennej potreby vody Q_m

- $Q_m = Q_p \times k_d$ ($k_d = 2,0$ - súčiniteľ dennej nerovnomernosti)
- $Q_m = 99\,300 \times 2,0 = 198\,600 \text{ l/deň} = 2,299 \text{ l/s}$

Výpočet maximálnej hodinovej potreby vody Q_h

- $Q_h = Q_m \times k_d$ ($k_d = 1,8$ - súčiniteľ hodinovej nerovnomernosti)
- $Q_h = 198\,600 \times 1,8 = 357\,480 \text{ l/deň} = 4,138 \text{ l/s}$

Výpočet ročnej potreby vody Q_r

- $Q_r = Q_p \times 365$

- $Q_r = 99\ 300 \times 365 = 36\ 244\ 500\ \text{l} = 36\ 245\ \text{m}^3$

Predpokladaný počet obyvateľov na konci návrhového obdobia: 800

Výpočet priemernej návrhovej dennej potreby vody Q_{pn}

- Bývanie: $800 \times 135\ \text{l/osoba/deň} = 108\ 000\ \text{l/deň} = 1,250\ \text{l/s}$
- Základná občianska vybavenosť: $800 \times 15\ \text{l/osoba/deň} = 12\ 000\ \text{l/deň} = 0,139\ \text{l/s}$
- Výroba: $10 \times 150\ \text{l/lôžko/deň} = 1\ 500\ \text{l/deň} = 0,017\ \text{l/s}$
- Priemerná potreba vody spolu: $121\ 500\ \text{l/deň} = 1,406\ \text{l/s}$

Výpočet maximálnej návrhovej dennej potreby vody Q_{mn}

- $Q_{mn} = Q_{pn} \times k_d$ ($k_d = 2,0$ - súčiniteľ dennej nerovnomernosti)
- $Q_{mn} = 121\ 500 \times 2,0 = 243\ 000\ \text{l/deň} = 2,813\ \text{l/s}$

Výpočet maximálnej návrhovej hodinovej potreby vody Q_{hn}

- $Q_{hn} = Q_m \times k_d$ ($k_d = 1,8$ - súčiniteľ hodinovej nerovnomernosti)
- $Q_{hn} = 243\ 000 \times 1,8 = 437\ 400\ \text{l/deň} = 5,063\ \text{l/s}$

Výpočet ročnej návrhovej potreby vody Q_m

- $Q_m = Q_{pn} \times 365$
- $Q_m = 121\ 500 \times 365 = 44\ 347\ 500\ \text{l} = 44\ 348\ \text{m}^3$

Tab.: Rekapitulácia potreby vody

	Súčasná potreba vody	Návrh. potreba vody
Ročná potreba vody (m^3/r)	36 245	44 348
Priemerná potreba vody Q_p (l/s)	1,149	1,406
Max. denná potreba vody Q_m (l/s)	2,299	2,813
Max. hodinová potreba vody Q_h (l/s)	4,138	5,063

Návrh zásobovania pitnou vodou

Pre zabezpečenie zásobovania pitnou vodou je potrebné vybudovanie akumuláčnej kapacity – vodojemu s kapacitou $150\ \text{m}^3$ na kóte $324\ \text{m n.m.}$ Zásobovanie navrhovanej zástavby pitnou vodou sa rieši napojením na existujúce rozvody pitnej vody v obci, predĺžením existujúcej rozvodnej siete. Na verejný vodovod je potrebné napojiť aj existujúcu zástavbu súvisle urbanizovaného územia, ktorá nie je pokrytá z existujúcich rozvodov. Vodovodná sieť je navrhnutá tak, že je v maximálnej miere zokruhovaná. Cieľom je zabezpečenie spoľahlivosti dodávok pitnej vody.

Potrubie sa navrhuje z polyetylénových rúr DN 100 mm. Uloží sa v nespevnených zelených plochách pozdĺž ciest alebo v ich krajniciach. Približné trasovanie rozvodov vody je znázornené v grafickej časti. Súčasne odporúčame rekonštrukciu existujúcich rozvodov vody.

Existujúce rozptýlené osídlenie a príslušné navrhované plochy nie je možné napojiť na verejný vodovod a predpokladá sa tu využívanie úžitkovej vody z individuálnych studní a vlastných vodných zdrojov.

Na rozvodnom potrubí budú osadené armatúrne šachty pre uzatváracie a rozdeľovacie armatúry. Jednotlivé stavby budú na rozvodnú sieť pripojené vodovodnými prípojkami z polyetylénových rúr DN 80 mm – DN 25 mm. Meranie spotreby vody bude vo vodomerných šachtách osadených na verejne prístupnom priestranstve.

Podrobné riešenie zásobovania pitnou vodou bude predmetom samostatnej projektovej dokumentácie. Vodovod sa navrhne v zmysle platných noriem STN. Pri pripojení navrhovaných rozvojových plôch musí vodovodná sieť tlakovo a kapacitne vyhovovať, čo bude preukazované hydrotechnickými výpočtami v etape projektovej prípravy rozšírenia vodovodu.

Pitná voda musí spĺňať požiadavky zdravotnej bezpečnosti podľa platnej legislatívy (v súčasnosti zákon č. 355/2007 Z.z. a vyhláška č. 91/2023 Z. z., ktorou sa ustanovujú ukazovatele a limitné hodnoty kvality pitnej vody a kvality teplej vody, postup pri monitorovaní pitnej vody, manažment rizík systému zásobovania pitnou vodou a manažment rizík domových rozvodových systémov).

Hydromeliorácie

V riešenom území sa podľa staršieho stanoviska nachádzajú hydromelioračné stavby v správe Hydromeliorácie, š.p.:

- odvodňovací kanál (evid.č. 5312 013 001), ktorý bol vybudovaný v roku 1963 o celkovej dĺžke 0,326 km v rámci stavby „OP Horné Hámre“,
- odvodňovací kanál A (evid.č. 5312 129 001), ktorý bol vybudovaný v roku 1984 o celkovej dĺžke 0,450 km v rámci stavby „OP Nová Baňa, hosp. Veľká Lehota“
- odvodňovací kanál otvorený + B (evid.č. 5312 129 002), ktorý bol vybudovaný v roku 1984 o celkovej dĺžke 0,200 km, z toho v otvorenom profile 0,66 km a v krytom profile 0,134 km v rámci stavby „OP Nová Baňa, hosp. Veľká Lehota“
- odvodňovací kanál C (evid.č. 5312 129 003), ktorý bol vybudovaný v roku 1984 o celkovej dĺžke 0,400 km v rámci stavby „OP Nová Baňa, hosp. Veľká Lehota“

V k.ú. Horné Hámre je vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom iného vlastníka. Podľa aktuálneho stanoviska Hydromeliorácie, š.p.: tu nie sú evidované hydromelioračné zariadenia.

Navrhované riešenie uvedené hydromelioračné stavby v zásade rešpektuje a neobmedzuje ich funkčnosť. Len v lokalite Kostivrch sa navrhuje výstavba na území s vybudovanými odvodneniami a odvodňovacími kanálmi B a C. Odvodňovacie kanály je preto potrebné zachovať v súčasných parametroch alebo vybudovať v novej, nekolidujúcej polohe.

Odvádzanie a likvidácia odpadových vôd

Stav odvádzania a likvidácie splaškových odpadových vôd

V obci Horné Hámre nie je vybudovaná splašková kanalizácia. Odpadové vody sa zhromažďujú do žúmp, septikov a domových ČOV a sú likvidované individuálne vlastníckmi nehnuteľnosťami. Splašková kanalizácia s vlastnou malou ČOV už bola vybudovaná v rozvojovej ploche č. 3.

Výpočet množstva splaškových odpadových vôd

Množstvo splaškových odpadových vôd je odvodené z výpočtu potreby pitnej vody a je rekapitulované v nasledujúcej tabuľke.

Tab.: Rekapitulácia odtokového množstva splaškových odpadových vôd

Návrh. množstvo splaškových vôd	
Ročné množstvo splaškových vôd Q_r (m^3/r)	44 348
Priemerné denné množstvo splašk. vôd Q_p (l/s)	1,406
Max. denné množstvo splaškových vôd Q_m (l/s)	2,813
Max. hodinové množstvo splaškových vôd Q_h (l/s)	5,063

Návrh odvádzania a likvidácie splaškových vôd

V obci Horné Hámre sa navrhuje vybudovanie splaškovej kanalizácie pre odkanalizovanie objektov v existujúcej zástavbe i v navrhovaných uliciach sústredného osídlenia. Kanalizačný systém sa navrhuje ako gravitačná kanalizácia, podľa potreby doplnená úsekmi výtláčnych potrubí. Gravitačné stoky budú vybudované z rúr PVC DN 300. Sú riešené ako vetvový systém. Tlakové potrubie bude z rúr HDPE DN 90.

Potrubie splaškovej kanalizácie bude v existujúcich a navrhovaných uliciach umiestnené pod vozovkou; na uliciach s väčšou šírkou je možné umiestnenie do zeleného pásu. Kanalizačné prípojky k jednotlivým producentom budú z potrubia PVC DN 150 mm. Pripojenie nehnuteľností bude cez revíziu šachtu umiestnenú na verejnom priestranstve. Gravitačná kanalizácia bude navrhnutá na minimálne a maximálne prietoky splaškových odpadových vôd z pripojených nehnuteľností.

Splaškové vody z obce Horné Hámre a ďalších obcí Kľakovskej doliny budú gravitačným potrubím dopravované do Žarnovice, kde budú čistené v čistiarni odpadových vôd (za predpokladu jej intenzifikácie). Recipientom vyčistených odpadových vôd bude Hron.

Riešenie odvádzania a čistenia odpadových vôd z rozvojových plôch musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle § 36 ods. 3 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov a Nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd. Vypúšťané vody musia byť zabezpečené voči nadmerným koncentráciám chemických prvkov, pred odvedením do recipientu musia byť dostatočne chladené, dostatočnej kvality, zbavené nežiaducich chemických prvkov z geotermálnych vôd. Do dobudovania verejnej kanalizácie a jej napojenia na ČOV Žarnovica sa má riešiť odvádzanie a likvidácia odpadových vôd v rozvojových plochách vybudovaním nepriepustných žump a lokálnych domových ČOV, pokiaľ to umožňuje recipient. Taktiež v odľahlejších lokalitách osídlenia, kde nie je budovanie splaškovej kanalizácie uskutočniteľné, je potrebné zriaďovať vodotesné žumpy, resp. domové čistiarne odpadových vôd.

Splašková kanalizácia sa navrhne v zmysle platných noriem STN. Technické riešenie odkanalizovania bude predmetom podrobnej projektovej dokumentácie. Približné trasovanie jednotlivých stôk je znázornené v grafickej časti.

Ochranné pásmo kanalizácie je podľa zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách 1,8 m od osi potrubia horizontálne na obe strany. V ochrannom pásme je možná stavebná činnosť len so súhlasom prevádzkovateľa kanalizácie.

Odvádzanie dažďových vôd

Dažďové vody sú odvádzané povrchovo, prirodzeným vsakom cez priepustné vrstvy, rigolmi a priekopami. V rozvojovej ploche č. 3 bola vybudovaná dažďová kanalizácia.

Väčšina dažďových vôd by sa mala zachytávať na súkromných pozemkoch akumuláciou do zberných nádrží a následne využívať na závlahu pozemkov, resp. kontrolovane vypúšťať do recipientu. Voda zadržaná v území prispeje k zachovaniu retenčnej schopnosti územia a tým aj k potrebnej vlhkosti, nevyhnutnej pre rast sídelnej vegetácie. V rozvojových plochách v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou stavebných zámerov (retencia dažďovej vody a jej využitie, retenčné nádrže, infiltrácia dažďových vôd a pod.).

Odvod dažďovej vody z ciest sa navrhuje riešiť dobudovaním a obnovením sústavy otvorených, prípadne uzavretých rigolov na odvod dažďovej vody, s riešením vsakovania do podlažia. V prípade potreby zriaďovania väčších spevnených plôch by sa mali preferovať priepustné povrchy vytvorené zo zatrávňovacích tvárnic alebo zámkovej dlažby. V prípade zriaďovania parkoviska pre 5 a viac motorových vozidiel musia byť dažďové vody zaústené do odlučovača ropných látok, ktorý musí mať podľa nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z. z. výstupnú hodnotu v ukazovateli NEL menšiu ako 0,1 mg/l.

Technické riešenie dažďových rigolov, ako aj výpočet dimenzie a množstva dažďových vôd, bude predmetom riešenia v podrobnejšej dokumentácii.

2.12.3 Energetika

Zásobovanie elektrickou energiou

Nadradené elektroenergetické sústavy a rozvody vysokého napätia

Riešeným územím prechádza 400 kV nadzemné elektrické vedenie V492 Veľký Ďur – Horná Ždaňa. Šírka samotného koridoru vedenia 400 kV je 64 m.

Obec Horné Hámre je zásobovaná elektrickou energiou odbočkami zo vzdušných vedení VN 22 kV z elektrizačnej siete Stredoslovenskej distribučnej, a. s. Kmeňové vedenie obchádza zastavané územie obce z južnej strany a za obcou Horné Hámre sa rozvetvuje v smere na Veľké Pole a Župkov. Z vonkajších elektrických vedení VN 22 kV odbočujú vonkajšie prípojky k transformačným staniciam.

V k.ú. Horné Hámre je na toku Kľak malá vodná elektrárňa s inštalovaným výkonom 0,4+0,059 MW.

Výpočet energetickej bilancie

Pri výpočte energetickej bilancie sa uvažovalo s požadovaným výkonom 10,5 kW na 1 bytovú jednotku v rodinných domoch a 3 kW na 1 rekreačnú chatku, pri koeficiente súčasnosti β 0,28-0,38. Spotreba elektrickej energie pre rozšírenie výrobného územia a pre zariadenie sociálnych služieb je stanovená len na základe odhadu. Pri maximálnom využití kapacít navrhovaných rozvojových plôch bude celkový maximálny prírastok spotreby elektrickej energie 381 kW. Je bilancovaný v nasledujúcej tabuľke.

Tab.: Energetická bilancia navrhovaných rozvojových plôch

Číslo rozvojovej plochy	Kapacita	Požadovaný výkon Pp (kW)
1	7 b.j.	22
2	1 b.j.	3
3	34 b.j.	107
4	3 b.j.	10
5	1 b.j.	3
6	1 b.j.	3
7	1 b.j.	3
8	1 b.j.	3
9	3 b.j.	10
11	1 b.j.	3
12	3 b.j.	10
13	7 b.j.	22
14	10 b.j.	32
15	1 b.j.	3

Číslo rozvojovej plochy	Kapacita	Požadovaný výkon Pp (kW)
16	1 b.j.	3
17	2 b.j.	6
18	3 b.j.	10
19	2 b.j.	6
20	–	15
21 (Korimovci)	1 ch.	1
22 (Korimovci)	1 ch.	1
23 (Štefankovci)	4 ch.	4
24 (Katrenovci)	1 ch.	1
25 (Kostivrch)	2 ch.	2
26 (Kostivrch)	2 ch.	2
27 (Kostivrch)	5 ch.	5
28 (Majer)	1 ch.	1
29 (Majer)	3 ch.	3
31 (Gambatovci)	1 ch.	1
32 (Prostrednovci)	10 ch.	10
34 (Pod Skalkou)	3 ch.	3
prieluky I. (Horné Hámre - ZÚO)	12 b.j.	38
prieluky II. (Žar. Huta - ZÚO)	8 b.j.	25
prieluky III. (Majer - ZÚO)	5 ch.	5
prieluky IV. (Kostivrch - ZÚO)	5 ch.	5
Spolu		381

Z hľadiska plánovaného rozvoja a z neho vyplývajúceho predpokladu nárastu spotreby elektrickej energie, nebudú existujúce transformačné stanice pri ich súčasnom výkone postačovať.

Pre zásobovanie nových rozvojových plôch sa navrhujú dve nové transformačné stanice (s označením v grafickej časti TS-A a TS-B), s výkonom 400 kVA. Transformačná stanica TS-A bude situovaná v rozvojovej ploche č. 14, transformačná stanica TS-B je pre rozvojové plochy č. 9 - 11. Na elektrickú sieť VN 22 kV budú napojené zemným káblovým vedením. Podľa potreby bude v prípade plného využitia kapacitných rezerv existujúcich transformačných staníc nutné zvýšenie výkonu príslušných transformátorov. V rámci rozvojovej plochy č. 3 už bola vybudovaná nová kiosková transformačná stanica s výkonom 630 kVA.

Transformačné stanice v zastavanom území obce odporúčame postupne prebudovať na objekty s vnútorným vyhotovením (kioskové alebo murované). Pri výstavbe je nutné rešpektovať ochranné pásma elektrických zariadení v zmysle zákona o energetike č. 251/2012 Z. z. a príslušných noriem STN.

Rozvody nízkeho napätia

Navrhované rozvody nízkeho napätia (NN) budú vedené v zemných káblových ryhách. Pri križovaní podzemného vedenia s cestami alebo inými inžinierskymi sieťami sa káble uložia do chráničiek. Káble budú dimenzované s ohľadom na maximálne prúdové zaťažovanie a dovoľený úbytok napätia. V jednotlivých rozvojových plochách budú vedenia NN vyvedené v prípojkových istiacich a rozpojovacích skriniach, ktoré budú v pilierovom vyhotovení a budú z nich vedené jednotlivé prípojky NN pre navrhovanú zástavbu.

Verejné osvetlenie

Všetky ulice sú pokryté rozvodmi verejného osvetlenia s osvetľovacími telesami. Pre osvetlenie ulíc v navrhovaných rozvojových plochách sa počíta s vybudovaním verejného osvetlenia, kompatibilne s technickým riešením existujúceho systému verejného osvetlenia. Káblový rozvod medzi svietidlami bude uložený v zemi vo výkope, súbežne s vedeniami NN. Pri križovaní vedenia s cestami alebo inými podzemnými inžinierskymi sieťami sa káble uložia do chráničiek. Na vonkajších rozvodoch budú umiestnené kuželové stožiare verejného osvetlenia, s použitím moderných energeticky úsporných zdrojov svetla. Osvetlenie sa bude ovládať automaticky pomocou fotobunky alebo istiacimi hodinami.

Zásobovanie plynom

Stav zásobovania plynom

Riešeným územím prechádza vysokotlakový plynovod DN 500 PN 6,3 MPa, z ktorého je napájaná regulačná stanica RS 3000 Horné Hámre – cez vysokotlakovú prípojku DN 100, PN 6,3 MPa. Regulačná stanica slúži aj pre zásobovanie obcí Župkov, Hrabíčov, Ostrý Grúň, Kľak a mesta Žarnovica.

V obci sa nachádza prevažne strednotlaková plynovodná distribučná sieť s maximálnym prevádzkovým tlakom do 100 kPa. Nízkotlaková plynovodná distribučná sieť slúži pre zásobovanie Žarnovica a Žarnovickej Huty a zásobuje len malú časť riešeného zastavaného územia. Je budovaná z materiálu oceľ, polyetylén. Na plynovod je napojených 27% domov (podľa SODB 2021).

V k.ú. Horné Hámre sa ďalej pri regulačnej stanici nachádza stanica katódovej ochrany (SKAO + kábel na anódu + kábel na plynovod + uzemnenie, tzn. koľajnica – hrebeňová, hrubostenná rúra) – znázornené na nasledovnej schéme:

Výpočet spotreby plynu

Spotreba plynu je pre rozvojové plochy s obytnou funkciou (kategória domácnosť) vypočítaná nasledovne:

- hodinová spotreba zemného plynu $Q_H = (N_{IBV} \times HQ_{IBV})$
- ročná spotreba zemného plynu $Q_R = (N_{IBV} \times RQ_{IBV})$

(N_{IBV} = počet odberateľov v kategórii domácnosť – IBV, HQ_{IBV} = max. hodinový odber pre IBV, RQ_{IBV} = max. ročný odber pre IBV).

Spotreba zemného plynu bola vypočítaná podľa Technických podmienok prevádzkovateľa distribučnej siete. Pre odberateľa v kategórii domácnosť (IBV) sa uvažuje s využitím zemného plynu na varenie, vykurovanie a na prípravu teplej úžitkovej vody (TÚV). Územie podľa STN 73 0540-3 patrí do teplotnej oblasti 2. $HQ_{IBV} = 1,4 \text{ m}^3/\text{hod}$, $RQ_{IBV} = 2425 \text{ m}^3/\text{rok}$.

Spotreba plynu bola vypočítaná pre navrhované plochy bývania, pre plochu občianskeho vybavenia je stanovená odhadom. Prírastok ročnej spotreby zemného plynu bude 140 650 m^3/rok .

Uskutočnenie investičných opatrení na zníženie energetickej spotreby pri výrobe tepla a zvyšujúci sa podiel alternatívnych palív zníži prírastok spotreby zemného plynu oproti výpočtu na základe kapacít rozvojových plôch. Predpokladaný prírastok spotreby zemného plynu preto bude predstavovať len 60 – 80% z vypočítaného maximálneho prírastku.

Tab.: Rekapitulácia prírastku spotreby zemného plynu

Číslo rozvoj. plochy	Kapacita	Max. hodinový odber zemného plynu Q_H (m^3/hod)	Ročná spotreba zemného plynu Q_R (m^3/rok)
1	–		
2	1 b.j.	1,4	2425
4	3 b.j.	4,2	7275
5	1 b.j.	1,4	2425
6	1 b.j.	1,4	2425
7	1 b.j.	1,4	2425
8	1 b.j.	1,4	2425
11	1 b.j.	1,4	2425
12	3 b.j.	4,2	7275
13	7 b.j.	9,8	16975
14	10 b.j.	14	24250
15	1 b.j.	1,4	2425
16	1 b.j.	1,4	2425
17	2 b.j.	2,8	4850
18	3 b.j.	4,2	7275
19	2 b.j.	2,8	4850
prieluky I. (Horné Hámre - ZÚO)	12 b.j.	16,8	29100
prieluky II. (Žar. Huta - ZÚO)	8 b.j.	11,2	19400
Spolu		81,2	140650

Návrh zásobovania plynom

S využívaním plynu pre vykurovanie, prípravu TÚV a varenie sa uvažuje v nových rozvojových plochách s obytnou funkciou, ktoré sú situované v sústredenej zástavbe - rozvojové plochy č. 2, 4 – 8, 11 – 19, ako aj v prípade voľných prielok. Zemným plynom bude zásobovaná aj rozvojová plocha č. 1, určená pre občianske vybavenie. Zásobovanie zemným plynom bude z existujúcich, ako aj z navrhovaných strednotlakových rozvodov plynu. Potrubia navrhovaného plynovodu budú vedené v zelených plochách pri cestách, prípadne v ich telese, v súbehu s ostatnými inžinierskymi sieťami. Približné trasovanie navrhovaných strednotlakových plynovodov je znázornené v grafickej časti.

Jednotlivé stavby sa pripoja na verejný plynovod samostatnými prípojkami, ktorých dimenzie sa navrhnu v podrobnejšej projektovej dokumentácii, v súlade s platnými normami STN. Skrinky s meračmi spotreby plynu budú osadené v oplotení každého odberateľa.

Vzhľadom na rozsah rozvojových zámerov sa nepredpokladá, že nárast odberu plynu vyvolaný vznikom nových odberateľov v nových rozvojových plochách si vyžiada následné investície do existujúcich plynovodov alebo regulačnej stanice.

Pri realizácii výstavby sa vyžaduje dodržiavanie ochranných a bezpečnostných pásiem plynárenských zariadení, v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. Ochranné pásmo a bezpečnostné pásmo plynovodu je vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia.

Zásobovanie teplom

Väčšina domácností, objekty podnikateľských aktivít a občianskej vybavenosti budú ako zdroj tepla potrebného pre účely kúrenia, varenia a prípravu TÚV aj naďalej využívať zemný plyn. Tento predpoklad vychádza zo skutočnosti, že zemný plyn má vysoké úžitkové vlastnosti a poskytuje spotrebiteľovi vysoký stupeň komfortu (doprava primárneho zdroja energie až k spotrebiču potrubím, nevyžaduje sa manipulácia a uskladnenie tuhej zložky vyhoreného paliva) porovnateľného s elektrickou energiou. Tiež možno predpokladať, že cena plynu a elektrickej energie prepočítaná na energetický ekvivalent bude aj v budúcnosti priaznivejšia pre plyn. Elektrická energia bude využívaná len ako doplnkový zdroj tepla pri varení, prípadne pre prípravu TÚV.

Výhľadovo je žiaduce, aby sa na celkovej výrobe tepla výraznejšou mierou podieľali alternatívne zdroje. V súlade s princípmi udržateľného rozvoja je pasívne i aktívne využitie slnečnej energie kolektormi na budovách a energetické zhodnotenie obnoviteľných zdrojov energie, napr. drevo, slama, biomasa. Uplatnením týchto zdrojov energie by došlo k adekvátnemu zníženiu spotrebovaného plynu. Ich implementáciu môže urýchliť ďalší rast cien zemného plynu a zavedenie opatrení na podporu obnoviteľných zdrojov zo strany štátu.

2.12.4 Telekomunikačné a informačné siete

Diaľkové telekomunikačné káble sú uložené pri ceste II/512. Vhodné je ďalšie posilnenie siete diaľkových optických káblov.

Miestna telekomunikačná sieť je realizovaná podzemným i vzdušným vedením z digitálnej ústredne. Bude rozšírená na základe návrhu rozšírenia zastavaného územia o nové rozvojové plochy. Uvažuje sa so 100 % telefonizáciou obytného územia, t.j. s 1 telefónnou stanicou (TS) na 1 bytovú jednotku.

Telekomunikačné káble budú uložené pozdĺž ciest, spolu s ďalšími inžinierskymi sieťami. Napájací bod pre nové telefónne stanice bude určený pri začatí územného konania pre výstavbu danej rozvojovej plochy. Káblové rozvody sa zrealizujú podľa aktuálnych zámerov jednotlivých poskytovateľov telekomunikačných služieb. Vzhľadom k rýchlemu technologickému pokroku v tejto oblasti, najmä bezdrôtovej technológii, nie je účelné technické riešenie podrobne špecifikovať. Výhodné je komplexné riešenie, v rámci ktorého

sa pre každý dom zabezpečí telefónna linka, káblová televízia, rýchly internet, prípadne aj bezpečnostné služby, kamerové systémy a ďalšie inteligentné systémy.

Územie je vyhovujúco pokryté signálom mobilných operátorov, s výnimkou odľahlejších polôh. Pokrytie internetom je zabezpečované prostredníctvom telekomunikačných operátorov a lokálnych poskytovateľov bezdrôtového pripojenia. Prípadné vysielacie telekomunikačné zariadenia (s výnimkou WiFi vysieláčov) by sa nemali umiestňovať v obytnom území.

V obci je zriadený miestny rozhlas. Ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu. Na rozvod je napojená väčšina domácností. Vysielanie miestneho rozhlasu je dostupné pre väčšinu domácností. Rozvody miestneho rozhlasu s príslušným vybavením sa vybudujú aj v navrhovaných rozvojových plochách, kompatibilne s technickým riešením existujúceho miestneho rozhlasu.

Pri výstavbe je nutné zohľadniť a rešpektovať existujúce telekomunikačné vedenia, zariadenia a objekty verejnej telekomunikačnej siete s ohľadom na ich ochranné pásma v zmysle zákona č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov.

2.12.5 Zariadenia civilnej ochrany

V obci v súčasnosti nie sú vybudované žiadne väčšie zariadenia civilnej ochrany. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory môžu slúžiť pre ukrytie obyvateľstva. Siréna pre varovanie obyvateľstva je pri obecnom úrade. Obec Horné Hámre spadá už mimo oblasti ohrozenia, vyplývajúcej z umiestnenia jadrového zariadenia atómovej elektrárne Mochovce (t.j. do pásma od 5 do 20 km od zdroja).

V existujúcej zástavbe, ako aj v nových rozvojových plochách pre bývanie, sa predpokladá výstavba jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne v pivničných priestoroch rodinných domov. Ukrytie obyvateľov sa bude zabezpečovať podľa plánu ukrytia obce na základe osobného a vecného plnenia podľa určovacieho listu počas vyhlásenej mimoriadnej situácie alebo v čase vojny a vojnového stavu. Ochranné stavby by sa mali budovať v budovách, kde sa to požaduje v zmysle príslušnej legislatívy (§ 4 ods. 4 vyhlášky č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany v znení neskorších predpisov).

Riešenie záujmov civilnej ochrany musí byť v súlade s ďalšími vyhláškami, vyplývajúcimi zo zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov:

- Vyhláška č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany v znení neskorších predpisov

- Vyhláška č. 533/2006 Z.z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 388/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 314/1998 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečovanie hospodárenia s materiálom civilnej ochrany v znení neskorších predpisov

2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie

Stav životného prostredia a environmentálne problémy

Znečistenie ovzdušia

V obci nie sú evidované stredné ani malé zdroje znečisťovania ovzdušia. Stav ovzdušia v riešenom území je ovplyvnený strednými a veľkými zdrojmi znečisťovania v mestách Žarnovica a Nová Baňa. Dochádzalo aj k diaľkovému prenosu emisií z výroby hliníka v Žiari nad Hronom. Vzhľadom ku kotlinovej polohe s nízkymi rýchlosťami vetra je v území častý výskyt inverzií a prevládajú nepriaznivé rozptylové podmienky.

Vo väčšine ukazovateľov produkcie znečisťujúcich látok došlo v posledných dvoch dekádach k poklesu. Dôvodom tohto vývoja bol útlm priemyslu a plynofikácia energetických stacionárnych zdrojov v obci a okolitých sídlach.

V okrese Žarnovica je evidovaných 6 veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia, z toho 2 v meste Žarnovica (TUBEX Slovakia, s.r.o. a CMK, s.r.o.). V okrese je evidovaných viac ako 50 stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia.

V súvislosti s navrhovaným riešením sa vznik nových zdrojov znečisťovania ovzdušia nepredpokladá.

Tab. Množstvo vyprodukovaných emisií v okrese Žarnovica zo stacionárnych zdrojov podľa znečisťujúcich látok v t/rok

Rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC
2016	29,968	403,543	223,375	134,279	80,363
2017	30,263	410,387	219,579	134,654	85,876
2018	20,796	424,863	198,351	138,757	78,653
2019	25,904	385,867	225,937	116,586	75,024
2020	27,307	412,095	209,983	98,622	55,328

Zdroj: NEIS

Znečistenie povrchových a podzemných vôd

Kvalita vody v toku Kľak nebola zisťovaná. Zdrojom znečistenia povrchových a podzemných vôd sú najmä odpadové splaškové vody z domácností (v obci nie je vybudovaná kanalizácia). Podzemné vody sa podľa údajov na www.beiss.sk zaraďujú do 1. triedy kvality (40,7%) a 3. triedy kvality (32,1%).

Erózia pôdy

Vodná erózia lokálne postihuje strmšie svahy so sklonom nad 7°, ktoré sú využívané ako poľnohospodárska pôda a preto sú nedostatočne chránené vegetáciou. Vodnej erózii napomáha pôdny kryt kambizemí, ktoré sú málo odolné voči eróznej degradácii. Vodná erózia sa v riešenom území prejavuje prevažne výmoľovou eróziou a hĺbkovou korytovou eróziou vodných tokov.

Zosuvy

V riešenom území je značný výskyt zosuvov, ktoré sa nachádzajú na svahoch pohoria Vtáčnik. Ide prevažne o stabilizované zosuvy, evidované sú aj potenciálne zosuvy. Najrozsiahlejší je zosuv v oblasti osád južne a juhozápadne od obce (Oslanovci, Korimovci, Eržiakovci, Dolný Pajer).

Radiačné zaťaženie

Miera prirodzenej rádioaktivity nie je nadmerná – celé riešené územie spadá do oblasti s nízkym a stredným radónovým rizikom; v celom zastavanom území obce je len nízke radónové riziko.

Seizmicita

Podľa prílohy A.2 STN 73 0036 Seizmické zaťaženia stavebných konštrukcií je riešené územie zaradené do 6-7° MSK-64.

Environmentálne záťaže a riešenie odpadového hospodárstva

Zber a likvidácia netriedeného komunálneho odpadu sa zabezpečuje na regionálnu skládku odpadu. Obec má vypracovaný program odpadového hospodárstva a schválené VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v obci. Zavedený je triedený zber druhotných surovín. Zberné miesto je zriadené pri obecnom úrade.

ŠGÚ DŠ eviduje v riešenom území jednu upravenú skládku odpadov a jednu opustenú skládku bez prekrytia (nelegálnu skládku). Skládky sú lokalizované v juhovýchodnej časti obce pri potoku Kľak.

V navrhovaných uliciach je potrebné rozmiestniť zberné nádoby na zber triedeného odpadu. Nakladanie s odpadmi na území obce musí byť v súlade s § 81 zákona č. 79/2015

Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ďalej je v oblasti odpadového hospodárstva vhodné:

- rozširovať triedený zber odpadu a odpad v maximálnej miere recyklovať
- zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu a sortiment komodít v zmysle cieľov programov odpadového hospodárstva obce a kraja
- uskutočňovať stály monitoring stavu životného prostredia a úplné odstraňovanie prípadných nelegálnych skládok a smetísk
- monitorovať kvalitu povrchových vôd, eliminovať vypúšťanie odpadových vôd

Navrhované opatrenia starostlivosti o životné prostredie

V oblasti starostlivosti o životné prostredie sa navrhujú špecifické opatrenia, rozdelené do viacerých kategórií. Spolu s navrhovanými opatreniami na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity viaceré z nich vychádzajú z odporúčaných opatrení Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

Opatrenia na ochranu prírodných zdrojov

- udržiavať existujúcu a založiť novú líniovú zeleň s funkciou retencie vody v krajine v podobe vsakovacích vegetačných pásov
- realizovať vodozádržné úpravy na drobných vodných tokoch na zachytávanie a retenciu prívalových vôd, napr. poldre, hrádzky
- uplatňovať agrotechnické opatrenia pri obrábaní poľnohospodárskej pôdy na zamedzenie vodnej erózie
- preferovať extenzívne hospodárenie na enklávach poľnohospodárskej pôdy obkolesených lesnými porastmi
- živočíšnu výrobu orientovať na pasienkársky chov oviec a hovädzieho dobytku
- rozšíriť výmeru ochranných lesov (nielen pre zachovanie biodiverzity územia a zamedzenie nadmernej exploatacie lesov, ale tiež pre elimináciu vodnej erózie)
- stabilizovať (potenciálne) svahové pohyby úpravou vodného režimu a výsadbou vegetácie

Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia, ochranu zdravia obyvateľstva

- revitalizovať existujúcu líniovú zeleň a vysadiť novú líniovú zeleň pozdĺž poľných ciest
- vysadiť pásy alebo línie izolačnej zelene okolo, resp. v rámci výrobných areálov a hospodárskych dvorov, najmä v kontakte s obytným územím
- vysadiť pásy alebo línie izolačnej zelene na rozhraní poľnohospodárskej pôdy a zastavaného územia, vrátane jeho navrhovaného rozšírenia

- ladom ležiace plochy alebo niekoľkokrát ročne a včas skosiť, alebo zalesniť drevinovou a krovinnou vegetáciou a ponechať sukcesii
- posilniť ekologickú osvetu medzi obyvateľmi a najmä deťmi, s aktívnym zapojením obyvateľov na ochrane a zveľaďovaní životného prostredia
- vybudovať splaškovú kanalizáciu v obci s čistením odpadových vôd
- čistenie odpadových vôd v rozptýlenom osídlení realizovať decentralizovaným spôsobom - formou malých čistiarní odpadových vôd
- zabezpečovať kompostovanie biologického odpadu
- v obytnom území nepovoľovať prevádzky, ktoré sú zdrojom hluku, vibrácií, prašnosti a znečistenia ovzdušia
- pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu a na základe výsledkov merania realizovať stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podložia, ako aj rešpektovať platnú legislatívu v oblasti radiačnej ochrany (v súčasnosti zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 87/2018 Z.z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vyhláška č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia)

Opatrenia na zachovanie, udržiavanie a tvorbu sídelnej vegetácie a prírodných prvkov, s ohľadom na odvrátenie nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy

- realizovať doplnenie a dotvorenie plôch verejnej zelene
- upraviť zelené pásy a predzáhradky pozdĺž ciest v zastavanom území obce
- postupne nahradiť alergénne dreviny, ako aj kompozične a krajinársky nevhodné dreviny vhodnejšími druhmi v zastavanom území obce
- vysadiť aspoň jednostrannú líniovú (alejovú) zeleň na hlavných obslužných cestách v navrhovaných obytných uliciach
- pri výsadbe prispôbiť výber drevín meniacim sa klimatickým podmienkam
- využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre
- vysádzať vetrolamy, živé ploty v sídle a na jeho okrajoch
- zvyšovať podiel vegetácie pre zadržiavanie (retenciu) a infiltráciu dažďových vôd v sídle, osobitne v zastavanom území obce a v jeho navrhovanom rozšírení
- preferovať renaturáciu a ochranu tokov, opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody a zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach

Hodnotenie z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie

Hodnotenie z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je podrobne spracované v správe o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie.

2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne výhradné ložiská, dobývacie priestory, ložiská nevyhradených nerastov ani prieskumné územia.

Evidované sú tu staré banské diela (v smere na Žarnovickú Hutu a v lokalite Jančokovci).

2.15 Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

V riešenom území si zvýšenú ochranu vyžadujú tieto plochy:

- inundačné územie - vymedzené záplavovými čiarami vodného toku Kľak
- zosuvné územia
- staré banské diela

2.16 Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch

Charakteristika pôdných pomerov

Navrhujú sa len zábery poľnohospodárskej pôdy. Zábery lesných pozemkov sa nepredpokladajú.

Poľnohospodárska pôda má na celkovej výmere katastrálneho územia podiel 43%. Z hľadiska pôdnych typov sú v riešenom území na poľnohospodárskej pôde dva typy pôd. V úzkom páse na nive potoka Klak sa vyvinuli fluvizeme, v hornatej časti na vulkanických zvetralinách vznikli kambizeme.

Komplexnú informáciu o pôdnych typoch, pôdnych druhoch, pôdotvornom substráte a sklonitosti reliéfu poskytujú bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ). V riešenom území sa podľa hlavných pôdnych jednotiek vyskytujú (s uvedením kódu hlavnej pôdnej jednotky v rámci BPEJ):

- 06 – fluvizeme typické, stredne ťažké
- 14 – fluvizeme (typ), stredne ťažké až ľahké, plytké
- 65 – kambizeme typické a kambizeme luvizemné na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké
- 68 – kambizeme typické kyslé na flyši, ťažké
- 77 – kambizeme (typ) plytké na vulkanických horninách, stredne ťažké
- 81 – kambizeme (typ) na vulkanických horninách, na výrazných svahoch: 12-25°, stredne ťažké až ťažké
- 83 – kambizeme (typ) na ostatných substrátoch, na výrazných svahoch: 12-25°, stredne ťažké až ťažké – prevláda v k.ú.
- 00 – pôdy na zrázoch nad 25° (bez rozlíšenia typu pôdy)

Najkvalitnejšiu pôdu v k.ú. Horné Hámre podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. predstavuje pôda s kódom BPEJ: 0506002, 0506012, 0514062, 0565212, 0565412, 0565522, 0706002, 0714062, 0765222, 0765412, 0765422, 0768242, 0768412, 0768425, 0768442, 0777465. Táto poľnohospodárska pôda je zaradená podľa BPEJ do 5., 6. a 8. skupiny kvality z celkovo 9 skupín kvality podľa zákona č. 220/2004 Z.z.

Zhodnotenie a zdôvodnenie stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

Hlavným dôvodom pre návrh nových rozvojových plôch je vysoký záujem o výstavbu rodinných domov v obci, ktorý reflektuje aj vysoko pozitívna migračná bilancia obce. Návrh rozvojových plôch pre rekreáciu odôvodňujeme vysokým záujmom o výstavbu rekreačných stavieb, pričom bol podrobený selekcii a do navrhovaného riešenia mohol byť zaradený len relevantný zlomok požiadaviek vlastníkov pozemkov.

Navrhované rozvojové plochy nadväzujú na existujúcu zástavbu a cesty. Návrh rozvojových plôch zdôvodňujeme potenciálom efektívnejšieho využitia už vybudovanej infraštruktúry. Len v prípade rozvojových plôch č. 3, 7, 8, 9, 12 - 15, 17, 18 sa počíta s budovaním novej infraštruktúry ciest, všetky ostatné rozvojové plochy využívajú existujúcu infraštruktúru. Okrem rozvojových plôch boli vytypované prieluky v existujúcej

zástavbe. Tieto prieluky sa však nachádzajú nielen v zastavanom území obce, ale charakter jednotlivých prieluk majú aj rozvojové plochy č. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 12, 15, 19.

Pre rozvojovú plochu č. 3, ktorá je v súčasnosti vo výstavbe, bol už vydaný individuálny súhlas podľa § 15 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov.

Z hľadiska druhu pozemku ide prevažne o zábery trvalých trávnych porastov a v menšej miere ornej pôdy, v zastavanom území aj zábery záhrad. V prípade rozvojových plôch č. 3, 4, 22 tvoria malú časť ich výmery aj pozemky evidované v KN ako zastavané a ostatné plochy. Tieto skutočnosti sú zohľadnené v bilancii predpokladaných záberov poľnohospodárskej pôdy. Celková navrhovaná plocha záberov poľnohospodárskej pôdy je 20,6462 ha.

Najkvalitnejšia pôda v danom katastrálnom území sa sústreďuje v zastavanom území a jeho okolí. V kontakte so zastavaným územím obce sa nenachádzajú žiadne pôdy, ktoré by neboli evidované ako najkvalitnejšie v danom katastrálnom území. Menej kvalitné pôdy sa vyskytujú hlavne na svahoch vo vyšších polohách. Vzhľadom k tejto skutočnosti nebolo možné vyhnúť sa návrhu záberov najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy. Najkvalitnejšie pôdy v danom katastrálnom území sú v tabuľke označené podčiarknutím.

Skutočný záber poľnohospodárskej pôdy v navrhovaných rozvojových plochách pre bývanie bude oproti uvádzaným bilanciam nižší, a to asi o 50%. Predpokladá sa, že zábery poľnohospodárskej pôdy budú len na zastavané plochy objektov a pozemky pod cestami. Na zastavanú plochu 1 rodinného domu bude pripadať max. 200 m².

Lokality pre výstavbu s predpokladom záberov poľnohospodárskej pôdy sú zakreslené v grafickej časti.

Rozvojové plochy sú rozdelené do dvoch etáp výstavby (I. etapa, II. etapa) podľa predpokladanej postupnosti výstavby.

Vyhodnotenie záberov poľnohospodárskej pôdy je spracované v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov a v zmysle jeho vykonávacej vyhlášky č. 508/2004 Z. z. Tabuľka je spracovaná v súlade so vzorom tabuľky v prílohe č. 4 uvedenej vyhlášky.

Tab. Prehľad o štruktúre poľnohospodárskej pôdy v lokalitách s uvažovaným použitím poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodárske účely

Číslo Lok.	K.ú.	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpokladaná výmera PP				Užív. PP	Vybud. hydrom zariad.	Čas. etapa realiz	Iná inform.
				spolu v ha	Z toho Skupina BPEJ	výmera ha	z toho v ZÚO				
1	Horné Hámre	bývanie	0,8129	0,8129	<u>0506012/6</u>	0,8129		FO	-	I.	
2	Horné Hámre	bývanie	0,1361	0,1361	<u>0506012/6</u>	0,1361		FO	-	I.	
3	Horné Hámre	bývanie	3,8634	2,6299	<u>0565212/5</u> <u>0565412/6</u> <u>0765412/6</u>	2,1346 0,2084 0,2869		FO	-	I.	
4	Horné Hámre	bývanie	0,5750	0,5087	<u>0565412/6</u> <u>0565212/5</u> <u>0506012/6</u>	0,2562 0,1676 0,0849		FO	-	I.	
5	Horné Hámre	bývanie	0,0659	0,0659	<u>0565212/5</u>	0,0659		FO	-	I.	
6	Horné Hámre	bývanie	0,0575	0,0575	<u>0565212/5</u>	0,0575		FO	-	I.	
7	Horné Hámre	bývanie	0,0901	0,0901	<u>0565212/5</u>	0,0901		FO	-	I.	
8	Horné Hámre	bývanie	0,2111	0,2111	<u>0565212/5</u>	0,2111	0,0594	FO	-	I.	časť v ZÚO
9	Horné Hámre	bývanie	0,5875	0,5875	<u>0506002/5</u>	0,5875		FO	-	II.	
11	Horné Hámre	bývanie	0,1397	0,1397	<u>0506002/5</u>	0,1397		FO	-	I.	
12	Horné Hámre	bývanie	0,3303	0,3303	<u>0565212/5</u> <u>0565412/6</u>	0,2106 0,1197		FO	-	I.	
13	Horné Hámre	bývanie	1,8207	1,8207	<u>0565212/5</u> <u>0565412/6</u> <u>0583682/9</u>	0,5529 0,6711 0,5967		FO	-	I.+II.	
14	Horné Hámre	bývanie	1,3930	1,3930	<u>0565212/5</u> <u>0565412/6</u> <u>0583682/9</u>	0,5305 0,5864 0,2761		FO	-	I.+II.	
15	Horné Hámre	bývanie	0,2733	0,2733	<u>0565412/6</u>	0,2733		FO	-	I.	
16	Horné Hámre	bývanie	0,2000	0,2000	<u>0781682/9</u> <u>0565412/6</u>	0,1065 0,0935		FO	-	I.	
17	Horné Hámre	bývanie	0,3733	0,3733	<u>0565412/6</u> <u>0583682/9</u>	0,2172 0,1561		FO	-	I.	
18	Horné Hámre	bývanie	0,8271	0,8271	<u>0565412/6</u> <u>0583682/9</u>	0,8249 0,0022		FO	-	I.	
19	Horné Hámre	bývanie	0,3205	0,3205	<u>0565412/6</u> <u>0565212/5</u>	0,1402 0,1803	0,0695	FO	-	I.	časť v ZÚO
20	Horné Hámre	výroba	0,8491	0,8491	<u>0506002/5</u>	0,8491		FO	-	I.	
21	Horné Hámre	rekreácia++	0,0780	0,0780	<u>0583772/9</u>	0,0780		FO	-	II.	
22	Horné Hámre	rekreácia++	0,3128	0,2393	<u>0583772/9</u>	0,2393		FO	-	II.	
23	Horné Hámre	rekreácia++	0,6508	0,6508	<u>0783782/9</u> <u>0768532/6</u> <u>0583682/9</u>	0,3831 0,0503 0,2174		FO	-	II.	
24	Horné	rekreácia	0,0734	0,0734	<u>0783772/9</u>	0,0734		FO	-	II.	

Číslo Lok.	K.ú.	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpokladaná výmera PP			Užív. PP	Vybud. hydrom zariad.	Čas. etapa realiz	Iná inform.
				spolu v ha	Z toho Skupina BPEJ	výmera ha				
	Hámre	cia++								
25	Horné Hámre	rekreácia++	0,3100	0,3100	<u>0768242/5</u>	0,3100		FO	odvodn.	II.
26	Horné Hámre	rekreácia++	0,2716	0,2716	<u>0768242/5</u>	0,2716		FO	odvodn.	II.
27	Horné Hámre	rekreácia++	0,8275	0,8275	<u>0768242/5</u>	0,8275		FO	odvodn.	II.
28	Horné Hámre	rekreácia++	0,2540	0,2540	<u>0768242/5</u>	0,2540		FO	–	II.
29	Horné Hámre	rekreácia++	0,8346	0,8346	<u>0768242/5</u>	0,8346		FO	–	II.
31	Horné Hámre	rekreácia++	0,2761	0,2761	0783682/9 0783882/9	0,0910 0,1851		FO	–	II.
32	Horné Hámre	rekreácia++	0,9989	0,9989	<u>0765422/6</u>	0,9989		FO	–	I.
34	Horné Hámre	rekreácia++	0,7349	0,7349	0700892/9 0783872/9	0,6011 0,1338		FO	–	I.
prie-luky I.	Horné Hámre	bývanie	1,1681	1,1681	<u>0506012/6</u> <u>0565212/5</u> <u>0506002/5</u> <u>0565412/6</u>	1,1681	1,1681	FO	–	I.+II.
prie-luky II.	Horné Hámre	bývanie	0,7160	0,7160	<u>0565412/6</u> <u>0565212/5</u> <u>0506002/5</u>	0,7160	0,7160	FO	–	I.+II.
prie-luky III.	Horné Hámre	rekreácia++	0,7170	0,7170	<u>0768242/5</u>	0,7170	0,7170	FO	–	I.+II.
prie-luky IV.	Horné Hámre	rekreácia++	0,8693	0,8693	<u>0768242/5</u>	0,8693	0,8693	FO	–	I.+II.
Spo-lu				20,6462						

Vysvetlivky: ZÚO = zastavané územie obce

2.17 Hodnotenie navrhovaného riešenia z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územno-technických dôsledkov

Environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia

Navrhované riešenie neprináša žiadne zámery, ktoré by zhoršovali životné prostredie, či poškodzovali prírodu a krajinu. Pre zlepšenie kvality životného prostredia, ako aj elimináciu a prevenciu environmentálnych problémov, definujeme v záväznej časti tejto

územnoplánovacej dokumentácie súbor opatrení, ktoré vytvoria predpoklady pre udržateľný rozvoj územia.

V oblasti technickej infraštruktúry jednoznačne prispeje návrh vybudovania splaškovej kanalizácie s čistením odpadových vôd v celej obci k zlepšeniu kvality životného prostredia, ako aj k udržaniu a zlepšeniu kvality vôd. Návrh napojenia nových rozvojových plôch v súvisle urbanizovanom území obce na verejný vodovod, splaškovú kanalizáciu, plynovod prispeje k vysokému komfortu bývania a udržaniu kvality ovzdušia.

Nárast počtu obyvateľov obce a prítomného obyvateľstva a z toho vyplývajúci potenciálny tlak na životné prostredie bude eliminovaný uplatnením stanovených zásad a záväzných regulatívov. Stanovené sú podrobné regulatívy pre jednotlivé priestorovo-funkčné celky, vrátane regulatívov pre umiestňovanie prípadných drobných remeselných prevádzok a pre drobnochov v obytnom území. Navrhované riešenie nepočíta so vznikom veľkých ani stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia.

Z hľadiska vplyvov na krajinu je v navrhovanom riešení posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Líniová zeleň sa využíva na zabezpečenie hygienických a pôdoochranných funkcií a ako kompozičný prvok. Za účelom zachovania zelene a nespevnených plôch v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálny podiel zastavaných plôch a minimálny podiel zelene. Ďalšie pozitívne environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia vyplývajú z priemetu konkrétnych opatrení krajinnookologického plánu a návrhu prvkov ÚSES.

Pozitívny vplyv na vodné pomery budú mať navrhované vodozádržné opatrenia, ako aj špecifické opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny. Viaceré z týchto opatrení predstavujú súčasne odporúčané opatrenia Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana a doplnenie funkčných brehových porastov a sprievodnej vegetácie tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny – založenie vsakovacích vegetačných pásov, vodozádržné opatrenia na vodných tokoch, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, renaturalizácia mokradí, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest a na rozčlenenie veľkých honov poľnohospodárskej pôdy. Ďalšie opatrenia v zmysle uvedenej stratégie sú navrhované v sídelnom prostredí, v rámci opatrení na zachovanie, udržiavanie a tvorbu sídelnej vegetácie a prírodných prvkov, s ohľadom na odvrátenie nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy. Ide o výber relevantných adaptačných opatrení stratégie, z kategórií opatrení voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav, opatrení voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchríc, opatrení voči častejšiemu výskytu sucha, opatrení voči častejšiemu výskytu zrážok.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia

V prípade naplnenia predpokladov mierneho prírastku obyvateľov obce dôjde k postupnému zlepšeniu sociálnej a demografickej štruktúry obyvateľstva – zvýšeniu

podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov. Zvýšenie počtu obyvateľov tiež rozšíri trhový potenciál pre etablovanie nových prevádzok služieb a obchodu. Tieto zmeny budú mať výrazne pozitívny dopad na celkovú vitalitu obce. Nárast miestnej populácie však bude mierny a postupný a neohrozí tradičnú vidiecku komunitu.

Pozitívny vplyv na obyvateľstvo bude mať návrh revitalizácie a dobudovania plôch verejnej zelene s oddychovými priestranstvami. Kultivované a atraktívne prostredie podporí sociálne kontakty a potenciálne posilní súdržnosť miestnej komunity. Špecifické nároky segmentu obyvateľstva v poproduktívnom veku budú saturované navrhovaným zariadením sociálnych služieb pre seniorov.

Územno-technické dôsledky navrhovaného riešenia

Navrhovaná výstavba v nových rozvojových plochách si vyžiada nároky na vybudovanie príslušnej technickej infraštruktúry – vodovodu pre zásobovanie pitnou vodou, splaškovej kanalizácie, strednotlakových rozvodov plynu, elektrických rozvodov a vedení, telekomunikačných rozvodov. V oblasti dopravnej infraštruktúry je nevyhnutné rozšíriť a rekonštruovať miestne cesty, dobudovať chodníky pre chodcov, cyklotrasy. Pre zabezpečenie dopravného prístupu do nových rozvojových plôch je potrebné vybudovanie miestnych obslužných ciest a upokojených ciest.

Pri projektovaní stavieb je nutné zohľadňovať všeobecné technické požiadavky na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie v zmysle § 56 – 58 vyhlášky č. 532/2002 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Taktiež je potrebné dodržiavať všetky právne predpisy týkajúce sa požiadaviek na kvalitu životného prostredia, vrátane hygienických predpisov.

3. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU – ZÁVÄZNÁ ČASŤ

Závazná časť obsahuje:

- zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, určenie prípustných, obmedzujúcich, vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia, určenie regulácie využitia plôch
- zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia územia
- zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného vybavenia územia
- zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia územia
- zásady a regulatívy zachovania kultúrnohistorických hodnôt
- zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability
- vymedzenie zastavaného územia obce
- vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov
- zoznam verejnoprospešných stavieb a vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu a na chránené časti krajiny
- určenie, na ktoré časti územia je potrebné obstaráť a schváliť územný plán zóny
- schému záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb

Z grafickej časti je súčasťou záväznej časti Regulačný výkres, t.j. výkres č. 6.

Závazná časť riešenia je vyznačená aj v komplexnom výkrese (výkresy č. 2, 3). Detailné funkčné využitie územia podľa komplexného výkresu je súčasťou smernej časti. Záväzné regulatívy funkčného využitia sú viazané na priestorovo-funkčné celky vyznačené v regulačnom výkrese.

3.1 Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, určenie prípustných, obmedzujúcich, vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia, určenie regulácie využitia plôch

Zásady organizácie územia z hľadiska priestorového usporiadania

Z hľadiska priestorového usporiadania sú záväzné nasledovné zásady:

- 1) lokalizáciou novej zástavby rozvinúť priestorové pôsobenie hlavnej kompozičnej osi
- 2) novú uličnú sieť prirodzene prepojiť s existujúcou uličnou sieťou
- 3) uskutočniť komplexnú revitalizáciu a dobudovanie centrálnej časti obce, vrátane úpravy a dotvorenia verejných priestranstiev, doplnenia verejnej zelene a oddychových plôch
- 4) rešpektovať ako nezastavateľné plochy existujúce plochy verejnej zelene
- 5) vytvoriť kontinuálny uličný priestor zástavbou na voľných prielukách
- 6) pri zástavbe prieluk a rozvojových plôch dodržať založenú uličnú a stavebnú čiaru, zladíť architektonické riešenie stavieb (tvar striech, podlažnosť a pod.) s okolitými stavbami
- 7) nepovoľovať v obci skupinové formy zástavby (radovú zástavbu)
- 8) samostatne stojace rodinné domy budovať na pozemkoch s minimálnou veľkosťou 500 m² na 1 bytovú jednotku; pri 2 a 3 bytových jednotkách sa táto výmera zvýši o 30% na každú ďalšiu bytovú jednotku; v zmiešanom území Z2 (usadlosti a chaty v rozptyle) sa minimálna výmera pozemku stanovuje na 1000 m², pričom v prípade výmery pozemku nad 2500 m² nesmie zastavaná plocha presiahnuť 600 m²
- 9) konštrukcie oplotení pozemkov rodinných domov, rekreačných chát a usadlostí z uličnej strany vyššie ako 1,5 m môžu byť len priehľadné z dreva, z kovových prvkov alebo zo zelene; nové oplotenia umiestňovať minimálne 2 m od krajnice miestnej cesty podľa jej navrhovaného šírkového usporiadania
- 10) zachovať pôvodné zastavovacie štruktúry a rešpektovať vidiecky charakter zástavby, najmä jej výškovú hladinu a urbanistickú mierku jednotlivých objektov, ako aj pohľady a priehľady na dominantu obce – kostol
- 11) dodržiavať regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia pre jednotlivé funkčné územia a priestorovo-funkčné celky

- 12) rešpektovať limity prírodného charakteru (geomorfologické pomery, vodné toky s inundačným územím, zosuvy, významné biotopy) a územnotechnické limity (línie nadradeného dopravného a technického vybavenia)
- 13) pred výstavbou objektov na evidovaných zosuvných územiach s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov posúdiť vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia a overiť inžinierskogeologickým prieskumom
- 14) rozšíriť zastavané územie podľa navrhovanej hranice zastavaného územia, vyznačenej v grafickej časti a definovanej v kap. 3.7 záväznej časti
- 15) rezervovať koridory pre líniové stavby ciest a technickej infraštruktúry podľa zásad uvedených v kap. 3.3 a 3.4 záväznej časti

Zásady organizácie územia z hľadiska funkčného využívania

Z hľadiska funkčného využívania sú záväzné nasledovné zásady:

- 1) rozvíjať jednotlivé funkcie vo vhodnom vzájomnom pomere, s orientáciou najmä na rozvoj bývania a rekreácie
- 2) nové plochy pre bývanie rovnomerne rozložiť do viacerých lokalít v zastavanom území obce a po jeho okrajoch
- 3) dôsledne priestorovo oddeľovať obytné funkcie a výrobné funkcie
- 4) výrobné a skladové prevádzky sústrediť v dobre dostupnej polohe v blízkosti cesty II/512, na východnom okraji obce
- 5) nepovoľovať v obci prevádzky priemyselnej výroby a logistiky nadmiestneho významu
- 6) koncentrovať zariadenia občianskeho vybavenia celoobecného významu do centrálnej zóny obce
- 7) rozptýlené osídlenie rozvíjať ako zmiešané územie hospodárskych usadlostí, kombinujúce funkcie bývania, rekreácie (chalupárčenie, agroturistika) a poľnohospodárskej malovýroby
- 8) v obytnom území je drobnochov hospodárskych zvierat prípustný len v rozsahu pre osobnú potrebu pri dodržaní minimálnej vzdialenosti stavby pre drobnochov od obytnej budovy 10 m a za predpokladu, že to umožňujú veterinárne a hygienické predpisy
- 9) pri výstavbe obytných budov rešpektovať všetky ochranné pásma sietí a zariadení technickej a dopravnej infraštruktúry
- 10) v rámci väčších navrhovaných obytných súborov vybudovať plochy verejnej zelene s parkovou úpravou a pre oddychové aktivity obyvateľov, prípadne aj s detskými ihriskami

Regulatívy priestorového usporiadania

Územný plán stanovuje súbor záväzných regulatívov priestorového usporiadania. Regulatívy sa vzťahujú na priestorovo-funkčné celky, vymedzené v regulačnom výkrese. Týkajú sa plôch s predpokladom lokalizácie zástavby (navrhované rozvojové plochy), ako aj plôch existujúcej zástavby. Pre usmernenie priestorového usporiadania zástavby sú definované nasledujúce regulatívy:

Maximálna výška zástavby

Regulatív maximálnej výšky zástavby je vyjadrený maximálnym počtom nadzemných podlaží (NP), resp. v metroch tam, kde sa nedá určiť podlažiami (v prípade výrobných území). Do počtu nadzemných podlaží sa nezapočítava podkrovie a ustupujúce podlažie. Objekty, ktoré v čase schválenia tohto územného plánu a jeho regulatívov, vykazujú vyššiu podlažnosť ako je určené pre príslušný priestorovo-funkčný celok, si túto podlažnosť môžu zachovať aj pri prestavbe a rekonštrukcii, avšak nemôžu túto podlažnosť zvyšovať. Regulatív maximálnej výšky zástavby sa nevzťahuje na technické vybavenie (stožiare technických zariadení a pod.) umiestňované mimo zastavaného územia. Podrobné definície vybraných uvádzaných pojmov sú v kap. 4.2. Maximálna výška zástavby je stanovená pre priestorovo-funkčné celky nasledovne:

- 1 nadzemné podlažie – v rekreačnom území R1, v zmiešanom území Z2
- 1 nadzemné podlažie a súčasne 12 m – vo výrobnom území V1, V2
- 2 nadzemné podlažia – v obytnom území B1
- 3 nadzemné podlažia – v zmiešanom území Z1

Maximálny podiel zastavaných plôch

Maximálny podiel zastavaných plôch je určený maximálnym percentom zastavanosti (pomer zastavanej plochy k ploche pozemku alebo k skupine súvisiacich pozemkov x 100). Do zastavaných plôch sa nezapočítavajú spevnené plochy. Záväzný regulatív maximálneho percenta zastavanosti je stanovený pre všetky plochy s predpokladom lokalizácie zástavby. Regulatív minimálnej intenzity využitia plôch nie je stanovený. Podrobné definície vybraných uvádzaných pojmov sú v kap. 4.2. Maximálny podiel zastavaných plôch je stanovený pre priestorovo-funkčné celky nasledovne:

- maximálne 40% – v zmiešanom území Z1 (centrálna zóna obce)
- maximálne 30% – v obytnom území B1, v rekreačnom území R1, vo výrobnom území V1
- maximálne 20% – v zmiešanom území Z2
- maximálne 15% – vo výrobnom území V2

Minimálny podiel zelene

Minimálny podiel zelene je určený ako minimálne percento zelene (pomer započítateľných plôch zelene k ploche pozemku alebo k skupine súvisiacich pozemkov x 100). Za započítateľné plochy sa považuje zeleň na rastlom teréne, nad podzemnými konštrukciami. Do plôch zelene sa nezapočítavajú zelené strechy a terasy objektov so zeleňou. Minimálny podiel zelene je stanovený pre priestorovo-funkčné celky nasledovne:

- minimálne 20% – vo výrobnom území V1, v zmiešanom území Z1
- minimálne 30% – vo výrobnom území V2
- minimálne 35% – v obytnom území B1
- minimálne 50% – v rekreačnom území R1
- minimálne 60% – v zmiešanom území Z2

Odstupové vzdialenosti medzi objektmi

Pri umiestňovaní stavieb je potrebné riadiť sa vyhláškou č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Minimálne odstupové vzdialenosti medzi objektmi sú stanovené v § 6 tejto vyhlášky. Ak rodinné domy vytvárajú medzi sebou voľný priestor, vzdialenosť medzi nimi nesmie byť menšia ako 7 m (§ 6, ods. 3). V rozptýlenom osídlení sa má táto vzdialenosť zvýšiť na dvojnásobok.

Regulatívy funkčného využitia územia

Územný plán obce v zmysle vyhlášky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii (§ 12, ods. 4, písm. f) stanovuje nasledovný súbor regulatívov funkčného využívania územia:

- priradenie k prevládajúcemu funkčnému územiu (obytné / zmiešané / výrobné / rekreačné územie / územie bez zástavby).
- prípustné funkčné využívanie – vymedzenie prevládajúceho funkčného využívania. Prípustné funkčné využívanie musí predstavovať minimálne 60% funkčných plôch príslušného priestorovo-funkčného celku.
- obmedzujúce funkčné využívanie – je prípustné len za stanovených podmienok, resp. obmedzení. Obmedzujúce funkčné využívanie môže predstavovať maximálne 40% funkčných plôch príslušného priestorovo-funkčného celku.
- zakazujúce funkčné využívanie – pomenúva neprípustné funkcie s predpokladom nevhodného pôsobenia na okolité prostredie

Regulatívy sa vzťahujú na priestorovo-funkčné celky, vymedzené v regulačnom výkrese. Regulatívy funkčného využitia sú definované v podobe regulačných listov priestorovo-funkčných celkov.

Regulačné listy priestorovo-funkčných celkov

Regulácia funkčného využitia pre obytné územie B1 (bývanie v rodinných domoch)

Charakteristika a vymedzenie:

- V priestorovo-funkčnom celku B1 sa počíta so zachovaním, ako aj s novou výstavbou rodinných domov s možnosťou zastúpenia menších prevádzok základného občianskeho vybavenia a drobných remeselno-výrobných prevádzok v rodinných domoch, prípadne aj v samostatných objektoch. Výstavbu v záhradách v zastavanom území obce je mimo vymedzených rozvojových plôch a prieluk možné realizovať len formou viacgeneračného bývania s max. jedným rodinným domom v záhrade za existujúcimi rodinnými domami pôvodnej zástavby (pri dodržaní regulatívu minimálnej výmery pozemku) a za podmienky zabezpečenia vlastného prístupu k domom v tzv. druhom rade. Priestorovo-funkčný celok B1, resp. jeho jednotlivé segmenty, sú vymedzené v regulačnom výkrese v zastavanom území obce a v rozsahu navrhovaných rozvojových plôch.

Prevládajúce funkčné územie:

- obytné územie

Prípustné funkčné využívanie:

- bývanie v rodinných domoch

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné technické vybavenie a verejné dopravné vybavenie (vrátane odstavných a parkovacích plôch, garáží) - len vybavenie nevyhnutné pre obsluhu daného priestorovo-funkčného celku
- základné občianske vybavenie typu maloobchod, služby pre obyvateľstvo, sociálne služby (vrátane zdravotníckych a vzdelávacích zariadení), verejné stravovanie, prechodné ubytovanie, administratíva, kultúrne zariadenia – len miestneho významu
- nepoľnohospodárska výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – len výrobné služby a remeselné prevádzky so zastavanou plochou do 200 m²
- ihriská a oddychové plochy – len miestneho významu pre potreby príslušného obytného územia

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- bývanie v bytových domoch
- poľnohospodárska výroba (vrátane živočíšnej výroby) – okrem drobného
- priemyselná výroba (vrátane stavebnej výroby)
- skladovanie a logistika

- občianske vybavenie vyššieho významu s negatívnymi vplyvmi na kvalitu prostredia a/alebo s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu
- technické vybavenie a dopravné vybavenie vyššieho významu
- všetky ostatné druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, zvýšeným výskytom hlodavcov a pod.) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných pozemkov

Regulácia funkčného využitia pre zmiešané územie Z1 (centrálnej zóny obce)

Charakteristika a vymedzenie:

- Centrálnej zóna obce má charakter polyfunkčného územia bývania a občianskeho vybavenia, s predpokladom zvyšovania zastúpenia drobných prevádzok občianskeho vybavenia; súčasťou centrálnej zóny obce je aj obecný športový areál. Počíta sa tu so zachovaním existujúcej zástavby a jej charakteru, s možnosťou intenzifikácie zástavby. Zachová sa existujúca verejná a vyhradená zeleň. Priestorovo-funkčný celok Z1 je vymedzený v regulačnom výkrese, v rozsahu centrálnej zóny obce, vymedzenej tiež v komplexnom výkrese.

Prevládajúce funkčné územie:

- zmiešané územie

Prípustné funkčné využívanie:

- bývanie v rodinných domoch
- základné občianske vybavenie typu maloobchod, služby pre obyvateľstvo, sociálne služby (vrátane zdravotníckych a vzdelávacích zariadení), verejné stravovanie, prechodné ubytovanie, administratíva, kultúrne zariadenia – len miestneho významu

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné technické vybavenie a verejné dopravné vybavenie (vrátane odstavných a parkovacích plôch, garáží) - len vybavenie nevyhnutné pre obsluhu daného priestorovo-funkčného celku
- bývanie v bytových domoch
- šport a rekreácia – športové ihriská, oddychové plochy a zariadenia pre rekreáciu a šport
- odpadové hospodárstvo (zberný dvor, kompostovisko) – len miestneho významu v existujúcom rozsahu a bez negatívnych vplyvov na životné prostredie
- verejná a vyhradená zeleň

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- poľnohospodárska výroba (vrátane živočíšnej výroby)

- priemyselná výroba a výrobné služby – okrem existujúcich prevádzok
- skladovanie a logistika
- občianske vybavenie vyššieho významu s negatívnymi vplyvmi na kvalitu prostredia a/alebo s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu
- technické vybavenie a dopravné vybavenie vyššieho významu
- všetky ostatné druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, zvýšeným výskytom hlodavcov a pod.) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných pozemkov

Regulácia funkčného využitia pre zmiešané územie Z2 (usadlosti a chaty v rozptyle)

Charakteristika a vymedzenie:

- V priestorovo-funkčnom celku Z2 sa počíta so zachovaním, dostavbou, prestavbou existujúcich rekreačných chát a usadlostí s kombinovanou obytnou funkciou, rekreačnou funkciou (vo forme individuálnej chatovej a chalupárskej rekreácie, agroturistiky) a výrobnou funkciou tradičnej poľnohospodárskej malovýroby. Nová výstavba je možná v rámci navrhovaných rozvojových plôch a v záhradách v zastavanom území obce. Priestorovo-funkčný celok Z2, resp. jeho jednotlivé segmenty, sú vymedzené v regulačnom výkrese v zastavanom území obce, v rozsahu existujúcej zástavby a navrhovaných rozvojových plôch. Priestorovo-funkčný celok Z2 pozostáva z nasledovných segmentov v lokalitách: Z2a - Prostrednovci, Pod Skalkou, Zavrchovci, Pittner, Žiar, Breziny (SZ časť k.ú.), Z2b - Jančokovci, Gambatovci (Z časť k.ú.), Z2c - Dolný Pajer, Horný Pajer, Maras (JZ časť k.ú.), Z2d - Kostivrch, Majer (J časť k.ú.), Z2e - Lipie, Oslanovci, Fusatovci, Katrenovci, Štefankovci, Horní Štefankovci, Korimovci, Štetlovo (centrálne časť k.ú.), Z2f - Šajbovci, Vodnákovci, Pukovci, Cvangovci (V časť k.ú.), Z2g - Biely vrch, Rovné, Lešniakovci, Beňov vrch, Marušková dol., Majsniarovci (S časť k.ú.)

Druh funkčného územia:

- zmiešané územie

Prípustné funkčné využívanie:

- rekreácia individuálna – v rekreačných chatkách so zastavanou plochou do 80 m²
- bývanie v hospodárskych usadlostiach, resp. rodinných domoch so zastavanou plochou do 200 m², vrátane drobnochovu

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné technické vybavenie a verejné dopravné vybavenie (vrátane odstavných a parkovacích plôch, garáží pre rezidentov) - len vybavenie nevyhnutné pre obsluhu daného priestorovo-funkčného celku
- prechodné ubytovanie rekreatantov – s kapacitou do 10 lôžok

- ihriská a oddychové plochy do výmery 500 m²

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- bývanie v bytových domoch
- priemyselná výroba (vrátane výrobných služieb)
- skladovanie a logistika
- živočíšna výroba - veľkochov
- rekreačné zariadenia vyššieho významu
- technické vybavenie a dopravné vybavenie vyššieho významu
- všetky ostatné druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, zvýšeným výskytom hlodavcov a pod.) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných pozemkov

Regulácia funkčného využitia pre rekreačné územie R1 (rekreácia)

Charakteristika a vymedzenie:

- V priestorovo-funkčnom celku R1 sa počíta so zachovaním, prípadne dobudovaním rekreačného areálu agroturistiky (Jazdecký areál sv. Františka). Priestorovo-funkčný celok R1 je vymedzený v regulačnom výkrese.

Prevládajúce funkčné územie:

- rekreačné územie

Prípustné funkčné využívanie:

- rekreácia – agroturistika
- občianske vybavenie viazané na rekreáciu (služby, verejné stravovanie, kultúra, prechodné ubytovanie)

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné technické vybavenie a verejné dopravné vybavenie – len vybavenie nevyhnutné pre obsluhu daného priestorovo-funkčného celku
- športové ihriská a zariadenia športu (vrátane prevádzkových objektov)
- verejná a vyhradená zeleň – na podporu oddychových a rekreačných funkcií

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- bývanie (okrem ubytovania zamestnancov a správcov)
- priemyselná výroba
- skladovanie a logistika
- občianske vybavenie nesúvisiace s prípustným funkčným využívaním

Regulácia funkčného využitia pre výrobné územie V1 (nepoľnohospodárska výroba a sklady)

Charakteristika a vymedzenie:

- V priestorovo-funkčnom celku V1 sa počíta so zachovaním a dobudovaním výrobných areálov nepoľnohospodárskej výroby a skladov. Priestorovo-funkčný celok V1 je vymedzený v regulačnom výkrese.

Prevládajúce funkčné územie:

- výrobné územie

Prípustné funkčné využívanie:

- nepoľnohospodárska výroba, výrobné služby (vrátane opravárenských, servisných, stavebníckych a komunálnych prevádzok)

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné technické vybavenie a verejné dopravné vybavenie – len vybavenie nevyhnutné pre obsluhu daného priestorovo-funkčného celku
- skladovanie a logistika – miestneho významu
- komerčná administratíva – súvisiaca s prípustným funkčným využívaním
- vyhradená zeleň (ochranná a areálová)

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- poľnohospodárska výroba
- bývanie
- šport a rekreácia

Regulácia funkčného využitia pre výrobné územie V2 (poľnohospodárska výroba)

Charakteristika a vymedzenie:

- V priestorovo-funkčnom celku V2 sa počíta so zachovaním a revitalizáciou areálu poľnohospodárskej výroby s možnosťou aktivít agroturistiky, pričom živočíšnu výrobu je možné realizovať v časti areálu odvrátenej od obytného územia, najmenej vo vzdialenosti 50 m od obytných stavieb, Priestorovo-funkčný celok V2 je vymedzený v regulačnom výkrese, v rámci zastavaného územia obce.

Prevládajúce funkčné územie:

- výrobné územie

Prípustné funkčné využívanie:

- poľnohospodárska výroba (vrátane živočíšnej výroby do 100 veľkých dobytčích jednotiek)

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné technické vybavenie a verejné dopravné vybavenie – len vybavenie nevyhnutné pre obsluhu daného priestorovo-funkčného celku
- nepoľnohospodárska výroba, výrobné služby (vrátane opravárenských, servisných, stavebníckych a komunálnych prevádzok)
- skladovanie a logistika – miestneho významu
- plochy vyhradenej zelene (ochrannej a areálovej)

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- bývanie (okrem ubytovania zamestnancov / správcov)
- priemyselná výroba s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie
- skladovanie a logistika vyššieho významu
- šport a rekreácia (okrem agroturistiky)

Regulatívy funkčného využitia územia pre územie bez zástavby K1 (les)

Charakteristika a vymedzenie:

- Priestorovo-funkčný celok K1 je zalesnený a využívaný pre účely lesného hospodárstva. Plní dôležité funkcie v rámci územného systému ekologickej stability. Socioekonomické aktivity sú prípustné len v minimálnom rozsahu. Priestorovo-funkčný celok K1 je vymedzený v regulačnom výkrese, v rozsahu pozemkov vedených v KN ako lesné pozemky (prevažne mimo zastavaného územia obce).

Prevládajúce funkčné územie:

- územie bez zástavby

Prípustné funkčné využívanie:

- lesné porasty, nelesná drevinová vegetácia

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné technické vybavenie a verejné dopravné vybavenie – len nevyhnutné vybavenie
- zariadenia a stavby pre účely lesného hospodárstva – senníky, horáreň, posedy a pod.
- doplnkové vybavenie cyklistických trás a peších turistických trás – prístrešky, odpočívadlá, rozhľadne atď.

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- výstavba akýchkoľvek iných trvalých stavieb

Regulatívy funkčného využitia územia pre územie bez zástavby K2 (cintorín)

Charakteristika a vymedzenie:

- Priestorovo-funkčný celok K2 tvorí sídelná zeleň - špeciálna zeleň cintorína. Priestorovo-funkčný celok K2 je vymedzený v regulačnom výkrese.

Prevládajúce funkčné územie:

- územie bez zástavby

Prípustné funkčné využívanie:

- špeciálna zeleň (cintorín), vrátane objektov pohrebných a súvisiacich služieb

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné technické vybavenie a verejné dopravné vybavenie – len nevyhnutné vybavenie

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- všetky ostatné druhy funkčného využívania

Regulácia funkčného využitia pre územie bez zástavby K3 (poľnohospodárska pôda mimo zastavaného územia obce)

Charakteristika a vymedzenie:

- Priestorovo-funkčný celok K3 je poľnohospodársky využívaný zväčša ako trvalé trávne porasty. Územie je vhodné na poľnohospodárske využitie, bez lokalizácie novej zástavby. Pre zvýšenie ekologickej stability sú potrebné ekostabilizačné opatrenia a dobudovanie prvkov ÚSES. Priestorovo-funkčný celok K3 je vymedzený v regulačnom výkrese, prevažne v rozsahu pozemkov vedených v KN ako poľnohospodárska pôda (mimo zastavaného územia obce).

Prevládajúce funkčné územie:

- územie bez zástavby

Prípustné funkčné využívanie:

- poľnohospodárska pôda (trvalé trávne porasty, orná pôda, trvalé kultúry)
- nelesná drevinová vegetácia, lesné porasty

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné technické vybavenie a verejné dopravné vybavenie – len nevyhnutné vybavenie
- menšie (poľno)hospodárske objekty (napr. kompostovisko, senník) a pre pastevný chov hospodárskych zvierat - so zastavanou plochou do 50 m²
- doplnkové vybavenie cyklistických trás a peších turistických trás – prístrešky, odpočívadlá, rozhľadne atď.

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- výstavba akýchkoľvek iných trvalých stavieb

3.2 Zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia územia

Stanovujú sa záväzné zásady pre umiestňovanie občianskej vybavenosti:

- 1) zariadenia dennej potreby umiestňovať v primeranej pešej dostupnosti v záujme vytvárania podmienok pre základnú obsluhu všetkých obyvateľov
- 2) nové prevádzky obchodu a služieb celoobecného významu pre obyvateľstvo situovať primárne v rámci vymedzenej centrálnej zóny obce a pozdĺž cesty II/512
- 3) usmerňovať rozvoj služieb (najmä v skupine výrobných služieb) v obytnom území tak, aby nedochádzalo k negatívnemu pôsobeniu na kvalitu obytného prostredia
- 4) kapacity vzdelávacích zariadení koordinovať s rozširovaním obytného územia
- 5) vybudovať v obci zariadenie sociálnych služieb pre seniorov
- 6) uskutočniť rekonštrukciu a modernizáciu zariadení občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry
- 7) dobudovať a revitalizovať v obci oddychové priestranstvá s verejnou zeleňou, detskými ihriskami a športovými prvkami

3.3 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného vybavenia územia

Z hľadiska umiestnenia verejného dopravného vybavenia je potrebné dodržiavať nasledovné zásady:

- 1) rešpektovať existujúce koridory nadradenej dopravnej infraštruktúry – cesty II. a III. triedy a ich výhľadové šírkové usporiadanie
- 2) rešpektovať výhľadový koridor pre obchvat obce Horné Hámre, v súvislosti so zámerom rekonštrukcie cesty II/512 (v zmysle ÚPN VÚC Banskobystrického kraja v znení zmien a doplnkov)

- 3) rešpektovať výhľadový koridor vysokorýchlostnej železničnej trate (v zmysle ÚPN VÚC Banskobystrického kraja v znení zmien a doplnkov)
- 4) doplniť komunikačný systém obce o miestne a upokojené cesty pre dopravnú obsluhu navrhovaných rozvojových plôch
- 5) podmieňujúcim predpokladom výstavby nových budov v navrhovaných rozvojových plochách je dopravné napojenie prostredníctvom vybudovaných spevnených ciest - asfaltových alebo betónových
- 6) na slepých cestách s dĺžkou nad 100 m, ktoré nie je možné zokruhovať, vybudovať obratiská
- 7) vybudovať chodníky pozdĺž navrhovaných významnejších miestnych ciest
- 8) vybudovať chodníky pozdĺž cesty II. triedy v zastavanom území obce
- 9) vybudovať cyklistickú trasu Žarnovica – Veľké Pole ako samostatný cyklistický chodník
- 10) ku každej obytnej a rekreačnej stavbe musí byť zabezpečený riadny prístup, ktorý žiadnym spôsobom nepoškodzuje a neohrozuje cudzí majetok
- 11) zabezpečovať parkovacie plochy pre rodinné domy na pozemkoch rodinných domov – v garážach alebo na spevnených plochách pre min. 2 osobné vozidlá
- 12) podmieniť vznik nových kapacít občianskej vybavenosti, športu, rekreácie budovaním parkovacích plôch s dostatočnou kapacitou na vlastnom pozemku
- 13) zachovať, resp. zabezpečiť pešiu dostupnosť zastávok do vzdialenosti 500 m
- 14) dobudovať zastávkové pruhy (podľa priestorových možností)

3.4 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia územia

Z hľadiska umiestnenia verejného technického vybavenia je potrebné dodržiavať nasledovné zásady:

- 1) podmieňujúcim predpokladom výstavby nových budov v navrhovaných rozvojových plochách v súvisle urbanizovanom území je v predstihu vybudované technické vybavenie
- 2) rešpektovať existujúce potrubia a zariadenia verejného vodovodu
- 3) vybudovať pre akumuláciu pitnej vody vodojem s dostatočnou kapacitou

- 4) zabezpečiť zásobovanie pitnou vodou z verejného vodovodu v súlade s urbanistickou koncepciou – rozšíriť vodovodnú sieť o rozvody v navrhovanej obytnej zástavbe a v existujúcej zástavbe v súvisle urbanizovanom území obce
- 5) nové vodovodné potrubia v maximálnej miere zokruhovať s existujúcimi potrubiami a umiestňovať ich do verejných priestranstiev
- 6) vybudovať v súvisle urbanizovanom území obce splaškovú kanalizáciu so zabezpečením čistenia odpadových vôd
- 7) trasy kanalizácií a zariadenia na nich umiestňovať do verejných priestranstiev
- 8) do dobudovania verejnej kanalizácie a jej napojenia na ČOV Žarnovica riešiť odvádzanie a likvidáciu odpadových vôd v rozvojových plochách vybudovaním nepriepustných žump a lokálnych domových ČOV, pokiaľ to umožňuje recipient
- 9) v odľahlejších lokalitách osídlenia, kde nie je budovanie splaškovej kanalizácie uskutočniteľné, zriaďovať vodotesné žumpy, resp. domové čistiarne odpadových vôd
- 10) zachytávať dažďové vody v zastavanom území na pozemkoch príslušných budov
- 11) realizovať protipovodňové úpravy koryta vodného toku Kľak (v zmysle projektu „Horné Hámre, vodný tok Kľak - korytová úprava“)
- 12) realizovať doplnkové protipovodňové opatrenia na ochranu zastavaného územia obce (dažďové rigoly, odstraňovanie nánosov z vodných tokov)
- 13) prípadnú výstavbu v blízkosti vodných tokov situovať nad hladinu storočnej vody Q_{100} , resp. za podmienky realizácie príslušných protipovodňových opatrení
- 14) rešpektovať koridory existujúcich vedení elektrickej energie ZVN, VN
- 15) v zastavanom území realizovať rozvodné elektrické siete káblowymi vedeniami v zemi
- 16) transformačné stanice v zastavanom území budovať s vnútorným vyhotovením (kioskové alebo murované) s výkonom do 630 kVA
- 17) rešpektovať koridory existujúcich plynovodov
- 18) plynofikovanie nových rozvojových plôch uskutočňovať predĺžením, alebo vysadením nových odbočiek plynovodov
- 19) rešpektovať trasy telekomunikačných káblov a zariadenia telekomunikačnej infraštruktúry
- 20) vysielacie telekomunikačné zariadenia (s výnimkou WiFi vysieláčov) neumiestňovať v obytnom území
- 21) trasy nových a rekonštruovaných rozvodov miestnej telekomunikačnej siete realizovať zemným vedením

- 22) ochranné stavby budovať v budovách uvedených v § 4 ods. 4 vyhlášky č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany v znení neskorších predpisov
- 23) v existujúcej i navrhovanej zástavbe rodinných domov vybudovať jednoduché úkryty budované svojpomocne
- 24) v bytových budovách, polyfunkčných budovách, administratívnych budovách a objektoch občianskeho vybavenia vybudovať ochranné stavby ako dvojúčelové plynotesné úkryty s prioritou mierového využitia pri nutnosti zachovať ich ochrannú funkciu a jednoduché úkryty budované svojpomocne pre kapacitu do 50 ukrývaných osôb

3.5 Zásady a regulatívy zachovania kultúrnohistorických hodnôt

Z hľadiska zachovania kultúrnohistorických hodnôt je potrebné dodržiavať nasledovné zásady:

- 1) pri obnove, dostavbe a novej výstavbe zohľadniť historický pôdorys a parceláciu, mierku pôvodnej štruktúry zástavby, uličnú zastavovaciu čiaru, objemovo-priestorové riešenie (s použitím šikmých striech a s vylúčením plytkých a plochých striech a ustupujúcich podlaží), ako aj architektonický výraz a materiálové riešenie stavieb
- 2) zachovať charakter zástavby a jej typickú panorámu
- 3) zachovať urbanistickú štruktúru v centre obce okolo kostola a rešpektovať dominantu kostola
- 4) zachovať historickú urbanistickú štruktúru lazničkeho (rozptýleného) osídlenia (Pajer, Kostivrch, Drieňa, Maruškova dolina, Maras dolina)
- 5) vylúčiť veľkoplošné asanácie a asanácie povoľovať len na staticky narušené stavby s pamiatkovými hodnotami
- 6) zachovať a chrániť pamiatky s historickými a kultúrnymi hodnotami: kostol rímsko-katolícky sv. Martina biskupa, náhrobník 32 partizánov a vojakov, rímsko-katolícka fara, kaplnka Lurdskej Panny Márie, drobná (cirkevná) architektúra (prícestné kríže, kaplnky, liatinové ohrady hrobov), ojedinele zachované stavby ľudovej architektúry, aj s hospodárskymi a technickými objektmi
- 7) z dôvodu možnej existencie archeologických nálezov na celom riešenom území musia byť v jednotlivých etapách realizácie a uplatňovania územného plánu v praxi

splnené podmienka v zmysle stavebného zákona a platnej legislatívy v oblasti pamiatkovej ochrany (v súčasnosti zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, osobitne § 36, ods. 2 a 3)²

3.6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability

Zásady vytvárania územného systému ekologickej stability (ÚSES)

V zmysle návrhu systému ekologickej stability je nutné rešpektovať / dobudovať navrhované prvky ÚSES:

- 1) biokoridory regionálneho významu RBk 13/11 Koložiar – Obrázok, RBk 12/12 Vodný tok Kľak, RBk 12/16 Pílanský potok
- 2) biocentrá, biokoridory a interakčné prvky miestneho významu

Zásady starostlivosti o životné prostredie a implementácie ekostabilizačných opatrení

Z hľadiska starostlivosti o životné prostredie a vytvárania a udržiavania ekologickej stability je potrebné dodržiavať nasledovné zásady:

- 1) optimalizovať drevinovú skladbu a preferovať pôvodné dreviny, v súlade s potenciálnou prirodzenou vegetáciou v danom území
- 2) zvýšiť druhovú diverzitu lesných porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a zabrániť jej ďalšej monokulturalizácii
- 3) zachovať a revitalizovať nárazníkové pásy brehových porastov pozdĺž vodných tokov
- 4) pred výstavbou v rozptýlenom osídlení preveriť výskyt chránených biotopov európskeho a národného významu, ako aj chránených druhov rastlín
- 5) zabrániť šíreniu a zabezpečiť odstraňovanie nepôvodných druhov a invázných druhov rastlín ohrozujúcich biologickú diverzitu v súlade s platnou legislatívou

² V prípade realizácie zemných prác je z hľadiska ochrany archeologických nálezov a nálezísk potrebné ku realizácii každej pripravovanej stavebnej činnosti ako aj rekonštrukcii historických objektov, ktorá predpokladá zemné práce na predmetnom území vyžiadať si vyjadrenie Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica. Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica bude posudzovať každý projekt jednotlivo z hľadiska prípustnosti prác a nevyhnutnosti vykonať archeologický výskum.

- 6) zachovať a revitalizovať meandre vodných tokov, za účelom zvýšenia inundačnej a retenčnej kapacity tokov a tradičných krajinárskych štruktúr
- 7) zachovať biodiverzitu lúčnych ekosystémov a obmedziť sukcesný proces (zarastanie náletovými drevinami)
- 8) obmedziť socioekonomické činnosti v lokalitách tvoriacich prvky územného systému ekologickej stability
- 9) udržiavať existujúcu a založiť novú líniovú zeleň s funkciou retencie vody v krajine a v sídle v podobe vsakovacích vegetačných pásov
- 10) realizovať vodozádržné úpravy na drobných vodných tokoch na zachytávanie a retenciu príválových vôd, napr. poldre, hrádzky
- 11) stabilizovať (potenciálne) svahové pohyby úpravou vodného režimu a výsadbou vegetácie
- 12) revitalizovať existujúcu líniovú zeleň a vysadiť novú líniovú zeleň pozdĺž poľných ciest
- 13) vysadiť pásy alebo línie izolačnej zelene okolo, resp. v rámci výrobných areálov a hospodárskych dvorov, najmä v kontakte s obytným územím
- 14) vysadiť pásy alebo línie izolačnej zelene na rozhraní poľnohospodárskej pôdy a zastavaného územia, vrátane jeho navrhovaného rozšírenia
- 15) realizovať doplnenie a dotvorenie plôch verejnej zelene
- 16) vysadiť aspoň jednostrannú líniovú (alejovú) zeleň na hlavných obslužných cestách v navrhovaných obytných uliciach
- 17) pri výsadbe prispôbiť výber drevín meniacim sa klimatickým podmienkam
- 18) úplná rekultivácia drobných skládok odpadu
- 19) zabezpečiť kompostovanie biologického odpadu
- 20) pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu a na základe výsledkov merania realizovať stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podložia, ako aj rešpektovať platnú legislatívu v oblasti radiačnej ochrany

3.7 Vymedzenie zastavaného územia obce

Zastavané územie obce je vymedzené hranicou zastavaného územia obce stanovenou k 1. 1. 1990.

V súvislosti s návrhom rozvojových plôch vymedzuje územný plán obce Horné Hámre zastavané územie obce tak, že bude zahŕňať:

- 1) existujúce zastavané územie vymedzené súčasnou hranicou zastavaného územia obce
- 2) skutočne zastavané územie obce (podľa navrhovanej hranice zastavaného územia obce)
- 3) navrhované rozvojové plochy č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 34 (podľa navrhovanej hranice zastavaného územia obce)

3.8 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

Ochranné pásma dopravy a dopravných zariadení

Z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného vybavenia územia je potrebné v riešenom území rešpektovať:

- 1) cestné ochranné pásma mimo zastavaného územia obce, vymedzeného platným územným plánom obce (v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.):
 - ochranné pásmo cesty II. triedy – 25 m od osi vozovky
 - ochranné pásmo cesty III. triedy – 20 m od osi vozovky

Ochranné pásma technického vybavenia

Z hľadiska ochrany trás (nadradeného) technického vybavenia územia je v zmysle príslušných právnych predpisov potrebné v riešenom území rešpektovať požiadavky na ochranné a bezpečnostné pásma existujúceho aj navrhovaného technického vybavenia:

- 1) ochranné pásma vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (v zmysle § 43 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov), vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
 - 400 kV – 25 m
 - 22 kV – 10 m (pre vodiče bez izolácie)

- 2) ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia (v zmysle § 43 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov) vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla – 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
- 3) ochranné pásmo elektrickej stanice (v zmysle § 43 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov):
 - vonkajšieho vyhotovenia s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- 4) ochranné pásmo plynovodu (v zmysle § 79 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov) vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm – 8 m
 - pre technologické objekty (regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly) – 8 m
 - pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm – 4 m
 - pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území mesta s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa – 1 m
- 5) bezpečnostné pásmo plynovodu (v zmysle § 80 zákona zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov) vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 500 mm – 150 m
 - pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 150 mm – 50 m
 - pri pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch – 50 m
 - pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území – 10 m

- 6) ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete (v zmysle zákona č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov)
- 7) ochranné pásma vodovodu a kanalizácie (v zmysle zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách v znení neskorších predpisov) – vymedzené zvislými plochami vedenými po oboch stranách potrubia vedenými od ich osi vo vodorovnej vzdialenosti:
 - pri priemere potrubia do 500 mm vrátane – 1,8 m
 - nad priemerom potrubia 500 mm – 3,0 m

Ostatné ochranné pásma (ochranné pásma vodných tokov, lesa, cintorína)

V riešenom území je ďalej potrebné rešpektovať ochranné pásma:

- 1) ochranné pásma vodných tokov (pobrežný pozemok) - 10 m od brehovej čiary resp. vzdušnej a návodnej päty hrádze obojstranne pri vodohospodársky významnom vodnom toku Kľak a pri drobných vodných tokoch 5 m od brehovej čiary obojstranne, v zmysle § 49 zákona o vodách č. 364/2004 Z.z. (vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102. V tomto území nie je možné umiestňovať vedenia a zariadenia technickej infraštruktúry, stavby trvalého charakteru vrátane pevného oplotenia a súvislú vzrastlú zeleň. Pobrežný pozemok sa stanovuje z dôvodu zabezpečenia prístupu mechanizácie správcu k údržbe koryta toku a z dôvodu povodňovej prevencie. Brehová čiara je priesečnica plochy tvoriacej breh s plochou príľahlého územia, resp. čiara určená hladinou vody, ktorá stačí pretekať korytom toku bez vylievania do príľahlého územia.
- 2) ochranné pásma lesa – 50 m od hranice lesného pozemku (v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov)
- 3) ochranné pásma cintorína – môže určiť obec vo VZN najviac 50 m od hranice pohrebiska (v zmysle zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve v znení neskorších predpisov)

3.9 Plochy na verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu a na chránené časti krajiny

V zmysle § 108 stavebného zákona a nálezov Ústavného súdu SR č. 217/2002 Z.z. územný plán obce vymedzuje verejnoprospešné stavby, pre ktoré je možné vyvlastniť pozemky a

stavby za účelom zabezpečenia verejnoprospešných služieb a verejného technického vybavenia územia podporujúceho rozvoj územia a ochranu životného prostredia.

Verejný záujem na vyvlastnení pre tieto účely sa musí preukázať vo vyvlastňovacom konaní. Za stavby podľa odseku 2 písm. a) sa považujú stavby určené na verejnoprospešné služby a pre verejné technické vybavenie územia podporujúce jeho rozvoj a ochranu životného prostredia, ktoré vymedzil a schválil schvaľujúci orgán v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie (§108 ods. 3 stavebného zákona).

Územný plán obce Horné Hámre vymedzuje plochy, resp. koridory pre verejnoprospešné stavby v rozsahu zoznamu verejnoprospešných stavieb podľa kap. 3.10 záväznej časti. Verejnoprospešné stavby a plochy pre umiestnenie verejnoprospešných stavieb sú zakreslené v „komplexnom výkrese priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami“. Ako verejnoprospešné stavby sú definované plochy a koridory pre dopravné stavby, plochy a koridory pre energetické a vodohospodárske zariadenia, plochy pre umiestnenie sociálnej vybavenosti.

Predpokladá sa, že k deleniu a sceľovaniu pozemkov dôjde na všetkých plochách vymedzených ako rozvojové plochy. Nakoľko územný plán obce Horné Hámre nie je riešený s podrobnosťou územného plánu zóny, nie sú definované parcely, ktorých sa proces delenia a sceľovania bude dotýkať.

Územný plán obce Horné Hámre nevymedzuje plochy a objekty na asanácie. Ich vymedzenie je potrebné vykonať v prípade kolízie s navrhovanými verejnoprospešnými stavbami na základe podrobnejšej dokumentácie.

3.10 Zoznam verejnoprospešných stavieb

Územný plán obce Horné Hámre určuje zoznam verejnoprospešných stavieb v nasledovnom rozsahu a s označeniami:

- 1 – rekonštrukcia a rozšírenie cesty II. triedy*
- 2 – rekonštrukcia a rozšírenie ciest III. triedy*
- 3 – výstavba miestnych a upokojených ciest *
- 4 – rekonštrukcia a rozšírenie miestnych a upokojených ciest *
- 5 – rekonštrukcia a dobudovanie účelových poľných ciest
- 6 – cyklistické trasy
- 7 – vybudovanie chodníkov pre chodcov pozdĺž cesty II/512
- 8 – výstavba transformačných staníc, vrátane prívodných vedení

- 9 – výstavba vodojemu
- 10 – protipovodňové úpravy na vodných tokoch (Kľak)
- 11 – zastávky hromadnej dopravy a zastávkové pruhy
- 12 – zariadenie sociálnych služieb
- splašková kanalizácia (s napoj. na ČOV), rozvody vody – ako súčasť VPS č. 1, 2, 3, 4
* vrátane chodníkov a inžinierskych sietí (splašková kanalizácia, rozvody vody, plynu, elektrickej energie, verejného osvetlenia, telekomunikácií)

3.11 Vymedzenie častí obce pre podrobnejšie riešenie v územnom pláne zóny

V zmysle § 11 stavebného zákona môže územný plán obce vymedziť plochy, pre ktoré bude nutné obstaráť dokumentáciu nižšieho stupňa (územný plán zóny).

Územný plán obce Horné Hámre nevymedzuje žiadnu časť obce pre podrobnejšie riešenie v územnom pláne zóny.

3.12 Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb

Schému záväzných častí a verejnoprospešných stavieb predstavuje Regulačný výkres (výkres č. 6). Všetky položky predstavujú záväznú časť riešenia. Verejnoprospešné stavby sú vyznačené v zmysle ich definície v kapitolách č. 3.9 a 3.10 záväznej časti.

4. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE

4.1 Zoznam východiskových podkladov

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, 2002
- Atlas máp stability svahov SR v M 1: 50 000
http://www.geology.sk/new/sk/sub/Geoisnomenu/geof/atlas_st_sv
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2011 v platnom znení
- Krajinnookologický plán obce Horné Hámre, 2022
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike, MDVaRR 2015
- Oficiálna stránka obce Horné Hámre www.hornehamre.sk
- Prieskumy a rozbor pre územný plán obce Horné Hámre, 2022
- Program rozvoja obce Horné Hámre na roky 2015 – 2022
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015 – 2023
- Projekt pozemkových úprav Horné Hámre, 2008
- Regionálna integrovaná územná stratégia (RIÚS)
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Žiar nad Hronom, Banská Štiavnica : Ekotrust, 1994
- Rozvoj cyklistickej dopravy na území BBSK
- Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy - aktualizácia, 2018
- Stratégia rozvoja dopravy Slovenskej republiky do roku 2020
- Územný plán mesta Nová Baňa, 2014
- Územný plán mesta Žarnovica - návrh, 2021
- Územný plán veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov
- Vytvorenie podmienok pre stanovenie zásad a pravidiel územného plánovania, 2013
- Zhodnotenie výskytu chránených a ohrozených druhov a biotopov európskeho a národného významu a posúdenie ich potenciálneho ovplyvnenia činnosťou človeka na lokalite Dolný a Horný Pajer v katastrálnom území obce Horné Hámre. Znalecký posudok, 2022.

4.2 Doplnujúce definície vybraných pojmov

Zastavaná plocha

Za plochu zastavanú stavbami sa považuje pôdorysný priemet všetkých časti stavby vymedzený vonkajším obvodom zvislých konštrukcií uvažovanej stavby nachádzajúcich sa nad úrovňou upraveného terénu do vodorovnej roviny. Úroveň terénu je definovaná plochou určenou prienikom základne budovy a priliehajúceho upraveného terénu. Do plochy zastavanej stavbami sa nezapočítava pôdorysný priemer spevnených plôch.

Spevnená plocha

Spevnené plochy sú plochy so stavebnou úpravou, ktoré nie sú zastavané stavbou. Ako spevnené plochy sa počítajú dláždené chodníky, odkvapové chodníky, príjazdové cesty, terasy na úrovni terénu, exteriérové schodiská, dláždené detské alebo viacúčelové ihriská, atď - t.j. všetky upravené povrchy na teréne, z ktorých nemôže dažďová voda vsakovať prirodzeným spôsobom do zeme.

Podlažie

Podlažie je časť budovy vymedzená dvoma najbližšie nad sebou nasledujúcimi horizontálnymi deliacimi konštrukciami. Budovy môžu mať podzemné, nadzemné a ustupujúce podlažie.

Nadzemné podlažie

Za nadzemné podlažie sa považuje každé podlažie, ktoré má priemernú úroveň podlahy na úrovni príľahlého terénu, nad úrovňou príľahlého terénu, alebo v úrovni nie hlbšej ako 800 mm pod úrovňou príľahlého terénu. Ostatné podlažia sú podzemné. Do počtu nadzemných podlaží sa nezapočítava podkrovie a ustupujúce podlažie. Pri rôznych výškových úrovniach podlahy sa priemerná úroveň podlahy určí váženým priemerom jednotlivých výškových úrovní podláh celého podlažia.

Podzemné podlažie

Za podzemné podlažie sa považuje každé podlažie, ktoré iná úroveň podlahy v priemere nižšie ako 800 mm pod úrovňou upraveného príľahlého terénu. Ostatné podlažia sú nadzemné.

Podkrovie

Podkrovie je vnútorný priestor domu prístupný z posledného (najvyššieho) nadzemného podlažia, ktorý je vymedzený konštrukciou krovu a ďalšími stavebnými konštrukciami a je určený na účelové využitie. Za podkrovie sa považuje také podlažie, ktoré má aspoň nad tretinou podlahovej plochy šikmú konštrukciu krovu, a ktorého zvislé obvodové steny nadväzujú na šikmú strešnú. resp. stropnú konštrukciu, nie sú vyššie ako polovica výšky

bežného nadzemného podlažia domu. V podkroví je dovolené iba jedno podkrovné podlažie. Podkrovie sa nezahŕňa do počtu nadzemných podlaží.

Ustupujúce podlažie

Ustupujúce podlažie je posledné podlažie, ak jeho zastavaná plocha je menšia ako 50 % zastavanej plochy predchádzajúceho (predposledného) podlažia. Ustupujúce podlažie sa nezahŕňa do počtu nadzemných podlaží.